Trikātas pamatskolas bibliotēkas informācijas centrs

LATVIEŠU UN ĀRZEMJU BĒRNU GRĀMATU AUTORI UN VIŅU DARBI

Biogrāfijas, bibliogrāfija

Sastādīja Inga Boškina

2010

SATURS

MĀRIS RUNGULIS 3
JURIS ZVIRGZDIŅŠ 10
MĀRA CIELĒNA 13
ĒRIKS KŪLIS 18
JĀNIS BALTVILKS 22
ARNOLDS AUZIŅŠ 26
ULDIS AUSEKLIS 29
INESE ZANDERE 32
VIKS 35
VALDIS RŪMNIEKS 37
OTFRĪDS PREISLERS 39
KRISTĪNE NESTLINGERE 42
ALANS ALEKSANDRS MILNS 44
MAIJA LAUKMANE 45
SIGNE KVASKOVA 48
ROALDS DĀLS 50
ASTRIDA LINDGRĒNE 53
HANSS KRISTIANS ANDERSENS 57
ENIDA BLAITONA 59
IMANTS ZIEDONIS 63
ANDRA NEIBURGA 65
MĀRIS PUTNIŅŠ 66
MARGITA GŪTMANE 68
GUNTIS BERELIS 71
JĀNIS JURKĀNS 72
VLADIMIRS KAIJAKS 74
VERA IVANOVA 74
MONTEIRU LOBATU 76
DIKS KINGS-SMITS 77
KIRSTENA BOIJE 79
LUISS SEPULVEDA 80
VIZMA BELŠEVICA 81
VALDIS 83
SANDRA VENSKO 84
FRĪDEBERTS TUGLASS 86
EGĪLS VENTERS 87
O. HENRIJS 88
MARGARITA STĀRASTE 89
EDVĪNS RAUPS 94
DAGMĀRA GEISLERE 97
ISABELLA ALJENDE 100
ĒRIHS KESTNERS 102
KĀRLIS VĒRDIŅŠ 105

MĀRIS RUNGULIS

(1950.16.05.)
žurnāla „Zīlīte” galvenais redactors

Esmu dzimis Liepājā 1950. gada 16. maijā. Beidzis Liepājas 5.vidusskolu un Latvijas universitātes žurnālistikas nodaļu.

Studiju gados strādāju dažādus darbus: par ugunsdzēsēju, par fotogrāfu muzejā, par inkasentu bankā un korespondentu Liepājas pilsētas laikrakstā.

Pēc studijām sākās manas gaitas bērnu preses izdevumos – laikrakstā „Pionieris” veidoju literārās lappuses, žurnālā „Zīlīte” sāku strādāt 1989. gadā, bet 1991. gadā izveidoju atsevišķu žurnālu maziem bērniem „Ezis”, ko rediģēju līdz 2003.gada rudenim, kad nelaimes gadījumā gāja bojā mans draugs un kolēģis, žurnāla „Zīlīte” galvenais redaktors Jānis Baltvilks. Tad pārņēmu „Zīlītes” redaktora pienākumus un vēl joprojām veidoju „Zīlītes” pēdējo gadu modeli – žurnālu bērniem par dabu, jo arī puse no manas dzīves paiet dabā, ārpus Rīgas – Ogres pusē, Ogres upes malā.

Paralēli darbam presē esmu sarakstījis un izdevis vairākus desmitus grāmatu bērniem un jauniešiem:

Dzejoļu krājumi:	**Stāstu grāmatas:**	Esmu veidojis (vācis materiālus, apstrādājis, sastādījis) mūsdienu bērnu folkloras un jaunrades grāmatas:
• „Rasas pilieni”(1979); • „Vēja spēles”(1984); • „Vakara pasakas”(1991); • „Balti putu viļņi lēkā”(1993); • „Pele un karamele”(1999); • „Čiepa liepā”(1999); • „Lietus attin bārdu”(2001); • „Pūce pūcējas visu nakti” (2004); • „Pasaka par Tebras bebru” (2007); • „Tipu, tapu, plunkš!” (2008); • „Tuk, tuk, mizgrauzi!” (2008).	• „Ilmārs un Laima”(1991;1999); • „Stāsti par Ādolfu un Emīliju”(1994); • „Tas, kas lēkā visu nakti”(1999); • „Platmales acis”(2000); • „Frīda – frikadele”(2000); • „Divdabis un Stulbcepure”(2003); • „Vardes kurkst kabatās”(2004); • „Sirsniņsalas” (2004); • „Gliemežvāks” (2005); • „Zaļā menca” (2006); • „Taksis Maksis” (2007); • „Divdabis. Stulbcepure.” (2008); • „Avenes” (2008); • „Sniega cilvēki” (2008).	• „Spoku stāsti”(1991); • „Spoku un joku stāsti”(1992); • „Joku stāsti”(1996); • „Burbuļmātei deguns garš”(1992); • „Es stāstu pasaku”(1993); • „Ežu pasakas”(1994); • „Kaķis lēca smēdē”(1994); • „Atgadījums manā dzīvē”(1995); • „Spoku vakars”(1996); • „Jānis, bānis, amerikānis”(1999); • „Kungu kapsētas spoks” (2005).

Man ļoti ir laimējies ar lasītājiem – manas grāmatas vairākkārt ir ieguvušas Bērnu žūrijas balvas: „Divdabis un Stulbcepure” 2004. gadā, „Sirsniņsalas” un „Vardes kurkst kabatās” – 2005. gadā, „Gliemežvāks” un „Kungu kapsētas spoks” – 2006. gadā, "Taksis Maksis" - 2007. gadā.

Savukārt par grāmatu „Frīda Frikadele” esmu saņēmis godalgu Preses nama konkursā (2000), bet „Zaļā menca” ir izpelnījusies Pastariņa prēmiju (2007).

AUTORA DARBI

Rasas pilieni, *„Liesma”, 1979*
Autora pirmais dzejoļu krājums, kurā lasāmi 70. gados Liepājā rakstīti dzejoļi bērniem. Pilsētā dzīvojošs dzejnieks sev un lasītājiem atklāj dabas pasauli un ar smaidu apraksta dažādus bērnu dzīves notikumus. Par to vislabāk liecina dzejoļu virsraksti: „Jāmaksā ar rasas pilieniem”, „Saulriets”, „Ezim, kas izdzēris bļodiņu piena”, „Čiepstošs dzejolis par zvirbuļiem”, „Mīklas”, „Tad rodas sniega vīri”, „Sniegs un miegs” u. c. Autora pirmā sadarbība ar izcilo latviešu bērnu grāmatu grafiķi Ilonu Ceipi.

Vēja spēles, *„Liesma”, 1984*
Autora otrais dzejoļu krājuma bērniem, kurā iekļauts dzejoļu cikls „Vēja spēles” un poēma „Kā Vēja māsas brunčus krāsoja”, kas veidota pēc Kurzemes jūrmalas teikas motīviem un stāsta par Nīcas, Bārtas un Rucavas krāšņo tautas tērpu rašanos. Šo krājumu arī ilustrējusi Ilona Ceipe.

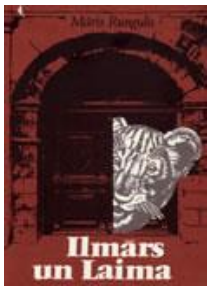

Ilmārs un Laima, *„Sprīdītis”, 1990*
Divi garstāsti meitenēm un zēniem.
„Ilmārs” – stāsts par kādu slimu zēnu, kas dzīvo 700 gadus vecā pilī, kuras pazemes ejas, pēc seniem nostāstiem, stiepjas uz visām pusēm kā zirnekļa tīkli. Protams, Ilmārs grib pils noslēpumus atklāt.
„Laima” – stāsts par kādu meiteni, kura dzīvo divatā ar mammu un ļoti vēlas brāli. Lai savu sapni piepildītu, viņa sāk rīkoties, bet brāļa vietā pie viņas ierodas … lauvēns – no kādas filmas.
Grāmatu atkārtoti izdevusi izdevniecība „RaKa” 1999. gadā

Vakara pasakas, *„Sprīdītis”, 1991*
Autora trešajā dzejoļu krājumā bērniem ir vairāk nekā 50 dzejoļu, dziesmiņu un skaitāmo pantu. Izmantotās vārdu un burtu spēles palīdz lasītājiem labāk uztvert dzejoļu saturu. Arī šajā krājumā dominē dabas tēli. Pirmoreiz publicēti daži grafiski dzejoļi, kas vēlākos gados iznāks sakopoti atsevišķās grāmatās: „Balti putu viļņi lēkā” un „Lietus attin bārdu”. „Vakara pasakas” iezīmē autora sadarbības sākumu ar starptautiski pazīstamo bērnu grāmatu grafiķi Anitu Paegli.

Spoku stāsti, *„Zīlīte”, 1991*
Bērnu folkloras krājums, izdots milzīgā tirāžā (50000 eks.) joprojām vēl ir viena no populārākajām grāmatām bērnu bibliotēkās, kaut daudzviet nolasīta driskās. Te darbojas daudzi, tradicionāli spoku stāstu tēli: baltie cimdiņi, žiletes nagi, sarkanā roka, pīķa dāma, dzeltenais plankums, zaļais skelets un rūķītis, melnās klavieres u.c.
Krājuma sastādītāja Māra Runguļa pēcvārds „Zāles pret bailēm” un mākslinieces Anitas Kreituses šim žanram ļoti atbilstošs, izcils vāks.

Balti putu viļņi lēkā, *„Zīlīte”, 1993*
Grafiki dzejoļi bērniem. Lai maziem bērniem atvieglotu dzejoļu uztveri, to forma veidota atbilstoši saturam: piemēram, dzejolī „Viļņi” rindas faktiski arī „viļņojas”, bet papele tāda paša nosaukuma dzejolī ir koka formā utt. Visi dzejoļi ir iekomponēti lielos zīmējumos, kurus veidojusi Inese Mailīte.

Burbuļmātei deguns garš, *„Zīlīte", 1992*
Pirmais no trijiem skaitāmpantu krājumiem, ko veidojis autors. 80. gados dažādās Latvijas skolās un bērnudārzos vākti skaitāmpanti, mēles mežģi, kas cauri kariem, juku un okupācijas gadiem, pārejot no paaudzes paaudzē, dažādām valodām jaucoties, nonākuši līdz mūsdienām. Spilgtas ilustrācijas veidojis vairāku pazīstamu latviešu multiplikāciju filmu mākslinieks Aivars Rušmanis.
Vēlāk autors arī turpinājis izdot skaitāmpantus. Turpmākie krājumi: „Kaķis lēca smēdē" un „Jānis, bānis, amerikānis".

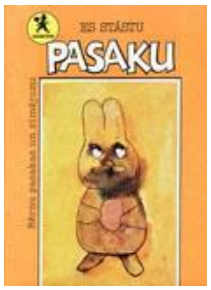

Es stāstu pasaku, *„Sprīdītis",1993*
Bērnu pašsacerētu pasaku un zīmējumu krājums. Sastādītāja Māra Runguļa „Priekšvārds, kas domāts vecākiem un skolotājiem". Krājums veidots, lai pievērstu sabiedrības lielāku uzmanību bērnu literārajai jaunradei, lai stimulētu bērnu literāro jaunradi, lai akcentētu bērnu uztveres īpatnības un to atbilstību pasakas žanram, lai radītu bērnu literārās jaunrades vērtēšanas kritērijus.

Stāsti par Ādolfu un Emīliju, *„Preses nams", 1994*
Grāmata ir domāta bērniem, kam patīk piedzīvojumi un fantastiskas pārvērtības. „Stāstos par Ādolfu un Emīliju" ikdienas reālā, parastā pasaule Budeskalnu ciematā saduras ar bērnu tieksmi visu redzēt neikdienišķu un neparastu. Un, kā bērni vēlas, tā bieži arī notiek… Bet ne visi ciemata iedzīvotāji ar to samierinās.

Atgadījums manā dzīvē, *„Zīlīte", 1995*
Krājumam atlasīti Latvijas bērnu 100 pašsacerēti stāsti, kas iesūtīti žurnāla „Zīlīte" tāda paša nosaukuma konkursam. Krājuma stāsti ir sadalīti 5 nodaļās: 1. Blēņu stāsti 2. Dabas un dzīvnieku stāsti. 3. Bēdīgi stāsti 4. Raibu piedzīvojumu stāsti 5. Spokaini un jokaini stāsti.
Lasot šo grāmatu, bērni daudz ko uzzinās par bērniem, bet pieaugušie vēl vairāk par sevi.

Joku stāsti, *„Zīlīte", 1996*
Turpinājums apgāda „Zīlīte" jau iepriekš izdotajiem bērnu folkloras krājumiem: „Spoku stāsti" un „Spoku un joku stāsti".
Tu baidies no trokšņiem naktī? Tu baidies tumsā iet gar kapiem? Ja tu izlasīsi par šiem jocīgajiem notikumiem un jautrajiem pārpratumiem, varbūt tavas uzmācīgās bailes mazliet atkāpsies?
„Joku stāstus" ilustrējusi māksliniece Anita Kreituse.

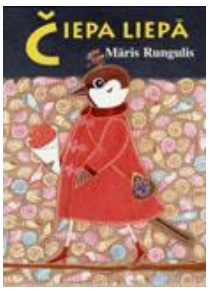

Čiepa liepā, *„Preses nams", 1999*
Autora dzejoļu izlase maziem bērniem. Īpaši atlasīti fonētiski dzejoļi, lai bagātinātu lasītāju skaņu pasauli un veicinātu lasīšanas prasmi. Lielāko daļu no šiem tekstiem par dziesmu vārdiem izmantojuši komponisti Alvils Altmanis un Aldonis Kalniņš.
Anitas Paegles filigrānas ilustrācijas.

Tas, kas lēkā visu nakti, *„Zaļais circenis", 1999*
Astoņi stāsti, kuriem likts kopīgs apakšvirsraksts: „Baiļu stāsti".
Bērnību bieži pavada bailes no tumsas, no spokiem, no dažādām briesmām un parādībām, ko nevar izskaidrot ar prātu. Tomēr bērnus ļoti interesē viss nesaprotamais un šausminošais, radot pat patiku baidīties. Bet kā bailes pārvarēt?
Šis krājums iezīmē autora sadarbības sākumu ar mākslinieci Agiju Staku. Vēlāk, kopā strādājot, iznākušas grāmatas: „Platmales acis", „Sirsniņsalas", „Gliemežvāks", „Zaļā menca", „Avenes" u.c.

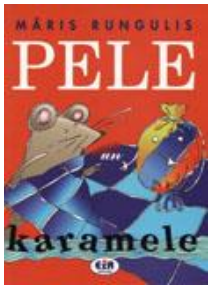

Pele un karamele, *„Zaļais circenis", 1999*
Vienas vasaras mīklu panti. Ja lasītājiem padodas veikli atskaņot, tad daudzi dabas mīklu atminējumi, uzreiz ir rokā.
Māksliniece Irēna Lūse. Tāpat kā vairākām citām autora grāmatām, ko izdevis apgāds „Zaļais circenis".

Frīda Frikadele, „Preses nams", 2000
Frīda Frikadele, fāčuks Frīdrihs, fiksā Fannija, foto Francis, fazānu Fuksis – īsāk sakot Freiju ģimene, dzīvo tā, kā citiem cilvēkiem būtu pilnīgi nepieņemami – viņi pārtiek no zagšanas! Bet tāpēc Frejiem nav mazāk piedzīvojumu un pārdzīvojumu.
Tam visam var izsekot, lasot garstāstu „Frīda frikadele".
Grāmatas māksliniece ir Agata Muze, kas vēlāk arī ilustrējusi jautro garstāstu zēniem „Vardes kurkst kabatās".

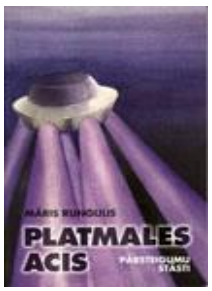

Platmales acis, „Zaļais circenis", 2000
Krājuma seši stāsti vadā lasītājus pa neparastu un fantastisku notikumu labirintiem.
Piemēram, vienā stāstā pienāk atklātne no vectēva, kas miris jau pirms daudziem gadiem, citā – kāds ezers nesaprotami pazūd un parādās, vēl citā…
Grāmatiņa izdota kabatas formātā, domājot arī par tiem bērniem, kas daudz laika pavada autobusos, vilcienos – vienvārdsakot lasa ceļā, ārpus mājas.

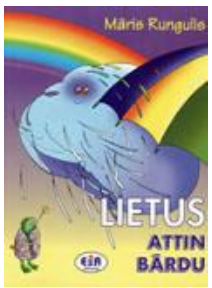

Lietus attin bārdu, *„Zaļais circenis", 2001*
Otrā grafisko dzejoļu grāmatiņa, kurā vienā dzejolī dzejas rindas debesīs apaļojas kā pilnmēness, otrā izliecas krāsainā dardedzē, bet vēl trešajā cauri mežam un purvam izlīkumo kā taka… Tādejādi katra dzejoļa saturs akcentēts ar tā neparasto formu.

Divdabis un Stulbcepure, *„Garā pupa", 2003*
Divi stāsti skolu jauniešiem.
Vai noskūpstīt meiteni pirmo reizi ir viegli?
Vai atklāti parādīt to, ko jūti, ir viegli?
Vai izturēties vienmēr tā, lai apkārtējie tevi neapsmietu, ir viegli?
Vai, mācoties vidusskolā, vieglāk ir būt pieaugušam, vai bērnišķīgam?
Vai...

Pūce pūcējas visu nakti, *"Zvaigzne ABC", 2004*
Grāmatā ar mākslinieces Baibas Ozolas zīmējumiem ir apkopoti Māra Runguļa interesantākie un asprātīgākie dzejoļi bērniem no krājumiem "Rasas pilieni", "Vēja spēles", "Vakara pasakas", "Balti putu viļņi lēkā" un "Čiepa liepā".

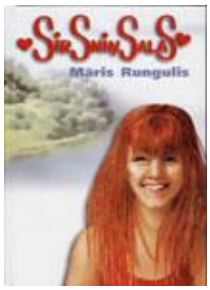

Sirsniņsalas, *„Zvaigzne ABC", 2004*
Līvai ir piecpadsmit gadu, vairāk par visu viņai gribas būt patstāvīgai. Mammas labie nodomi sargāt meitu no pasaules ļaunuma beidzas ar Līvas aizbēgšanu no mājām. Kur pārlaist nakti? Vai tukšā laivu būda uz salas būs gana drošs patvērums? Kas ir dīvainā triju jauniešu kompānija, kas, izrādās, arī tur mitinās? Vai Līva viņiem piebiedrosies un kļūs narkomāne?
Kas un kāds ir tas puisis, kas izrotā viņas laivu ar romantisko nosaukumu „Sirsniņsala"?
„Vai viņš ir īstais?" – tā vaicā tests grāmatā, kuru Līvai piespēlē viņas draudzene Evelīna.

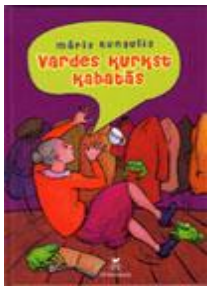

Vardes kurkst kabatās, *"Pētergailis", 2004*
Divu palaidnīgu brāļu piedzīvojumi skolā un ārpus tās – blēņas, palaidnības, dažādas jokpilnas izdarības, kuru arsenālu autors ir savācis no bērnu stāstiem, ir šīs grāmatas pamatu pamats. Pieaugušie, to lasot, varēs atgriezties savā bērnībā ar tās naivajiem un vienkāršajiem notikumiem, bet bērni – priecāties par negaidītajiem notikumu pavērsieniem.

Gliemežvāks, *„Zvaigzne ABC", 2005*
Visu savu mūžu Zita dzīvo kāda neparasta kalna pakājē. Tas veidojies no buldozeru sastumtiem pilsētas atkritumiem. Uz kalna valda savi nerakstīti likumi un tikumi, ir arī savi noslēpumi un cilvēku attiecību ārēji neredzamās strāvas.
Nejauši Zita nonāk pilsētā – sev nezināmā, pilnīgi svešā pasaulē. Ap meiteni vijas noslēpuma taustekļi. Vēl neapjaušot draudošās briesmas, Zita var tikai attāli minēt sakarības starp pazudušās mātes veidoto māla gliemežvāku un dīvaino lāci, kura ķepu iespiedumi aizvien pavada viņas gaitas. Sava nozīme te ir arī cara laika zelta rubļiem…
Garstāsts „Gliemežvāks" ir siltas uzticēšanās, cerības un cilvēku savstarpējās mīlestības apliecinājums, kurā netrūkst spraigas detektīvintrigas.

Kungu kapsētas spoks, *"Pētergailis", 2005*
Spoku stāstu izlase, kurā apkopoti 150 stāsti.
Jūs noteikti būsiet ievērojuši, ka stāsti par spokiem, nāvi, kapiem, skeletiem un citām briesmu lietām, kas nereti šokē arī pieaugušos, ir īpaši populāri bērnu vidū. Stāstot un klausoties šos stāstus, bērni baiļojas, šausminās, bet tas nebūt nemazina viņu tieksmi pēc vēl asinis stindzinošākiem notikumiem un lielākiem pārdzīvojumiem...

Ķirzaka ķiplokos, *„Zvaigzne ABC", 2006*
Burtu mežģi. Autors kopā ar mākslinieci Irēnu Lūsi iziet cauri visiem 33 alfabēta burtiem. Īsi un jautri burtu teikumi kopā ar komiskiem zīmējumiem mudina mazus bērnus mācīties alfabētu un lasīt.

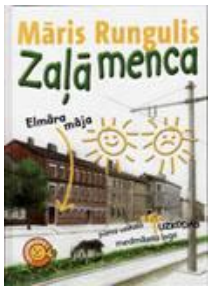

Zaļā menca, *"Zvaigzne ABC", 2006*
Stāstu krājumu „Zaļā menca" Māris Rungulis veltījis dzimtajai Liepājai, ar mīlestību un iejūtību tēlojot savu zēna gadu ikdienu. Makšķerēšana, meiteņu bučošana, pārgalvīga peldēšanās jūrā... Cīņa ar Piešu Vīru, kaza, kurai garšo cigarešu izsmēķi, zirģelis, kas labprāt pārtiktu no skābputras vien... Neuzsprāgušas aviācijas bumbas turpat netālajā dīķī...
Kas gan viss nav piedzīvots laikā, kad saule bija spožāka, bet zāle – zaļāka! Kas gan var būt skaistāks par laiku, kad tiek izzināta pasaule!

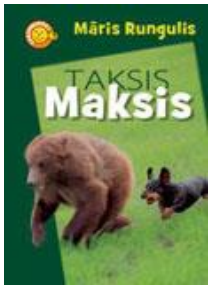

Taksis Maksis, *"Zvaigzne ABC", 2007*
Garstāsts „Taksis Maksis" ir grāmata visai ģimenei. Ņiprā takšeļa gaitas ir aprakstītas ar neviltotu mīlestību un izpratni par mājas mīluļa raksturu un uzvedību. Stāstā valdzina tā patiesīgums un reālisms, ar kādu atklāti gan jautri, gan dramatiski notikumi dūšīgā suņuka trauksmainajā dzīvē. Rakstniekam veiksmīgi izdevies galveno sižeta līniju – sava suņa piedzīvojumus teju veselas diennakts garumā – apaudzēt ar dažādām pagātnes epizodēm, radot neparastu un godprātīgu takša Makša biogrāfiju. Grāmatu lieliski papildina autora un Andra Eglīša foto.

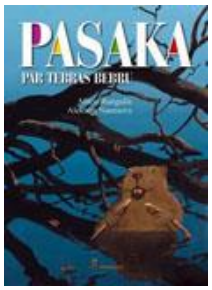

Pasaka par Tebras bebru, *„Pētergailis", 2007*
Ar ko šī grāmata atšķiras no citām?
Pirmkārt, jau ar to, ka tajā izlasāmi tikai divi dzejojumi – pasakas: „Pasaka par Tebras bebru" un „Kamenes pavasaris".
Otrkārt, pazīstamais mākslinieks Aleksejs Naumovs tekstus nav vienkārši ilustrējis, bet uzgleznojis apbrīnojamu dabas gleznu ciklu, kurā debesis elpo, zaļa krēsla noslēpumaini rotaļājas ar ēnām, ūdenszāles līgojas straumē, vasara pārvēršas ziemā, bet bēdīgas noskaņas lielā krāsu priekā.

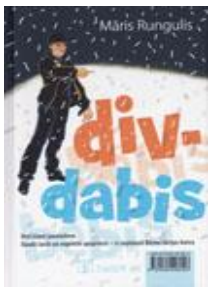

Divdabis. Stulbcepure, *„Zvaigzne ABC", 2008*
Divi reālistiski garstāsti jauniešiem. Daudz lasīti un nopietni apspriesti, ir saņēmuši Bērnu žūrijas balvu 8. – 9. klašu grupā (2004).
Šis grāmatas jaunais izdevums vispirms jau piesaista ar to, ka tam ir divi pirmie vāki – citiem vārdiem sakot, tas lasāms no abām pusēm. Ar kuru stāstu sākt – katra lasītāja ziņā.

Krājums Ērmane – Autors bērniem. Vairāki no tiem

Tipu, tapu, plunkš! , *„Garā pupa", 2008*
iznācis pazīstamajā sērijā „13 dzejoļi". Māksliniece Signe Ļitvina.
mazgrāmatiņā ir apkopojis dažādos gados rakstītus dzejoļus

(piemēram, „Upmalā", „Vēža pastaiga" un „Ar izkapti")

savulaik ir piedzīvojuši pirmpublikācijas žurnālā „Zīlīte”.

Avenes, „Zvaigzne ABC”, 2008
Garstāsts „Avenes” Latvijas bērnu un jaunatnes literatūras padomes 2007.gada rīkotajā konkursā „Baltā Vilka grāmatas” ir saņēmis godalgotu vietu.
Sibilla, Signe, Santa… Viņu vārdi sākas tik vienādi! Tikai vienu no viņām sauc Avene. Bet varbūt kopīgā viņām ir vairāk, nekā tikai vārda pirmais burts?
Vēl ir Romāns – puisis, kurš kaut kādā ziņā ir saistīts ar katru no viņām.
Vai gribēšana mīlēt vienmēr ir arī prasme to darīt?
Vai meitenes mīl citādi nekā puiši?

Sniega cilvēki, „Zvaigzne ABC”, 2008
Garstāsts iznācis sērijā „Skolas stāsti”.
Tīrumnieku vidusskolas avīzes redaktors 8. klases skolnieks Artūrs slēpošanas sacensību laikā pamana sniegā neparasti lielas pēdas. Šis atklājums sagriež kājām gaisā ne tikai redakcijas, bet arī avīzītes „Skolas Ziņas” lasītāju dzīvi. Turklāt nezin kāpēc tieši šo Latvijas apvidu par labu izvēlējušās arī citas noslēpumainas būtnes…
Grāmata „Sniega cilvēki” ir konkursa „Zvaigznes grāmata 2007. Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem” laureāte. Tā iepriecinās ne tikvien tos, kuri jau ir laikrakstu un žurnālu lasītāji, bet arī tādus, kas paši var būt autori, ja vien viņus visus patiesi aizrauj fantastiskais, neizprotamais, neparastais. Mākslinieces Agijas Stakas zīmējumi.

Tuk, tuk, mizgrauzi! , *„Valters un Rapa”, 2008*
Māra Runguļa dzejoļu grāmata bērniem – jautri lasāmi un skatāmi panti, kurus ilustrējusi māksliniece Ilze Ramane. Grāmatā ir dzejoļi apaļi kā mēness un maigi kā miglas kamoli, tie klaudz kā dzeņa dziesma mežā, atmirdz visās varavīksnes krāsās un met cilpas debesīs kā lidmašīna. Grāmata lasāma gan mazajiem, gan skolas bērniem.
Grāmata ir turpinājums autora iepriekš izdotajiem grafisko dzejoļu krājumiem: „Balti putu viļņi lēkā” un „Lietus attin bārdu”.

Pieejams: http://www.ziliteunezis.lv/redaction-zilite-sub1.html

JURIS ZVIRGZDIŅŠ

(1941.13.02.)
rakstnieks

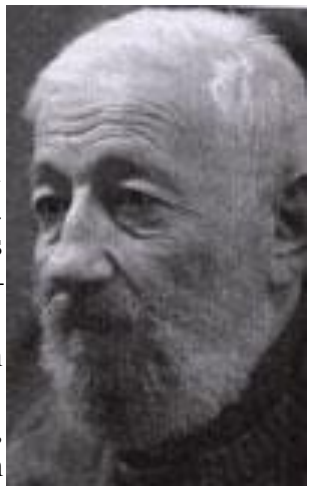

Rakstnieks Juris Zvirgzdiņš dzimis 1941. gada 13. februārī Rīgā. Mācījies Rīgas 4. vidusskolā, vēlāk – Latvijas Valsts Universitātē. Strādājis dažādus darbus – sargs, ugunsdzēsējs u.c. Deviņus gadus strādājis par redaktoru grāmatu apgādos „Vaga” un „Artava”, pašlaik – brīvais publicists.

Juris Zvirgzdiņš, pazīstamais latviešu prozas autors, rakstījis gan pieaugušajiem, gan bērniem.

Nemainīgs viņa literāro un citu gaitu līdzgaitnieks ir lācītis Tobiass, kurš parasti sēž rakstnieka krūšu kabatiņā, lai vienmēr būtu līdzās un varētu draugam piepalīdzēt ar padomiem.

Literatūrā Juris Zvirgzdiņš ienāk 1982. gadā, kad žurnālā „Liesma” publicēts stāsts „Loms”.

80. gados Jaunatnes teātrī Ādolfa Šapiro iestudējumā izrādīta kopā ar Gati Gudetu sarakstītā luga „Jubilejas gads”, tai pašā gadā Sidnejas latviešu teātrī, bet 1992.gadā – Ņujorkā, off off Brodway teātrī angļu valodā.

1993. gadā iznākusi miniatūru grāmata „Esse un…”, 1994. gadā kopā ar Lienīti Medni un Vladi Spāri sarakstīts romāns „Odu laiks”. 2002. gadā iznāk stāstu un eseju „Rīgas sapņugrāmata”.

Pirmo prēmiju žurnāla „Karogs” un Raimonda Gerkena organizētajā 7. romānu konkursā 2002. gadā iegūst romāns „Fon Mērkatces kunga memuāri” (2003), vairāki stāsti lasāmi periodikā.

Vēl Rīgas Radio skanējušas 11 radiolugas, no tām 5 – oriģināllugas.

2005. gadā Juris Zvirgzdiņš piedalījās Rīgas atkarības profilakses centra rīkotājā akcijā „Latvijas kultūras darbinieku vēstules jauniešiem” ar savu vēstuli „KAŅEPES ŠALC VĒJĀ”.

J.Zvirgzdiņa darbi tulkoti krievu, angļu un itāliešu valodā. J.Zvirgzdiņa mājās dzīvo vairāk nekā 35 spēļu lācīši, viens no tiem – vārdā Tobiass darbojas kritikas laukā un pēdējā laikā arī literatūrā. Pseidonīmi – R.Zvirgzds, A.Nonīms.

Bērnu grāmatu autora Jura Zvirgzdiņa bibliogrāfijā ir septiņas prozas grāmatas.

Kopš 80. gadiem raksta bērniem.

1999. gadā viņa pirmā grāmata bērniem – piedzīvojumu romāns – pasaka „Reiz senos laikos Kurzemē” – savaldzina lasītājus un kritiķus un iegūst 2000. gada pavasara balvu par labāko oriģināllitteratūras darbu bērniem un arī Pastariņa prēmiju (2001).

Bet nākamais – garais stāsts - pasaka „Bebru atgriešanas” (2001) – iegūst 2002. gada balvu literatūrā bērniem. Vērtētāji neskopojas ar cildinošām atsauksmēm.

Trešās grāmatas „Tobiasa blēņu stāsti” atsevišķi darbi iepazīti daudzās tikšanas reizēs ar lasītājiem, nepacietīgi gaidīti un sagaidīti grāmatā 2003. gada sākumā.

„Tobiasa blēņu stāsti” ir neliela apjoma sižetiski patstāvīgi stāsti-pasakas, ko saista vairākas darbojošās personas - Tobiass, rakstnieks un vēl dažas. Plīša lācīša Tobiasa piedzīvojumi viegli uztverami mazākiem – pirmsskolas un sākumskolas vecuma – lasītājiem. Šī rakstnieka grāmatās skaistais vienādojas ar labo, neglītais – ar slikto un otrādi.

Visās Jura Zvirgzdiņa grāmatās bērniem, nozīmīgu vietu ieņem spēles elements, kura, kā atzīst autors, latviešu literatūrā jūtami pietrūkst. Varoņu dzīve bieži atgādina spēlēšanos, pats Tobiass ir spēļu lācītis un viņa piedzīvojumi – rakstnieka fantāzijas rotaļa.

"Talantīgais mūsdienu pasaku meistars Juris Zvirgzdiņš radījis brīnumu pilnu pasauli, kurā dzīvo personificēti dzīvnieki, priekšmeti un parādības, bet vērtību aspektā būtiskākais ir cilvēcisko attiecību skaistums…" (Jaunākā latviešu bērnu literatūra 2003 – 2005.)

Juris Zvirgzdiņš ir ļoti populārs jauno lasītāju vidū. Viņš ieguvis gan Bērnu žūrijas balvu (2001), gan Pastariņa prēmiju (2001), kā arī Literatūras gada balvu (2002; 2005).

AUTORA DARBI

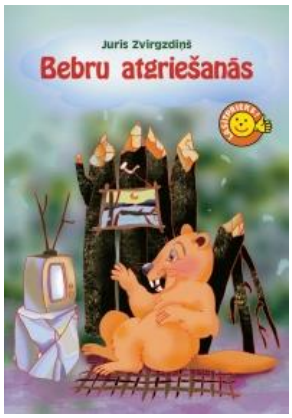

Zvirgzdiņš, Juris. Bebru atgriešanās : stāsts par bebrēna Bruka un viņa ģimenes piedzīvojumiem / Juris Zvirgzdiņš ; il. Vita Lēnerte. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 42 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Bebru Bīverbruku ģimenei liela diena - jāpārceļas uz jaunajām mājām upītes krastā. Tur ir tik jauki - pļaviņā aug visādas gardas lietas (kosas, cūkpienes un skābenes), gar krastu saauguši koki un krūmi, bet alā bebrēnu Bruku gaida SAVA istaba! Viss būtu lieliski, ja ne dusmīgais Ģeņgerģēģeris - viņš bebru ģimeni grib izdzīvot no mājīgās alas… Bet Bruks un Bīvers jau nebūtu Bruks un Brīvers, ja to pieļautu! Bebrēniem nāk talkā draugi - lielais un labsirdīgais suns Joška un viņa saimnieks Bērtulis Bebrustrauts, un cīņa par bebru tiesībām var sākties…

Zvirgzdiņš, Juris. Franklina cepure / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Evija Stukle-Zuitiņa. - Rīga : Pētergailis, 2005. - 16 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Aizraujošs stāstiņš par ASV prezidenta Bendžamina Franklina slavenās cepures tapšanas vēsturi. Vēsturiskus notikumus un ASV prezidenta piedzīvojumus aizraujošā dialogā pārspriež autors ar jenotu, kurš izrādās ir ļoti erudīts dzīvnieks...

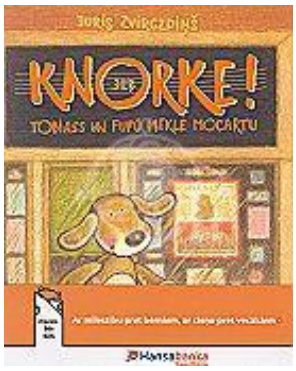

Zvirgzdiņš, Juris. Knorke! jeb Tobiass un Fufū meklē Mocartu / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina ; [red. Inese Zandere]. - [B.v.] : Liels un mazs, 2007. - 77, [2] lpp. : il.

Šis ir stāsts par kādu neparastu, muzikālu un garšīgu ceļojumu! Mājā, kur slavenais rakstnieks - rotaļu lācis Tobiass svin savu vārdadienu kopā ar citiem spēļu lāčiem, saceļas negants tracis, kuru kāds no dauzoņām zobodamies nosauc par Mocarta "Mazo nakts mūziku". Pieklājīgajam Tobiasam sķiet, ka Mocarts laikam gan ir kāds negants palaidnis un trokšņotājs, kas būtu pelnījis brāzienu. Kas īsti ir Mocarts, viņam nav ne jausmas - jo rotaļu lāči, kā apgalvo vecais gudrais lācis Eliots, neesot pārāk muzikāli...

Zvirgzdiņš, Juris. Konteineru meitenīte Rudīte / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Anda Brazauska. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2007]. - 108 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Čau! Mani sauc Ieva. Viss sākās tad, kad devos meklēt Enci - savu pazudušo rotaļu zaķi. Pie konteineriem es sastapu kādu mazu meiteni, kas bija... nu, ne visai tīra un ne pārāk labi paēdusi. Es uzzināju, ka viņu sauc Rudīte, turklāt viņe ne tikai māk lasīt, bet arī zina visu par datoriem. Un tad sākās neticami piedzīvojumi! Mēs ar draugiem nodibinājām Pelēkā kaķa brālību, un Rudīte spekulēja biržā. Internetā! Notikumi risinājās tik strauji kā trakā filmā! Par to visu es esmu uzrakstījusi šajā manuskriptā!

Grāmatas „Konteineru meitenīte Rudīte" varone Ieva kādu vakaru dodas uz atkritumu konteineriem meklēt savu mīļo rotaļu zaķi. Tur viņa atrod ne vien zaķi, bet arī Rudīti. Viņa ir izbadējusies, netīra un pilnīgi viena, tāpēc Ieva paņem meitenīti sev līdzi uz mājām. No šī brīža

sākas neticami piedzīvojumi, jo izrādās, ka mazā Rudīte prot lasīt un izcili pārvalda datoru. Pat spekulēšana biržā viņai tāds nieks vien ir! Šī nodarbe arī sagriež visu pasauli kājām gaisā, bet, kad vētra norimst, izrādās, ka viss nostājies vietās daudz labākā kārtībā, nekā bija iepriekš.

Grāmata uzrakstīta spraigā, straujā, mūsdienīgā valodā. Tekstu iekrāso svešvārdu, sarunvalodas un žargona vārdu skaidrojumi.

Zvirgzdiņš, Juris. Mūsu Latvija / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Ilze Ramane. - Rīga : Zinātne, 2008. - 31, [1] lpp. : il. - (Lasītprieks!).

J. Zvirgzdiņa grāmatā apskatīti Latvijas valsts simboli - karogs, ģerbonis - svinamās un atzīmējamās dienas, svētki - Līgo svētki, Dziesmu un deju svētki. Tajā pastāstīts par Brīvības pieminekli, Brāļu kapiem, Dainu tēvu Krišjāni Baronu. - Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

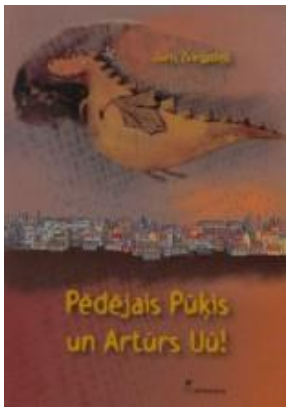

Zvirgzdiņš, Juris. Pēdējais Pūķis un Artūrs Uū! / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Gita Okonova- Treice. - Rīga : Pētergailis, 2006. - 36 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Aizkustinošs stāsts par pēdējā pūķa Tezaura draudzību ar sīko lidonīti – radībiņu zaļzeltainiem spārniem Artūru Uū! Pūķim un lidonītim jādodas prom no mājām – purva, kurā dzīvojuši simtiem gadu, kur katrs krūms un taciņa, katrs...

Zvirgzdiņš, Juris. Reiz senos laikos Kurzemē : piedzīvojumu romāns bērniem / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Deniss Zatravkins. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 1999. - 96 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Zvirgzdiņš, Juris. Rīgas sapņugrāmata : stāsti un esejas / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Baņuta Ancāne. - Rīga : Jaunā Daugava (JD), 2003. - 174 lpp. - Grāmata izdota ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Zvirgzdiņš, Juris. Tobiasa blēņu stāsti / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Signe Ērmane- Ļitvina. - Rīga : Garā pupa (sveču mēnesī), 2003. - 42 lpp. : il. - Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem. - Grāmata izdota ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

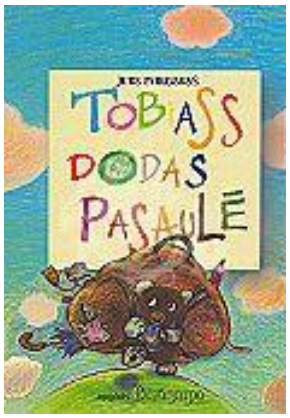

Zvirgzdiņš Juris. Tobiass dodas pasaulē / Juris Zvirgzdiņš ; māksl. Signe Ērmane- Ļitvina. - Rīga : Garā pupa, 2005. - 56 lpp. : il. - Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Rotaļu lācītim Tobiasam nepatīk brokastot vienam. Bet viņa draugi, tādi paši rotaļu lācīši – Eliots, Kristofers, Jangs un Čārlijs ir tik lieli guļavas, ka nemostas un nemostas, šņāc un krāc. Tobiasam neiztur sirds, viņš aizvainots atstāj tos un viens pats dodas plašajā pasaulē.

MĀRA CIELĒNA

(1954.29.05.)
dzejniece un tulkotāja.

Dzimusi 1954. gada 29. maijā Rīgā zinātnieku ģimenē. Beigusi Rīgas 49. vidusskolu (1972) un LVU Filoloģijas fakultāti. Strādājusi ZA Valodas un literatūras institūta Folkloras daļā par zinātnisko līdzstrādnieci (1977–1980). Redaktore izdevniecībās „Liesma" (1981–1990) un „Sprīdītis" (1990–1997). Kopš 1997. gada izdevniecības „Madris" redaktore un līdzīpašniece. Rakstnieku Savienības biedre (2001). Māras Cielēnas pirmās dzejas publikācijas laikrakstā „Literatūra un Māksla"; pirmais dzejoļu krājums „Mazliet siltuma, mazliet smaržas" iznācis 1988. gadā. Māras Cielēnas dzeja iekļaujas 20. gadsimta 20.–30. gadu urbānistiskajās tradīcijās. Rīgas kolorītu veido dažādu vēsturisku laikmetu tipi un personificētas pilsētas reālijas; dzejoļiem raksturīga sirsnīga, silta intonācija, sižetiskums, aprakstošs apcerīgums. Māra Cielēna rakstījusi recenzijas par dzeju un sastādījusi latviešu mīlas lirikas izlasi „Zūd ikdiena kā zemi krasti..." (1999). Atdzejojusi no angļu valodas Dž. Devenija, E. B. Vaita, H. Vollpola, L. Inglasas-Vailderes, P. Dž. Petersena darbus. 90. gados pievērsusies bērnu literatūrai, publicējusi dzejoļu krājumus un pasakas bērniem. Saņēmusi Anša Lerha-Puškaiša prēmiju (1992), Pastariņa prēmiju (1999) un Gada balvu literatūrā par krājumu „Pasakas" (2003).

Māra agrā bērnība daudz laiku pavadīja ar vecmāti. Vecāmāte, īsta latviešu zemniece, jau cienījamā vecumā bija pārcēlusies no laukiem uz Rīgu. Viņa ne tikai aizrautīgi un radoši apguva iepirkšanās un ēdiena gatavošanas prasmes un viltības lielajā pilsētā, kur tolaik bieži vien trūka visvienkāršāko lietu un radās visneiedomājamākie sarežģījumi, - viņa arī aizrautīgi un radoši vadāja, mācīja, rāja, sargāja, lutināja, mīlēja savus mazbērnus. Mamma un tētis, ģeogrāfe un bioķīmiķis, bija universitātes docenti. Rakstniece stāsta: ”Manā bērnībā mums nebija televizora, mašīnas, krāšņu mielastu, prastu iedzeršanu, skandālu. Mums bija Opera, Jūrmala, Vecrīga, Mākslas muzejs, Jaunatnes teātris, Rainis…Jā, jā, Rainis un Aspazija – manas vecvecmāmiņas Amandas draugi, ģimenes atmiņās dzīvi un konkrēti…” Mārai Cielēnai skolā daudz kas nepatika. Ziemassvētkus nedrīkstēja pat pieminēt; bija jālasa stāstiņi par padomju karavīriem, kuriem vēlās līdzināties visi bērni; dziedāšanas grāmatā daudzas dziesmas rotāja pamudinājums „braši, droši” – vai kaut kā tamlīdzīgi…Un tomēr – skolā bija arī daudz jauka. Jaungada ballē skolotāja ievirpināja pie zāles griestiem piekārto bumbu, kas sastāvēja no daudziem spogulīšiem, un visapkārt sāka ņirbēt – gandrīz kā izrādē „Riekstkodis”!

Māra Cielēna beigusi Rīgas 49.vidusskolu (1972) un Latvijas Valsts universitātes Filoloģijas fakultāti (1977). Strādājusi Zinātņu akadēmijas Valodas un literatūras institūta Folkloras daļā par zinātnisko līdzstrādnieci (1977-1980), par redaktori izdevniecībās „Liesma” (1980-1990), „Sprīdītis” (1991-1996), „Madris” (1997-2002). No 2004. gada – žurnāla „Ezis” redaktore. Rakstnieku savienības biedre (2001); Latvijas Bērnu un jaunatnes literatūras padomes biedre. Pirmā publikācija – dzejoļi laikrakstā „Literatūra un Māksla” 1970. gada 1. janvārī. Pirmais dzejoļu krājums – „Mazliet siltuma, mazliet smaržas” (1988). M.Cielēna tulko un atdzejo no angļu, vācu, krievu valodas. Dzeja, proza, kritika, atdzeja, prozas tulkojumi lasāmi dažādos krājumos un periodikā. Autore sevi apliecinājusi kā viena no talantīgākajām un aktīvākajām latviešu bērnu rakstniecēm.

M. Cielēnas darbiem raksturīga sirsnīga, silta intonācija, prasme visparastākās ikdienas lietas asprātīgi parādīt kā svarīgas un aizraujošas; tie vedina domāt par vērtībām, kuru skalā augstā vietā ir cilvēcisko attiecību patiesums. Par radošo darbību saņemtā atzinība: A. Lerha – Puškaiša prēmija (1993), Pavasara balva bērnu literatūrā (1998). 2001. gadu varētu nosaukt par M. Cielēnas gadu: rakstniece sasniedz savas daiļrades augstāko punktu – divas prēmijas (Literatūras gada balva un konkursa „Preses nama grāmata” prēmija). 2003. gadā saņemta Pastariņa prēmija.

Māra Cielēna stāsta: ”Es neesmu no tiem autoriem, kuriem ir ļoti svarīgi redzēt savu darbu publicētu. Man patīk rakstīt – tāpat kā patīk peldēties ezerā, sēdēt pie ugunskura, klīst domāt, iztēloties, sapņot.” „ Es savu pasauli salieku kopā no diezgan mūsdienīgiem klucīšiem un, rakstot pasakas, kļūstu par ērmoni - sāku ērmoties pakaļ savu pasaku varoņiem .” Māra Cielēna „…Patiesībā autore pievērš lasītāju uzmanību problēmām, kuras pastāvējušas vienmēr un kuras ļoti aktuālas ir tieši mūsdienās. Pasaku grāmatas būs interesanta lasāmviela gan mazajiem, gan lielajiem lasītājiem, jo katrs priekš sevis atradīs gan saistošus notikumus, gan vielu pārdomām.” Aija Kalve par M. Cielēnas daiļradi.

GRĀMATAS BĒRNIEM

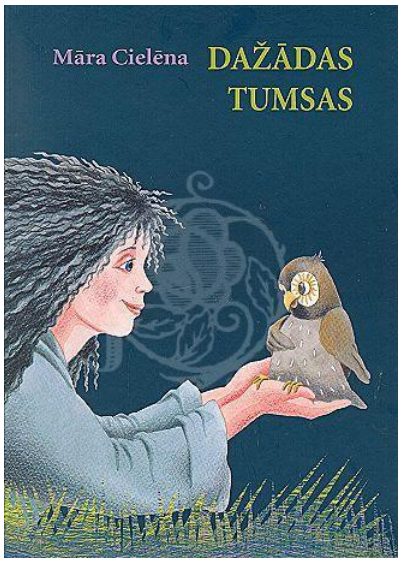

Cielēna Māra. Dažādas tumsas / M.Cielēna ; māksl. I.Ramane. - Rīga : Rasa, 2005. - 48 lpp. : il.

Šī grāmata lieliem un maziem vēsta par kaut ko brīnumainu: par tumsām, ar kurām cilvēks bieži sastopas, reti padomājot par to, ka ikvienai tumsai ir savs raksturs un uzdevums. Pasakā "Vīrs, kurš krāja tumsas" Ģederts jūras krastā vecā zvejnieku noliktavā ir izveidojis dažādu tumsu kolekciju. Reiz bērnībā kāds kapteinis viņam uzdāvināja dienvidu tumsas gabaliņu, tik mazu, ka to varēja paslēpt plaukstās… Arī šajā grāmatā ir savāktas dažādas tumsas. Pagraba Tumsa, Lielā Tumsa un Mazā Tumsa, Ziemsvētku Tumsa… Kolekcijas aizsākums meklējams grāmatā "Vasaras Tumsiņa", kuru iemīļojuši daudzi mazi un lieli lasītāji un kura ieguvusi Pastariņa balvu. Izlasījis šo grāmatu, katrs var turpināt krāt dažādas tumsas - pārsteigumu pilnas, savādas, draiskas, dziļas, bagātas, vērtīgas. Pasakainas…

Cielēna Māra. Burtumāja / Māra Cielēna ; il. Irēna Lūse. - Rīga : Lietusdārzs, 2007 : Preses nams. - 46, [1] lpp. : krās. il.

Cielēna Māra. Debesu trepīte : dzejoļi bērniem / Māra Cielēna ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2000. - 31 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Cielēna Māra. Kad karaliene bij Rīgā : dzejoļi bērniem / Māras Cielēnas teksts ; Anita Paegles il. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2001. - 46 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem. - Grāmata izdota ar Kultūrkapitāla Fonda palīdzību.

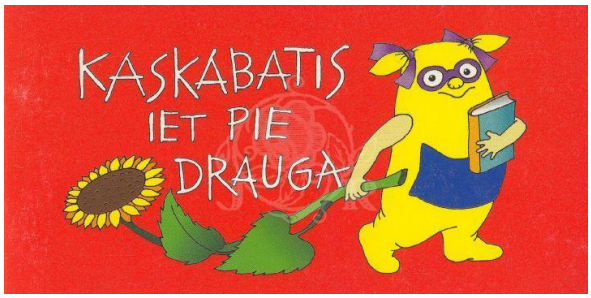

Cielēna Māra. Kaskabatis iet pie drauga / Māra Cielēna ; Ilzes Ramanes il. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2000. - [24] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Cielēna Māra, Ramane Ilze. Kaskabatis meklē burtus Rīga : Jāņa Rozes apgāds.

Krāsaina burtu ābece pirmskolas vecuma bērniem. Katrā lapā atrodamas ar attiecīgo burtu saistītas jautras ilustrācijas, kā arī vieta, kur patrenēties burtu rakstīšanā. Bildēs sastopamie zvēri, augi un lietas palīdzēs bērniem pazīt burtus. Grāmatas beigās špikeris vecākiem un bērniem – alfabētisks saraksts ar bildēs redzamajām lietām un dzīvniekiem.

Daudzu bērnu iemīļotais dzeltenais un omulīgais Kaskabatis, kam vienmēr kabatā grāmatas, kopā ar puisēnu Matīsiņu dodas burtu meklējumos. Viņiem talkā nāk bites, jēriņš, pelēns un citi radījumi. “Žvīgo, žūžo… mī un žē! Cik daudz burtu pasaulē!”
Jāņa Rozes apgādā jau iznākusi grāmata “Kaskabatis iet pie drauga” un krāsojamā grāmata “Kaskabatim dzimšanas diena”.

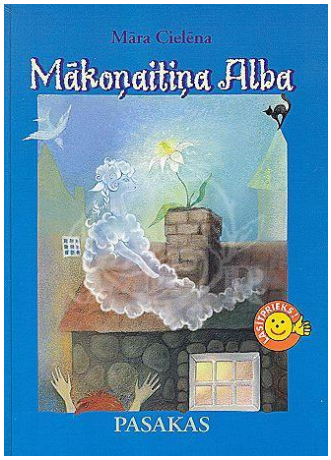

Cielēna Māra. Mākoņaitiņa Alba : pasakas / Māra Cielēna ; māksl. Līva Rudzīte. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 336 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Bērni Māru Cielēnu var saukt par savējo, jo viņai ir "pasaku redze". Daiļdarbi ir nopietni un vienlaikus jautri. Tie reizē mīļi un jocīgi stāsta par lielām dzīves vērtībām - mājām, mīlestību, ģimeni, cerībām, godīgumu... "Es savu pasauli salieku kopā no diezgan mūsdienīgiem klucīšiem un, rakstot pasakas, kļūstu par ērmoni - sāku ērmoties pakaļ savu pasaku varoņiem," atzīstas Māra Cielēna.

Cielēna Māra. Mammas, tēti un citi : pasakas / Māra Cielēna ; māksl. Evija Stukle. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2003. - 119 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Cielēna Māra. Mazliet siltuma, mazliet smaržas : dzeja / Māra Cielēna ; māksl. Dainis Breikšs. - Rīga : Liesma, 1988. - 93 lpp.

Cielēna Māra. Mūsu mājas : [dzejoļi bērniem] / Māra Cielēna ; Il. Rolands Gross. - Rīga : Sprīdītis, 1993. - 71,[8] lpp. : il.

Cielēna Māra. Pasakas par brīnum mazajiem / Māra Cielēna ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Pētergailis, 2000. - 62 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Cielēna Māra. Pasakas par diviem / Māra Cielēna ; māksl. Aleksejs Naumovs. - Rīga : ALI S, 2003. - 71 lpp. : il. - Vecākā skolas vecuma bērniem.

Divi gaisa baloni, mūris un ēna, Buzele un Rūcenis, uz sienas uzzīmētu cilvēciņu pārītis... Mīļi, ērmīgi, sirsnīgi, neveikli, gudri, aizrautīgi radījumi satiekas, meklē sapratni un dāvā cits citam draudzību un mīlestību. Smeldzīgi, jocīgi, nopietni, gaiši. Kā pasakās. Kā dzīvē. "Pasakas par diviem" kā mazam, tā lielam lasītājam liek ieplest acis: kādi tik pārīši nemīt tepat mums līdzās! Alekseja Naumova mākslinieciskais noformējums.

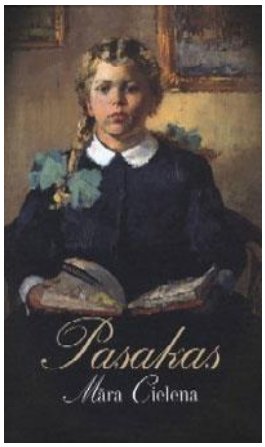

Cielēna Māra. Pasakas. R.: Atēna (2003)

Šī grāmata ir Māras Cielēnas pasaku apkopojums, kurā ietverti pazīstamie krājumi "Tuksaks un Mamolis" (1992), "Pulksteņu nakts gaitas" (1997), "Pasakas par brīnum mazajiem" (2000), "Pilsētas pasakas un pasaules pasakas" (2001), "Vasaras Tumsiņa" (2002), "Mammas, tēti un citi" (2003) un "Pasakas par diviem" (2003), kā arī jauns, līdz šim nepublicēts krājums "Burvis, māceklis un brīnumi".

Cielēna Māra. Pasakas par brīnum mazajiem / Māra Cielēna ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Pētergailis, 2000. - 62 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Grāmatā ir 9 pasakas. Katra pasaka neuzbāzīgi bērnam kaut ko māca. Pasakas ieved bērnus brīnumainajā fantāzijas pasaulē. It kā dzīvē nedzīvie priekšmeti (kafijkannas vāciņš, adatiņa) pasakās kļūst dzīvi un dara fantastiskas lietas. Pat puteklīšu pāris pasakā „Puteklīšu pāra Ziemassvētki" darbojas kā dzīvi.
Jebkurš dzīves materiāls spēj iegūt brīnumainas īpašības.

Cielēna Māra. Pilsētas pasakas un pasaules pasakas / Māra Cielēna ; Anitas Paegles il. - Rīga : Preses nams, 2001. - 79 lpp. : il.

Cielēna Māra. Pie mums ir brīnum labi : dzejoļi : [māc. līdz.] / Māra Cielēna ; māksl.: Juta Tīrona, Laura Akmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2003]. - 104 lpp. : il. - (Skolas bibliotēka) (Sprīdi pa sprīdim. 7-12 gadi). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Cielēna Māra. Pulksteņu nakts gaitas : pasakas / Māra Cielēna ; il. Anita Paegle. - Rīga : Apgāds Jāņa sēta, 1997. - 48 lpp. : il.

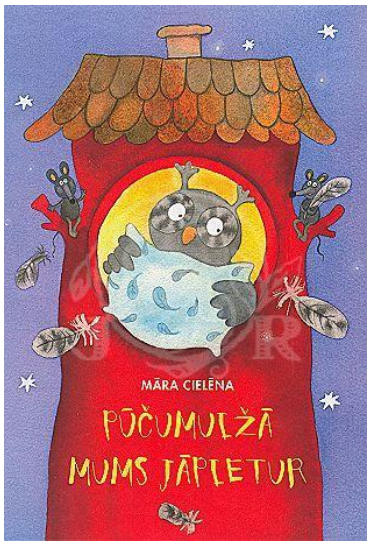

Cielēna Māra. Pūčumuižā mums jāpietur. R.: Lietusdārzs (2007)

Pūčumuižā ir pūkaini sapņi un krāsaini dzejoļi. Pūcītes tos sniedz bērniem pirms gulētiešanas, pirms svētkiem un arī jebkurā citā laikā! Māksliniece Ilze Dambe.

Cielēna Māra. Rukšu svētdiena / Māras Cielēnas panti ; māksl. Ilze Ramane. - Rīga : Sprīdītis, 1994. - [13] lpp. : krās. il. ; 21x30 cm. - Grām. pirmsskolas vecuma bērniem.

Cielēna Māra. Tad, kad auzās dauzās : dzejoļi bērniem / Māra Cielēna ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Albatross, 1994. - 48 lpp. : il.

Cielēna, Māra. Teo un Mūmīte : pasakas / Māra Cielēna ; Irēnas Lūses zīm. - Rīga : Lietusdārzs, 2008. - 78, [2] lpp. : krās. il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

M. Cielēnas pasakās gotiņa un teliņš iepazīst viens otru un pasauli, sarunājas, lido, bizo, sapņo, ceļo, draudzējas un mazliet pastrīdas ar citiem ragulopiem un bezragulopiem... Un ik pa brīdim - samīļojas!.

Cielēna Māra. Trakulīte sandalīte : [dzejoļi] / Māra Cielēna ; zīm. Ilze Dambe. - [Rīga] : Lietusdārzs, 2008. - 16 lpp. : krās. il.

Dzejoļu krājums pavisam maziem bērniem. Asprātīgi, mīļi pantiņi vēsta par bērnam tuvām situācijām un darbībām - ģērbšanos, ēšanu, rotaļāšanos, gulētiešanu. Tāpat kā latviešu tautas dziesmas, kuras palīdz bērnu iemidzināt, nomierināt, paēdināt un vienlaikus pārsteidz ar neparastu dzejiskumu, arī šie dzejoļi veiksmīgi apvieno dzeju un sadzīvi. Īsie, skanīgie panti ir ļoti emocionāli- tie bērnu iepriecina, samīļ, iedrošina. Dzejolīši labi izmantojami bērna valodas attīstīšanai, kā arī pirmajām uzstāšanās reizēm mājās un bērnu dārzā.Grāmatai burvīgas mākslinieces Ilzes Dambes ilustrācijas.

Cielēna Māra. Tuksaks un Mamolis : pasakas / Māra Cielēna ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Garā pupa, [1992] : Valmieras tip. - 84, [3] lpp. : il. ; 20 cm. - Jaun. sk. vecuma bērniem. ISBN

Vasaras Tumsiņa 2002

ĒRIKS KŪLIS

(1941.12.11.)
rakstnieks, preses darbinieks

Dzimis 1941.g.12. novembrī Priekulē.

Beidzis Liepājas 3. celtniecības skolu (1960.) un Liepājas 1. vakara vidusskolu (1968.).

Strādājis dažādos Liepājas uzņēmumos, bijis rūpnīcas "Sarkanais metalurgs" martena ceha brigadieris (1971.-1976.).

Agri pievērsās literārajam darbam. 1978. gada 25. novembrī iestājās Rakstnieku savienībā. 1981.-1984.g. Liepājā laikraksta "Komunists" korektors un literārais līdzstrādnieks. Kopš 1990.g. laikraksta "Diena" Liepājas informācijas biroja vadītājs. Vēlāk bijis laikraksta "Kurzemes Vārds" izpilddirektors.

Literārā darbība. Pirmā publikācija 1962.gadā - stāsts laikrakstā "Komunists".

Pēc dienesta armijā Viktoram bija daudz jūtu un pārdzīvojumu, par kuriem gribējās pastāstīt visiem. Sāka rakstīt miniatūrus stāstus. V. Kūļa literārie padomdevēji bija rakstnieki Viktors Lagzdiņš, Egons Līvs un Ēvalds Vilks. Viktors Kūlis uzskata, ka rakstīšana ir ļoti grūts darbs: " ...sīkās domas nevienu neinteresē; rakstniekam darba saturs jāpasniedz tā, lai tam būtu dziļa nozīme; tekstā svarīgs ir zemteksts, vārdu spēles, sižetā jārūpējas, lai būtu negaidīts pavērsiens, notikums. Jāveido kāpinājums, kulminācija... Rakstīt - tas ir īpašs aicinājums, es jūtu iekšēju nepieciešamību."

Pirmais stāstu krājums "Rēķins pavisam vienkāršs" iznāca 1971.g. Tagad Ē. Kūlis ir sarakstījis 25 grāmatas: to vidū daudzi stāstu krājumi, kā arī septiņas grāmatas bērniem.

Rakstniekam brīžiem labāk patīk rakstīt pasakas: "Pasaule ir brīnumu pilna. Rūķi tie paši cilvēki vien ir, tikai mazāki, bet ar atšķirīgu domāšanu". Rakstnieks ir sarakstījis 120 pasaku, viņa pasakas ir iekļautas 7 skolas mācību grāmatās.

Stāsts "Nobela prēmija mīlestībā" (publicēts 1982.g. krājumā "Pārvērtību stunda") 1984.gadā tika ekranizēts (filmas nosaukums "Parāds mīlestībā").

Gan stāstos, gan pasakās viņš vēlas parādīt, ka pret līdzcilvēkiem jāizturas ar cieņu, sapratni, toleranci. "Pasaule ir viena jauka lieta, tikai nedrīkst ielaist savā dvēselē skopumu, nenovīdību, ļaunumu".

Pēc rakstnieka domām, literatūras lasīšana paplašina cilvēka apvārsni, bagātina iztēli, atmodina jūtas, dara emocionālāku. Lasot cilvēks izkopj savu valodu un, bieži vien izlasītā ietekmēts, citām acīm skatās uz apkārtni.

Un tomēr ir cilvēki, kam patīk lasīt un viņi to darīs neatkarīgi no apkārtējiem apstākļiem, un ir cilvēki, kam nepatīk lasīt un kas spēj bez literatūras iztikt. Bērnus rakstnieks iesaka radināt lasīt ar rotaļām. Viņa dēls Māris pats iemācījās lasīt, bet Gintam viņš iemācīja lasīt 6 gadu vecumā.

Rakstnieku uztrauc milzīgais ārzemju literatūras ieplūdums Latvijā. Viņš tomēr cer, ka latviešu rakstnieki un lasītāji izturēs šo spiedienu. Ir jau arī labi ārzemju darbi, bet, vērtējot daudzos pašlaik izdotos ārzemju literatūras darbus salīdzinājumā ar latviešu literatūru, rakstnieks domā, ka tie ir kā skice pret īstu gleznu.

Ārpusdarba intereses: lasa grāmatas, klausās labu mūziku; interesējas par automašīnām, patīk ceļojumi. Ir bijis Francijā, Vācijā, Japānā un citur.

Īpaši ciena labu mūziku, tā sagādā baudu. "Mūzika ir viens no visbrīnišķīgākajiem cilvēces izgudrojumiem," saka Kūlis. "Mūzika cilvēkam dod to pašu, ko literatūras lasīšana."

AUTORA DARBI

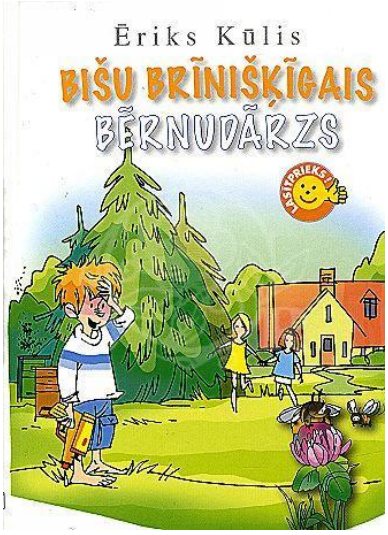

Kūlis Ēriks. Bišu brīnišķīgais bērnudārzs / Ēriks Kūlis ; [māksliniece Juta Tīrona]. - Rīga : Zvaigzne ABC, c2008. - 52, [1] lpp. : il. ; 21 cm. - (Lasītprieks!, ISSN 1407-3730). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Vai tu esi ēdis rabarbermedu? Un sīpolmedu? Vai zini, kas tās par bitēm, kurām padodas ievākt tik sevišķas medus šķirnes? Māsiņas Guna un Gunta ir pārliecinātas, ka šo darbiņu itin viegli var iemācīt parastajām bitēm. Māsas stingri nolēmušas izaudzēt vairākas bišu saimes. Bet, tā kā šiem kukaiņiem arī rodas mazuļi, steidzami jāierīko bišu bērnudārzs. Meitēni saprot arī to, ka piecas dienas vecā Aškāja nekavējoties jānogādā pie bišu ārsta, jo viņai noteikti ir angīna. Bet to, kā dabūt omīti zemē no ozola, izdomā kaimiņpuika Einārs. Ko ome darīja kokā, kā bitīte izveseļojās un kas baigās iekārtojās bišu bērnudārzā - lasi grāmatā! Jutas Tītonas māksliniecisskais noformējums

Kūlis Ēriks. Flamingo Jēpis : stāsti par dzīvniekiem un cilvēkiem / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 2001. - 159 lpp.

Kūlis Ēriks. Joki Sviestiņciemā : neticami patiess stāsts bērniem / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 1997. - 37 lpp.

Kūlis Ēriks. Niķa un Riķa stiķi / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2002]. - 212 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Rakstnieka mazdēlam veltītajā grāmatiņā apkopotas Rū pasakas. Tās nav nedz rūgušpiena, nedz rūpju vai rūsas pasakas, tās ir rūķīšu pasakas.

Grāmatas "Riķa un Niķa stiķi", ar kuru sākas rūķu pasaku cikls, ievadā, Ēriks Kūlis, izgājis uz ielas, vaicā pretimnācējiem un garāmgājējiem: "Sakiet, lūdzu, kas, pēc jūsu domām, ir Rū pasakas?" Pieaugušo atbildes ir visai piezemētas, un tikai divi nosmulējušies puišeļi atbildēja: "Skaidrs, ka rūķīšpasakas!
Nu šiem diviem nosmulējušies puišeļiem ir pievienojušies bērni visā Kurzemē, visā Latvijā, viņu ikdienas šķiet ir aizvien vairāk un viņi ir lasījuši Ērika Kūļa grāmatas bērniem.

Rūķīši dzīvo kādā Latvijas pilsētā, kas mazāka par Rīgu un atrodas pie īstas jūras. Tur dzīvo rūķis Rācis un rūķe Sāce. Viņiem ir divi nerātni rūķēni: Riķis un Niķis. Par to, kas notiek, kad rūķu mamma sadusmojas, var lasīt Kāju pasakā, bet par citiem piedzīvojumiem – citās pasakās.

Un ir arī Roku pasaka, Melu meklēšanas pasaka, Grūtas lasīšanas un rēķināšanas pasaka, Jautājumu pasaka. Pienākumu pasakā Jūs uzzināsiet, kādi rūķēnam Riķim un rūķēnam Niķim bija pienākumi: lieli un mazi; par visiem mazo rūķēnu Niķa, Stiķa, Riķa un Ciķa piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem ziemas un pavasara pasakās.

Kūlis Ēriks. Nikniķa brīvība suņuburkšķos / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 2000. - 39 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

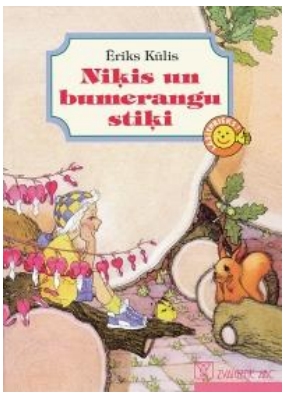

Kūlis Ēriks. Nikniķis un bumerangu stiķi / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 136 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Kūlis Ēriks. Nikniķa jaunie un jocīgie stiķi : [pasaka] / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 80 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Kūlis Ēriks. Nikniķa un Spickažoka dēkas / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 2000. - 102 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Kūlis Ēriks. Nikniķis un Pusnakts Mākonēna smiekli / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 150 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

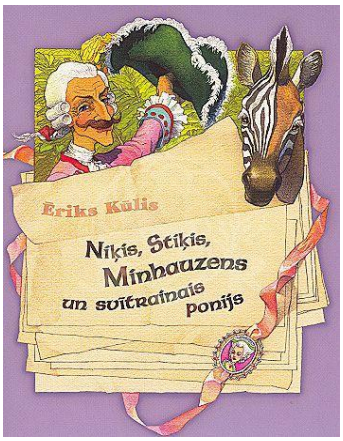

Kūlis Ēriks. Niķis Stiķis, Minhauzens un svītrainais ponijs / Ēriks Kūlis ; māksliniece Dzintra Vīriņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2007]. - 15, [1] lpp. : il.

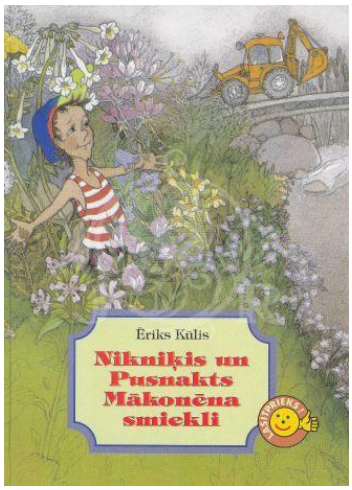

Vācu rakstnieks Gotfrīds Augusts Birgers pierakstījis dažkārt par melu baronu dēvētā dēkaiņa stāstus paaudžu paaudzēs lasītajā grāmatā "Minhauzens". Rūķēnus Niķi un Stiķi izdomājis latviešu rakstnieks Ēriks Kūlis. Kā viņi visi satikušies vienā grāmatā un kas patiesībā ir svītrainais ponijs, tu uzzināsi, izlasot grāmatu. Šis ir pirmais dēku stāsts. Ja tev tas patiks, varbūt Ēriks Kūlis pastāstīs vēl citus? Dzintras Vīriņas mākslinieciskais noformējums.

Kūlis Ēriks. Rūciņš, Rūsiņš un sasalmasalas : [stāsts] / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 1999. - 46 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.
Tas ir pasaku krājums pirmsskolas vecuma bērniem. Grāmatā aprakstītas Rūķēnu rūpes un gādība par atrastajiem rūkaķēnu un rūkucēnu.

Pasakās uzzinām, kas nepieciešams rūkaķēnam un rūkucēnam. Pasakās izlasām, kā Nikniķis izdomāja kaķim vārdu- Rūsiņš, bet kucēnam- vārdu Rūciņš.

Lasot grāmatu iepazīstamies, kā Nikniķis māca Rūsiņam un Rūciņam pieklājīgi uzvesties. Pasakās mazais lasītājs uzzina, kā kaķēnam un sunītim izsargāties no sasalmasalām un lampu drudža.

Kūlis Ēriks. Rūķēnu pērļainais piedzīvojums / Ēriks Kūlis ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 1999. - 110 lpp. – Pirmsskolas vec.bērniem.

Kūlis Ēriks. Rūķēnu testaments / Ēriks Kūlis ; māksl.Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 1999. - 164 lpp. : il. - Pirmsskolas vec.bērniem.

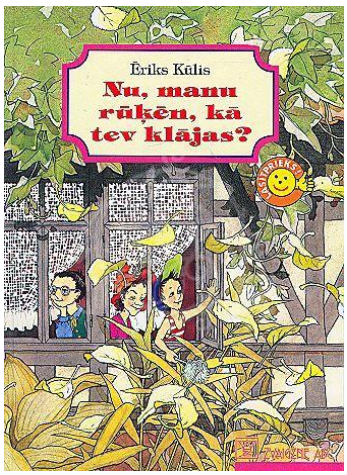

Kūlis Ēriks. Nu, manu rūķēn, kā tev klājas? : [stāsti jaun. skolas vecuma bērniem] / Ēriks Kūlis ; red. Andris Vilsons ; māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2006] : Poligrāfists. - 124, [2] lpp. : il. ; 21 cm. - (Lasītprieks!).

Šī ir rakstnieka Ē.Kūļa piektā grāmata par draiskulīgo, zinātkāro un aizkustinoši labsirdīgo rūķēnu piedzīvojumiem.

Kūlis Ēriks. Niķa-Stiķa-Riķa-Ciķa pasaciņas / māksl. I.Garklāva. - Rīga : Rūķītis, 1990. - 30 lpp. : il.

Mazā kaķa Ziemassvētki : stāsti par kaķiem / Dagnija Dreika, Jānis Baltvilks, Ēriks Kūlis ; G.Daijas priekšv. ; māksl. Edgars Folks. - Rīga : Enigma, 1998. ...

Kūlis Ēriks. Vispirms par Leksīti…un tad par ezi Nezi / Ēriks Kūlis ; māksl. Agija Staka. – Rīga : Zvaigzne ABC, 2009. – 48 lpp. : il. – (Lasītprieks!)

Šoreiz Ērika Kūļa divās pasakās „Vispirms par Leksīti…un tad par ezi Nezi" tēlota cilvēku un viņu mazo brāļu, dzīvnieku, ikdiena, neparastā veidā atsedzot šo abu tik atšķirīgo pasauļu saskarsmi. Darbi iepriecina ar labestību, humoru, savdabīgo autora skatījumu uz it kā pavisam parastām lietām. Dzīvnieku tēli ir reizē amizanti un īpaši: tiem ir pašiem savs runasveids, rakstura savdabības, vaļasprieku un, jā, tāpat kā pieaugušajiem un bērniem, savi niķi un uzskati par pasauli, kā arī skaidri nosprausts mērķis tuvākajām minūtēm, stundām un dienām…

Rakstniekam lieliski izdodas katrā pasakā paust vairākas dzīves gudrības, bet tās nekad nav paustas tieši vai pateikts priekšā, pašam jāatrod burvju atslēdziņa, kas, sekojot grāmatas tēlu piedzīvojumiem, aizvedīs līdz kādai vērtīgai atziņai.

Kūlis Ēriks. Zirņu Zirdziņa Ziemassvētki / Ēriks Kūlis ; [māksl. Inga Actiņa ; red. Guna Pitkevica]. - [Rīga] : Zvaigzne ABC, [2006] (Rīga : a/s "Poligrāfists"). - 32 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - [jaunākā skolas vecuma bērniem].

Zirņu Zirdziņš nav ne zirnis, ne zirgs, bet mazs, apaļš zirneklītis garām, tievām kājām. Jau no piedzimšanas brīža sīkais radījums ir ļoti patstāvīgs un apķērīgs. Viņam nav vaļas garlaikoties. Jāizpēta savādā pasaule, kurā dzīvo Rūdis, Liesma un viņu māmiņa. Jānoskaidro, kāpēc svinami Ziemassvētki un gaidāms Jaungads. Drīz zirneklītim jāprāto pavisam grūtas lietas. Kā sagādāt pārsteigumu? Kā iemācīties smaidīt un būt laimīgam? No kā svētku vakarā nāk siltums, ja apkure atslēgta? Vai Ziemassvētku vecīši strādā pāros? Un vai tēti mēdz būt divvietīgi?

JĀNIS BALTVILKS

(1944.24.07.– 2003.04.10.)
latviešu dzejnieks, rakstnieks

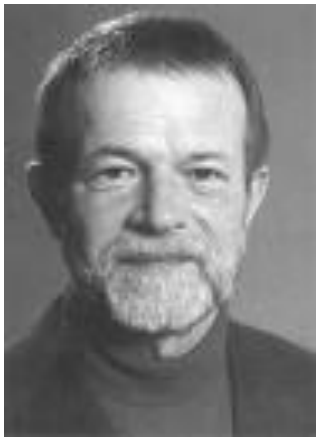

Latviešu dzejnieks, prozaiķis Jānis Baltvilks dzimis 1944. gada 24. jūlijā Smārdes pagasta „Zīlītēs”. Beidzis Tukuma 1. vidusskolu (1962) Pabeidzis Latvijas Valsts Universitātes Bioloģijas fakultāti (1962-1965, 1966-1967) un Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Agronomijas fakultāti (1972), strādājis par ornitologu. Savas sajūtas, strādājot šajā darbā, J.Baltvilkam nav bijis kam izstāstīt, tādēļ viņš tās sācis pierakstīt. Vēlāk pieraksti kļuvuši par dzeju, ko drīz vien publicēja jauniešu žurnāls "Liesma". Strādājis laikrakstā „Padomju Jaunatne” redakcijā (1975-1976), izdevniecībā „Liesma” (1976-1979), laikraksta „Pionieris” redakcijā (1986-1987). Kopš 1987. gada žurnāla „Zīlīte” nodaļas vadītājs. 30 gadu vecumā rakstīšana J.Baltvilkam kļuvusi par profesiju. No sākuma rakstīja dzejoļus bērniem, bet ar laiku radās pirmie pantiņi bērniem - gaišie dzejoļi par dabu. Arī dzīvē Jānis bija gaišs, tā atceras viņu bērnu rakstnieks Vladimirs Novikovs, ar kuru J.Baltvilks strādājis. No 2000.gada bijis bērnu un jauniešu žurnāla "Zīlīte" redaktors. („Zīlīte” – ilustrēts žurnāls bērniem. Iznāk kopš 1958. gada Rīgā reizi mēnesī. Izdeva Latvijas komjaunatnes CK un pionieru padome. Latvijas neatkarības laikā izdevniecība SIA Zaļais Circenis, no 2000. līdz 2003. gadam - redaktors J.Baltvilks). Uzreiz uz tās vāka parādījās uzraksts „Žurnāls par dabu”. Te viņš sāka rakstīt ne tikai par mīļākiem putniem, ne tikai par Baltijas jūras iemītniekiem, bet arī par degunradzi un Halapagosu bruņurupuci…

Pa pilsētu viņš vienmēr staigāja ļoti ātri, likās, it kā viņš cenšas ātrāk pabeigt visus darbus un nokļūt mežā, pļavā, purvā – un sasveicināties ar to vietu iemītniekiem, izpētīt to dzīvi, rakstīt par visu to dzejoļus, stāstus, pasakas.

J.Baltvilks vienmēr priecājās visam jaunajam, kas parādījās mūsu dzīvē. Kad Rīgā 1991.gadā sāka iznākt bērnu žurnāls „Гном” krievu valodā, Jānis ar prieku iedeva jaunam izdevumam savu interviju. Deva viņš interviju arī žurnālam „Sveiki!” – mācību līdzeklis krievu bērniem, kas mācās latviešu valodu.

J.Baltvilks tulkojis arī darbus no krievu valodas uz latviešu. Viņš tulkoja Ineses Ilmeras, Svetlanas Blondas, Pētera un Ludmilas Mežiņu, Vladimira Novikova dzejoļus. Ļoti dzīvi un interesanti iztulkoja latviešu valodā slaveno Eduarda Uspenska grāmatu „Krokodils Ģena un viņa draugi”

Bērniem adresētajā dzejā varam izlasīt arī pašu sacerētas mīklas, piem.:

Jo dziļāk zemē,
jo augstāk gaisā.
Ar putniem draugos,
bet nemēdz laisties.
(“Koks”)

Vienā Jāņa Baltvilka intervijā uz jautājumu, kāda būtu viņa kvēlākā vēlme, ja viņš saņemtu brīnumkociņu, dzejnieks atbildēja, ka novēlētu, lai cilvēkos pazustu naids vienam pret otru, atriebības kāre, skaudība, egoisms un lai tā vietā katrā cilvēkā, no kurienes būs ņemti šie ļaunums un naids, aizpildītu mīlestība…

Jānis Baltvilks sarakstīja aptuveni 30 bērnu grāmatas – gan dzejoļus, gan pasakas, gan izzinošus stāstus par dabu. Dzejoļi reizēm līdzīgi skaitāmpantiņiem, tajos daudz dabas tēlu un skaņu. Dzejoļu krājumos „Meža malas zaļais knauķis” (1979), „Skrejvabole pieliek soli” (1981), „Stērstes sniegā” (1984), „Kā zīlīte pie loga” (1987) izmantota fonētiskā spēle, veidoti zīmīgi dzīvnieku tēli. Bērniem rakstītas arī prozas grāmatas „Sarunas ar putniem” (1981), „Zeme maizes devējiņa” (1984) u.c. Bagāts ir autora devums bērniem deviņdesmitajos gados, par ko J.Baltvilks ir saņēmis O.Vācieša prēmiju un divreiz Pastariņa prēmiju. 2000. gadā konkursā „Preses nama Grāmatas” godalgots J.Baltvilka darbs „Plīvija un citas pasakas”. 2003. gadā J.Baltvilks saņēmis KKF un LRS Literatūras gada balvu par krājumu „Saule meta loku”. Viens no pēdējiem dzejoļu krājumiem, kas tika uzrakstīts bērniem 2003. gadā bija „Vilki velk malku”. 2003. gada 4.oktobrī Jānis Baltvilks mira.

AUTORA DARBI

Baltvilks Jānis. Brālis ozols, māsa liepa / Jānis Baltvilks ; māksl. Edgars Folks. - Rīga : Liesma, 1985. - 44 lpp. : il. - (Gribu visu zināt). - Pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Baltvilks Jānis. Cielaviņa pie jūras : miniatūras / Jānis Baltvilks ; M.Dragūnes māksl. iekārtojums. - Rīga : Liesma, 1984. - 70, [1] lpp. : il.

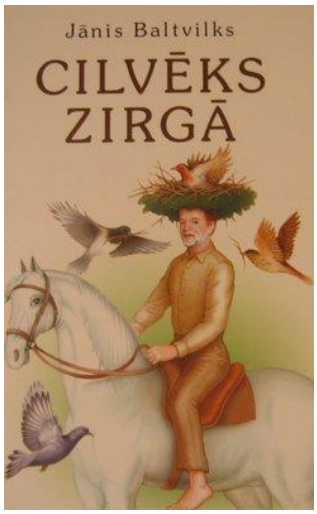

Baltvilks Jānis. Cilvēks zirgā : [stāsti] / Jānis Baltvilks ; māksl.: Guntars Sietiņš. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 40 lpp. : il.

Baltvilks Jānis. Circeņa malciņa / A.Paegles il. - Rīga : Enigma, 1997. - 40 lpp. : il.

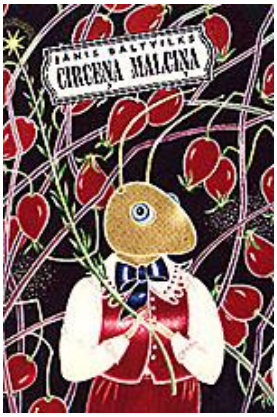

Baltvilks Jānis. Divpadsmit pastaigas dabā / Jānis Baltvilks ; Andra Eglīša fotogrāfijas. - Rīga : Enigma, 1998. - 71 lpp. : il.

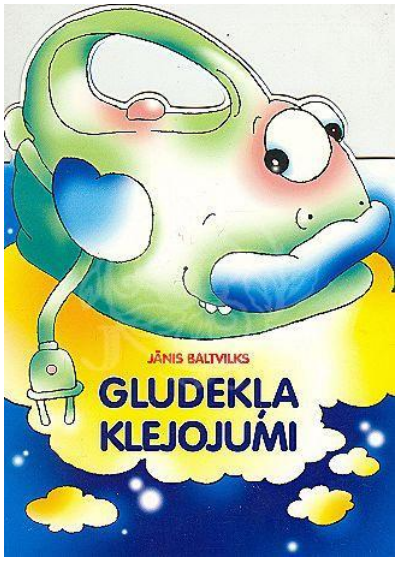

Baltvilks Jānis. Gludekļa klejojumi / Jānis Baltvilks ; il. Viesturs Staņislavskis. - Rīga : Aka Print, 2000. - [6] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Baltvilks Jānis. Izmazgātās debesis : dzejoļi bērniem : izlase / Jānis Baltvilks ; il. Ingrīda Kadaka. - Rīga : Rasa ABC, 2000. - 175 lpp. : il. - Pirmssk. un jaunākā sk.vec.bērniem.

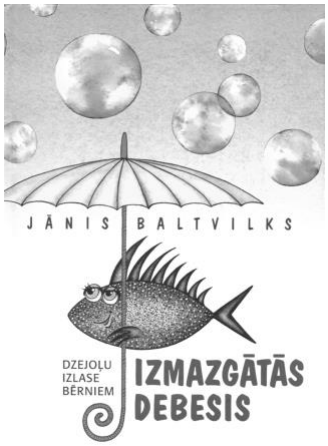

Baltvilks, Jānis. Krūmu krāmu jēru jūra : dzejoļi bērniem / il. Laima Eglīte. - Rīga : Zīlīte, [1993]. - 45, [3] lpp. : il. - (Zīlītes bibliotēka)

Baltvilks Jānis. Lasīsim ar prieku! : Lasāmā grāmata latviešu valodā 1.klasei (2.pusgadam) / Jānis Baltvilks, Inta Rakēviča, Valentīna Sniņa ; māksl. Dina Ābele. - Rīga : Jumava, 1999. - 216 lpp. : il.

Baltvilks, Jānis. Mana putnu grāmata / zīm. Dainis Rožkalns. – Rīga : Zīlīte, 1991. - 15 lpp. - (Zīlītes bibliotēka)

Baltvilks Jānis. Mergusiņš / Jānis Baltvilks ; māksl. Guntars Sietiņš. - Rīga : MIA-Press, 1997. - 24 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Baltvilks Jānis. Mīklupanti / Jānis Baltvilks ; il. Ilze Ramane. - Rīga : Daugava, 2002. - 32 lpp. : il.

Baltvilks Jānis. Plīvija un citas pasakas / Jānis Baltvilks ; māksl. Anita Paegle. - Rīga : Preses nams, 2000. - 55 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

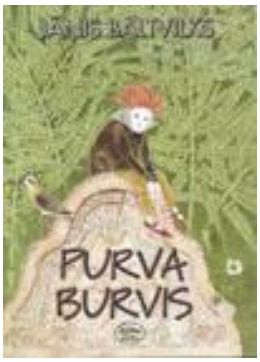

Baltvilks Jānis. Purva burvis : dzejoļi bērniem / Jānis Baltvilks ; māksl. Anita Paegle. - Rīga : Zaļais circenis, 1999. - 48 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Baltvilks Jānis. Saruna ar magoni : dzejoļi bērniem / Jānis Baltvilks ; vāka dizains: Ilze Isaka ; māksl. red. Inguna Kļava. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2008] : a/s "Preses nams". - 71 lpp. : krās. il. ; 25 cm. - Dzejnieka J. Baltvilka dzejoļos stāstīts par ziemu bebru ciemā, par kameņu māmiņu, par cielavu uz jumta, par suņa gudrajām un skumjajām acīm, par mūsu zemi rudenī un citiem zvēriem, putniem un kukaiņiem.

Baltvilks Jānis. Saule met loku : [dzeja] / Jānis Baltvilks ; māksl. Tomass Folks. - Rīga : Nordik, 2002. - 126 lpp. : il. - Grāmata izdota ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

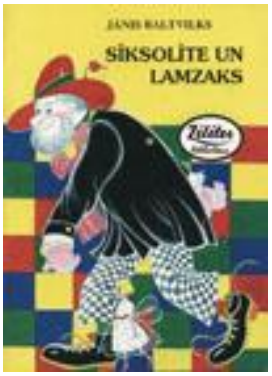

Baltvilks, Jānis. Sīksolīte un lamzaks : dzejoļi bērniem / māksl. Anita Paegle. - Rīga : Zīlīte, 1994.- 47, [1] lpp. : il. - (Zīlītes bibliotēka)

Baltvilks, Jānis. Sienāži un zvaigznes : trīsteikumstāstiņi / il. A. Jansone. - Rīga : Zīlīte, 1992. - 31, [1] lpp. : il. - (Zīlītes bibliotēka)

Baltvilks Jānis. Susura vasara : dzejoļi : [māc. līdz.] / Jānis Baltvilks ; māksl.: Ieva Maurīte. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2003]. - 88 lpp. : il. - (Skolas bibliotēka) (Sprīdi pa sprīdim. 7-12 gadi). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Baltvilks Jānis. Vilki velk malku : dzejoļi bērniem / Jānis Baltvilks ; māksl.: Anita Paegle. - Rīga : Daugava, 2003. - 71 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Darba nosaukums	**Darba veids**
Brālis ozols, māsa liepa	proza bērniem
Circeņa malciņa	krājums
Cilvēks zirgā	6 īsi stāstiņi par dzīvniekiem.
Divpadsmit pastaigas dabā	apraksti
Izmazgātās debesis	krājums
Kā zīlīte pie loga	dzeja bērniem
Kāds putns	dzejoļu krājums
Krūmu krāmu jēru jūra	dzeja bērniem
Ķirzaku pils	īsstāstiņi par dabu
Līdakas trešā vasara	stāsti par dabu
Mana putnu grāmata	grāmata
Mazā meža ābece	krājums
Mergusiņš	grāmata
Meža malas zaļais knauķis	dzeja bērniem
Purva burvis	krājums
Reibeņu meža stāsti	proza bērniem
Saruna ar magoni	dzejoļi bērniem
Sarunas par putniem	proza bērniem
Sarunāties zem kokiem	dzejas izlase
Sienāži un zvaigznes	trīsteikumu stāstiņi
Sīksolīte un Lamzaks	dzeja
Skrejvabole pieliek soli	dzeja bērniem
Stāsti par ceļojumiem	grāmata
Stērstes sniegā	dzeja bērniem
Trīsdesmit trīs: dzejojums bērniem par 33 alfabēta burtiem	grāmata
Vējlukturis mežā: Stāstiņi bērniem par dabu	grāmata
Visas manas pīlītes: Vācu tautasdziesmas bērniem	izlase
Zāle visu dienu zaļa	dzeja bērniem

ARNOLDS AUZIŅŠ

(1931.12.11.)
dzejnieks un publicists

Dzejnieks un publicists Arnolds Auziņš dzimis 1931. gada 29. novembrī Dundagas pagasta Sumberes ciema «Mālejās». Auziņu ģimenē bez Arnolda ir arī māsas Velta un Austra. Agri, jau piecu gadu vecumā Arnolds iemācās lasīt, kaut gan biežās slimošanas dēļ skolas gaitas uzsāk tikai 1940. gadā. Pirmo dzīves rūdījumu mazais lauku zēns iegūst diendienā veicot 6 km garo ceļu turp un atpakaļ uz Ģibzdes pamatskolu. Jau pamatskolā Arnolds aizraujas ar lasīšanu, izlasot visas skolas bibliotēkā esošās grāmatas. Mācoties pirmajā klasē, Arnolds uzraksta savu pirmo dzejoli. Kad 1945. gadā Dundagas pilī ierīko vidusskolu, tajā mācības uzsāk arī A.Auziņš. Viņa pirmā klases audzinātāja un literatūras skolotāja ir Anna Grīnberga, kura organizēja literāro pulciņu un mācīja arī teātri spēlēt. Vidusskolā mācīdamies, A.Auziņš spiests uzrakstīt savu pirmo rakstu Dundagas rajona avīzei, jo kāds ir izmantojis viņa vārdu un uzvārdu kā savu pseidonīmu. Tas viņu ļoti satrieca. Vēlāk redakcijā uzzinājis, ka katrs drīkst rakstīt ko vien grib, kļuva domīgs. Agrāk neapjaustas dziņas kūdīts, kas reizē gan biedēja, gan priecēja, A.Auziņš sēdās pie galda un uzrakstīja tēlojumu par savu skolu, ko nekavējoties aizsūtīja uz redakciju. Raksts tika publicēts un pirmajam mēģinājumam drīz sekoja citi. A.Auziņš kļuva par skolas aktīvāko korespondentu, izpelnīdamies uzslavas gan par labu literāro valodu, gan savdabīgo manieri, kurā dzejiskums savijies ar labsirdīgu humoru. Tā šis svešais vārda un uzvārda brālis bija devis impulsu, kas aizveda Dundagas vidusskolas absolventu tieši uz universitātes žurnālistikas nodaļu, lika izstrādāt diplomdarbu par pionieru presi un uzticīgi tai kalpot. Laikrakstā «Pionieris» A.Auziņš nostrādā 23 gadus – no 1954. g. līdz 1977. gadam. 1977. g. viņš pāriet darbā uz žurnāla «Draugs» redakciju par prozas un publicistikas nodaļas vadītāju. Palikdams nelokāmi uzticīgs bērnu presei, daiļradē viņš ir ļoti daudzveidīgs: dzeja, stāsti, pasakas, humoreskas, dokumentālā proza, publicistika, libreti, filmu scenāriji mazajiem, pusaudžiem un pieaugušajiem.

1986. gadā sērijā «Publicists un Laiks» iznāk A. Auziņa grāmata «Leduskalna neredzamā daļa». Tajā sakopoti viņa publicistiskie darbi par skolas dzīvi, tās ikdienu, svētkiem, problēmām. A. Auziņš pieder pie tiem nedaudzajiem preses darbiniekiem, kam pieķirts Izglītības darba teicamnieka nosaukums. Par uzticību skolai, skolēniem, skolotājiem, par jaunās maiņas audzināšanas un izglītošanas tīruma nenogurstošu kopšanu.

A. Auziņš ir azartisks dažādu konkursu dalībnieks. To, ka šiem konkursiem ir būtiska nozīme viņa dzīvē, liecina jau hronoloģija: autora pirmā grāmata ir 1965.g. viencēlienu konkursā prēmētā drāma «Mirušie sāk runāt» (1966); seko raidluga «Parādnieki», kas atzīmēta radio konkursā 1971. g.; aprakstu konkursā godalgotais cikls «Ogles zīmējumi» (1974). Bērnu lugu konkursā godalgoto «Nelaimes putnu» izdod atsevišķu grāmatu sērijā «Atvērsim priekškaru» 1976. g. Izdevniecības «Liesma» konkursā, kas veltīts 30.gadadienai kopš uzvaras pār fašistisko Vāciju, ievērību gūst poēma «Rezerves virsnieks» (1975). Mežsaimniecības ministrijas rīkotajā konkursā otro vietu iegūst tēlojums «Zaļās buras» (1979); trešā un pirmā vieta iegūta izdevniecī bas «Liesma» aprakstu konkursos par darbiem «Riteņi ripo» (1978) un «Mīlestības mācība» (1980).

A. Auziņam iznākušas vairākas dzejoļu izlases gan bērniem, gan pieaugušajiem. Dzejas tematika ļoti daudzveidīga – patriotisms un dzimtenes mīlestība, mātes tēma, jaunība, skolas dzīves norises, darbs, daba visā tās daudzveidībā, mazo bērnu pasaulīte ar tās izjūtām un pārdzīvojumiem. Vairāki dzejoļu krājumi veltīti bērniem – «Smaids» (1967), «Brīnumpupa» (1970), «Griezies, vilciņ» (1973), «Rabarbers» (1979), «Dundžiš» (2004). Ļoti atzinīgi tika

novērtēts stāstu krājums «Nesoliet man karaļvalsti» (1977). Grāmatā apkopots ducis stāstu par topošo cilvēku «grūtajā vecumā». Bērniem ir arī stāstu krājums «Mana ataudziņa» (1969), jauniešiem «Skola uzlidos debesīs» (2003).

Humoristisko un satīrisko dzejoļu krājumi «Robotu ieeļļošana» (1974), «Mākoņstūmēja grēksūdze» (1994) un «Piga» rakstīti pieaugušajiem lasītājiem. Dzejoļu krājumā «Ticība» (1979) pārsvarā ir publicistiskā dzeja.

Angļu rakstnieks Džonatans Svifts esot teicis «Elpot ir viegli, ja gaisam piejauc jokus». Viņa piemēram savā daiļradē sekojis arī A.Auziņš ar darbiem «Gadījumi un negadījumi iz latviešu rakstnieku dzīves» (1993), «Varbūt pasmaidīsim» (1997), «Dzejas dienu ēverģēlības» (2001), «Savieši un pravieši» (2002), «Debesmanna ar pipariem» (2005). Tajos līdzās latviešu rakstniekiem, minēti arī pasaulslaveni citu tautu klasiķi, mākslas, zinātnes darbinieki, politiķi.

1993.g. iznāk stāstu krājums «Sātans un Zuze», kur A.Auziņš runā par pārvērtībām mūsdienu laukos. Stāstu prototipi nolūkoti dzimtajā Dundagas pusē. Šim krājumam seko romāns «Maldugunis» (2001), kriminālromāni «Neej uz savām bērēm» (2003), «Naktstauriņš un kruķis» (2006) un romāns «Vienu skūpstu parādā» (2006).

A. Auziņa dzeja izmantota dažādu sadzīves tradīciju gadījumos. Ar savu melodiskumu tā saistījusi arī komponistu uzmanību. Daudzas no tām rakstītas speciāli teātru izrādēm vai raidlugām. 1996. gadā iznākusi grāmata «Nepērc puķi, nāc tāpat», kurā apkopotas dziesmas ar viņa tekstiem.

Kaut arī A. Auziņš roku izmēģinājis gandrīz visos iespējamos literatūras žanros, viņa aicinājums ir un paliek publicistika. Sērijā «Laikabiedrs» 1983.g. iznāk grāmata «Pasaule sākas ar vārdu». Tai seko dokumentāls stāsts «No tevis nešķiršos» (1989), «Četri diži zemgalieši» (2000), «Brīvās Latvijas prezidenti» (2003), «Konstantīns Čakste» (2004), «Gustavs Zemgals» (2006), «Ģenerālis Jānis Balodis» (2006).

Kaut arī A. Auziņš dzīvo un strādā Rīgā, tomēr nekad nav pārtrūkusi viņa saikne ar dzimto novadu. Viņš vairākkārt viesojies skolā, piedalījies Dzejas dienu pasākumos, vien–mēr centies būt Novadnieku dienās. Dundagas vārdu varam atrast vairākos viņa aprakstos; bērnības un skolas gados piedzīvotais devis vielu vairākiem stāstiem un dzejoļiem. Dundagai veltīti dzejoļi «Zaļumballe Dundagā», «Bruģis, kura vairs nav», «Dundagai», «Dzimtene», «Svētvakars» u.c. Ģibzdes ciemam veltīts dzejolis «Ģibzde».

Gadiem ejot, dzejnieks arvien mīļāku atminas dzimto pusi, arvien biežāk to apciemo.. Šajās ciemu reizēs viņa sirds sildās gan bērnības, gan jaunības un skolas gadu atmiņās. Laukos notiekošās pārmaiņas skārušas arī Arnolda Auziņa ģimeni. Viņi ir atguvuši sava tēva īpašumu, salabojuši dzīvojamo māju, kurā dzīvo dēls Alnis ar ģimeni. A. Auziņš bieži piedalās dundadznieku rīkotajos svētkos un citos pasākumos. Tā sasmēlies spēku no novadnieku sirsnības kausa, veselīgu auru guvis no «Māleju» māju lielās liepas un ozola, atjaunots un uzlādēts, enerģijas pilns, viņš atgriežas Rīgā, lai turpinātu atkal radīt kādu jaunu darbu.

AUTORA DARBI

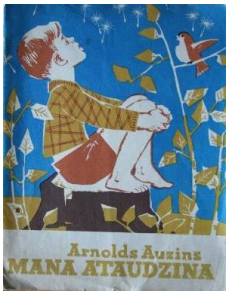

Proza bērniem:

Auziņš Arnolds. Mana ataudziņa : [stāstiņi bērniem] / A. Auziņš ; māksl. E. Heniša. - Rīga : Liesma, 1969. - 20 lpp. : il.

Auziņš Arnolds. Nesoliet man karaļvalsti : stāsti / Arnolds Auziņš ; māksl. Harijs Purviņš. - Rīga : Liesma, 1977. - 90 lpp. : il.

Auziņš Arnolds. Skola uzlidos debesīs : šausmīgi un jocīgi stāsti / Arnolds Auziņš. - [Rīga] : Garā pupa, [2003]. - 107, [2] lpp.

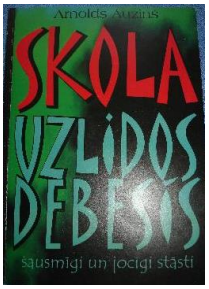

Bērnu dzeja:

Auziņš Arnolds. Smaids : dzejoļi bērniem / Arnolds Auziņš ; māksl. Dainis Rožkalns. - Rīga : Liesma, 1967. - 75,[5] lpp. : il.

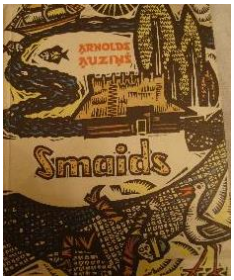

Auziņš Arnolds. Brīnumpupa : Dzejoļi jaunākajam skolas vecumam / Arnolds Auziņš ; Il. D. Rožkalns. - Rīga : Liesma, 1970. - 63 lpp. : il.

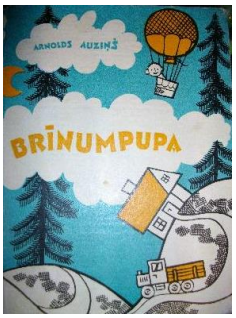

Auziņš Arnolds. Griezies, vilciņ! : dzejoļi bērniem : [jaunākā skolas vecuma bērniem] / Arnolds Auziņš ; [ilustrējis A. Mucenieks]. - Rīga : Liesma, 1973. - 55 lpp. : il.

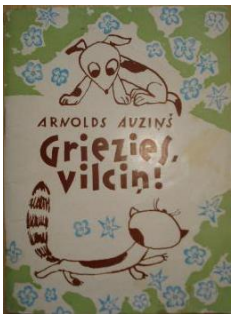

Auziņš, Arnolds. Rabarbers : dzejoļi bērniem : [pirmsskolas vecuma bērniem] / Arnolds Auziņš ; [ilustrējusi M. Dragūne]. - Rīga : Liesma, 1979. - [31] lpp. : il

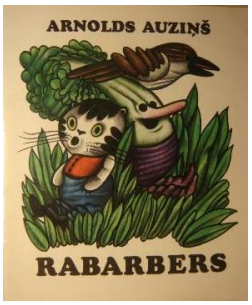

Auziņš Arnolds. Ku - Kū! : latviski un tāmniski dzejoļi bērniem / Arnolds Auziņš ; māksl. Laura Ušča. - Rīga : Apgāds Garā pupa, 2006. - 40 lpp. : il.

Lugas bērniem:

A uziņš Arnolds. Baļķis acī : Ainas no skolas dzīves 3 cēl. / Arnolds Auziņš ; [il. A. Galēviuss]. - Rīga : Liesma, 1972. - 75 lpp. : il. ; 14 cm. - (Atvērsim priekškaru).

Auziņš Arnolds. Nelaimes putns : luga 2 cēl. : [vid. skolas vecumam] / Arnolds Auziņš ; [il. A. Galeviuss]. - Rīga : Liesma, 1976. - 69 lpp. : il. ; 14 cm. - (Atvērsim priekškaru).

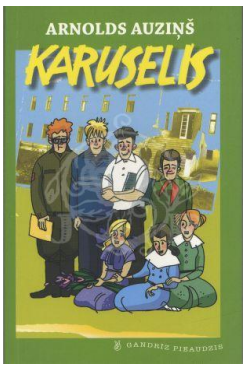

Arnolds Auziņš (1931) ir tautā populārs rakstnieks un publicists, sirsnīgu bērnu dzejoļu autors, asprātīgs dzīves vērotājs un humorists.

„Karuselis” ir kā savdabīga vēstures grāmata. Notikumi, ievīti romānā aprakstīto ģimeņu atšķirīgajos likteņos, ir atdzīvojušies, liekot just līdzi gan to gadu pusaudžu ikdienai, priekiem, pārdzīvojumiem, gan tautas sarežģītajām, skaudrajām un bieži tik pretrunīgajām likteņgaitām. Dzīves karuselis šajos gados griežas pārāk strauji, nevienam neļaudams palikt malā un likdams romāna varoņiem ātrāk atpt pieaugušiem…

Grāmata „Karuselis” ir konkursa „Zvaigznes grāmata. Latviešu oriģinālliteratūra bērniem un jauniešiem” laureāte.

ULDIS AUSEKLIS

(1941.30.11.)

Uldis Auseklis ir dzimis 1941. gadā 30. novembrī Madonas rajona Mētrienas pagasta Ataugās, bet nākamā gada pavasarī ģimene pārcēlās uz kaimiņu pagastu – Ļaudonas Kalnsētām. Vecāki beidzot bija tikuši pie savas zemītes un mājām. Tēvs un māte no tumsas līdz tumsai ņēmās ar darbiem, tāpēc līdz piecu gadu vecumam Uldis Auseklis auga vientuļi.

Bērnībā viņam patika lasīt zīles, patika vakaros pastaigāties, sastapt kādu ežuku, kas mitinājās zem klēts, mazais Uldis lasīja arī kļavlapas, uz kurām māte cepa garšīgu un smaržīgu maizi lielajā krāsnī. Ļoti bieži puika apsēdās griķu lauka vidū, klausījās bišu balsīs un skatījās debesīs. Uldim Auseklim vienmēr šķitis, ka ziedošam griķu laukam piemīt īpašs skaistums un daudz labas enerģijas. Bet ne tikai gaišie notikumi palika zēna atmiņā. Kā briesmīgu sapni Auseklis atceras 1949. gada 25. marta rītu, kad māte viņu un trīsgadīgo brāli aši iesēdināja ragavās, lai paslēptu pie vecmāmiņas. Tomēr izvešana ģimeni neskāra. Viņus skāra bezcerīgums un bailes. No bailēm arī tēvs uzrakstīja iesniegumu un sāka strādāt kolhozā lauku brigādē, saņemdams kapeikas, bet Ausekļa māte sāka slaukt govis fermā. Pats Uldis dažas vasaras ganīja govis.

No 1950. līdz 1962. gadam Uldis Auseklis mācījies Ļaudonas vidusskolā. Burtus viņš iemācījās pazīt agri, bet pat mācoties 1. klasē, vēl lasīja lēni, tikai īsi pirms Ziemassvētkiem notika brīnums – kādu dienu lasīšana vairs nesagādāja grūtības un viņš ātri kļuva par lielu grāmatu urķi. 12 – 13 gadu vecumā Auseklis bija jau izlasījis gandrīz visu ciema bibliotēku. Visvairāk lasīja pieaugušo cilvēku grāmatas – piemēram, Andreja Upīša romānu „Vecas ēnas” vai Mihaila Prišvina dabas tēlojumus „Gaismas pavasaris”. Šīs grāmatas viņu spēcīgi ietekmēja un mācīja saskatīt citām acīm apkārtējo pasauli.

Skolā Uldim Auseklim padevās literatūra un dabas zinības. Viņš piedalījās literatūras un teātra pulciņos. Kad mācījās 6. klasē, tika izsludināts literārs konkurss, kurā Uldis ar saviem dzejoļiem ieguva pirmo vietu. Vidusskolas gados viņš daudz rakstīja un 1959. gadā Madonas rajona avīzē „Stars” viņš publicēja savus pirmos dzejoļus. Un 11. klases pavasarī Auseklis tika uzaicināts uz jauno autoru semināru, kur viņu nopietni vērtēja Mirdza Ķempe un Māris Čaklais.

No 1962. līdz 1967. gadam Auseklis studējis LVU Filoloģijas fakultātē Latviešu valodas un literatūras nodaļā. Mācības viņš apvienoja ar darbu – strādāja tipogrāfijā „Cīņa”. Studiju gados garas stundas Uldis Auseklis pavadīja bibliotēkās. Viņam ļoti patika to gadu jaunā dzeja. Šajā laikā viņš pirmoreiz nokļuva Kazahijā un apceļoja Vidusāziju, tikdamies ar kazahu un uzbeku literātiem. Vēl pirms studiju beigām Auseklim radās iespēja strādāt Raiņa Literatūras un mākslas vēstures muzejā. Te viņa rokās nonāca vecas, pat aizliegtas grāmatas, rokrakstu manuskripti, te viņš mācījās veidot izstādes, vadīt ekskursijas, mācījās pastāvēt par patiesām cilvēciskām vērtībām.

No 1973. gada sākās jauns posms rakstnieka dzīvē. Un nu jau 25 gadus tas ir saistīts ar izdevēja darbu. Vispirms Uldis Auseklis strādāja izdevniecībā „Liesma” Mūzikas un mākslas redakcijā, bet pēc septiņiem gadiem – Bērnu literatūras redakcijā. Tobrīd Dzejas dienas Latvijā bija ļoti populāras un radās ideja – izdot tām veltītu ikgadēju dzejoļu krājumu bērniem. Radās veiksmīgs nosaukums – „Garā pupa”. Pēc pāris gadiem Uldis Auseklis kļuva par šīs redakcijas vadītāju. 1992. gadā Auseklis pieņēma lēmumu – dibināt pašam savu privātapgādu „Garā pupa”, kurš izdod grāmatas bērniem, kultūrvēstures grāmatas, kā arī avīzi bērniem „KURMĪTIS”.

No 1995. gada Uldis Auseklis ir Latvijas Rakstnieku savienības biedrs. 1997. gada aprīlī viņš saņēma Pastariņa prēmiju par dzejoļu krājumu bērniem „Kaķis ada zeķes zaķim”. Un aizvien Uldis Auseklis izdod grāmatas, raksta dzejoļus un pasakas.

„ Esmu pateicīgs vietām un stundām, kas dāvājušas man dzejoļus.. Ir vietas, kuras tev uztic savas gaismas spēles, savus putnus, savu vientulību, debesis, puķes, nojautas vai ūdeni māla krūzē un dāvā steidzīgus, bet labus un radošus mirkļus…” U. Auseklis par sevi.

„Tradicionālos dzejoļos, bez īpašiem, satriecošiem atklājumiem, Uldis Auseklis risina mierīgu, gaišu sarunu ar apkārtējo pasauli, pat tās ikdienas gaitās uzejot klusu, mazpilsētisku skaistumu…”

AUTORA DARBI

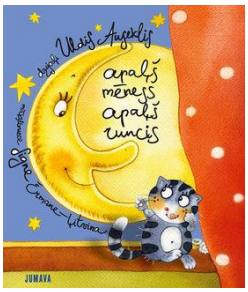

Auseklis Uldis. Apaļš mēness, apaļš runcis : dzejoļi / Uldis Auseklis ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Jumava, 2013. - 16 lpp.
Jaunākajā dzejoļu krājumā Uldis Auseklis turpina sev ierasto tradīciju – tēlainību, vārdu spēles, tēlu daudzveidību. Krājumā ieskanas arī dzimtenes un Latvijas mīlestības tēma.

Auseklis Uldis. Kad lido dzilna zaļa : [dzejoļi] / Uldis Auseklis ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Garā pupa, 2004 (Sulu mēnesī). - 16 lpp. : il. - (13 dzejoļi ; 1.burtn.). - Pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Kaķis ada zeķes zaķim : dzejoļi bērniem / Uldis Auseklis ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Garā Pupa (Meteņu mēnesī), 1995. - 72 lpp. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Kamēr āboli dārzā būkšķina : [dzejolītis] / Uldis Auseklis ; māksl. Signe Ērmane. - Rīga : Garā pupa (ābolu mēnesī), 2002. - [8] lpp. : il. - Pirmsskolas skolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Ķiparri ūsās piparrus berrr : skaneņi, skandeņi, ačgārneņi, mēles spēles un citi dzejoļi / Uldis Auseklis ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Garā pupa (skaneņu mēnesī), 2003. - 63 lpp. : il. - Pirmsskolas skolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Uz Klidziņu ar vienu koka zirdziņu : [dzejolītis] / Uldis Auseklis ; māksl. Signe Ērmane. - Rīga : Garā pupa (rudens mēnesī), 2001. - [8] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Ko dara runcis Francis : dzejoļi / Uldis Auseklis ; māksl. Logita Linmeiere. - Rīga : Garā pupa (lapu mēnesī), 2002. - 38 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem. - Grāmata izdota ar Kultūrkapitāla Fonda atbalstu.

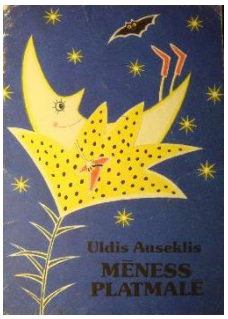

Auseklis Uldis. Kūp kafija krūzē : dzeja / Uldis Auseklis. - Rīga : Garā pupa, 2005 (marta mēnesī). - 127 lpp.

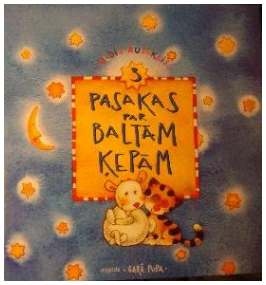

Auseklis Uldis. Mēness platmalē : dzejoļi / Uldis Auseklis. - Rīga : Sprīdītis, 1991. - 44 lpp.

Auseklis Uldis. Nenopūt nojautas : dzejoļi / Uldis Auseklis. - Rīga : Garā Pupa (Ziemassvētku mēnesī), 1999. - 92 lpp.

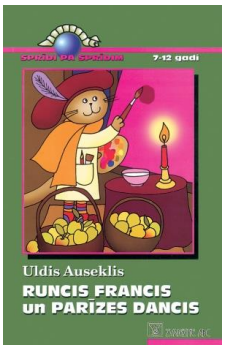

Auseklis Uldis. Nepamet, nepamet debesis vienas : dzeja uz skatuves / Uldis Auseklis ; Rasmas Bērziņas scenārijs ; Jura Krūzes mūzika. - Rīga : Garā pupa, 2004 (Ziemas mēnesī). - 35 lpp. : il.

Auseklis Uldis. Pulkstenis bonbongas dala : 3 x 13 dzejoļi un vēl viens / Uldis Auseklis ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Garā pupa (baltā mēnesī), 1997. - 47 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Runcis Francis un Parīzes dancis : dzejoļi / Uldis Auseklis ; māksl. Ieva Maurīte. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2003. - 80 lpp. : il. - (Skolas bibliotēka) (Sprīdi pa sprīdim). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Saplaukst puķes retas - trioletas : dzeja. - Rīga : Garā Pupa (aprīļa mēnesī), 2002. - 80 lpp.

Auseklis Uldis. Še tev sauja piparkūku : jauni piparkūku dzejoļi / Uldis Auseklis ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Garā pupa, 2005. - [12] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Auseklis Uldis. Šķilbēnu grāmata : dzeja / Uldis Auseklis. - Rīga : Garā Pupa (rudens mēnesī), 2003. - 94 lpp.

Auseklis Uldis. Vēja kungs un briļļainais runcis jeb pasaka pasaku pasaka / Uldis Auseklis ; māksl. Ligita Linmeiere. - Rīga : Garā pupa, 1999. - 48 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

INESE ZANDERE

(1958.15.09.)
dzejniece

Dzejniece. Dzimusi 1958. gadā Dobelē.

I. Zandere beigusi filozofijas nodaļu Latvijas Valsts universitātē (1981). Strādājusi izdevniecībā "Avots" (1981-1987), laikrakstā "Pionieris" („LaBA") (1987-1990), laikrakstā "Diena" (1990-1993). Kopš 1993. gada strādā žurnālā "Rīgas Laiks", kopš 1997. gada ir galvenā redaktore.

1983. gadā iestājusies Latvijas Rakstnieku Savienībā, 1989.gadā P.E.N. I.Zandere ir Latvijas Kultūras fonda valdes un stipendiju padomes, Latvijas Rakstnieku savienības valdes un Latvijas autoru apvienības valdes locekle.

Pēc I. Zanderes bērnu dzejoļiem uzņemtas animācijas filmas "Nikno lapsēnu maršs" (1993) un "Miega vilcieniņš" (1996), režisore Roze Stiebra, studija „Dauka".

I.Zandere uzrakstījusi lugu „Kaķīša dzirnavas" pēc K. Skalbes pasaku motīviem (komponists V.Zilveris, Liepājas teātris, 2003) un dziesmu ciklu „Sūnu ciema zēni" pēc A. Upīša stāsta motīviem (komponists Valts Pūce; audioieraksts (1998), videofilma (režisors Harijs Beķeris, 1998), Dailes teātris, 2000). Dzejas izrāde bērniem „Iekšiņa un āriņa" Jaunajā Rīgas teātrī (2002). Daudzi I. Zanderes dzejoļi komponēti (J.Lūsēns, V.Pūce, A.Maskats, A.Miltiņš u.c.)

I. Zandere saņēmusi Literatūras gada balvu bērnu literatūrā (2002), Pastariņa prēmiju bērnu literatūrā (2002), Autortiesību bezgalības balvu (1998, 2003), Ojāra Vācieša prēmiju (2003), Literatūras gada balvu dzejā (2003), laikraksta „Diena" gada balvu kultūrā (2003).

AUTORES DARBI

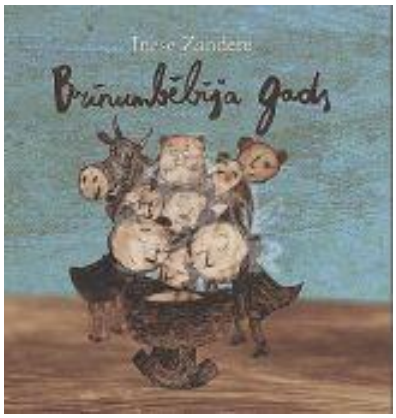

Zandere Inese. Brīnumbēbīša gads : [dzejoļi] / Inese Zandere ; il. Edmunds Jansons - Rīga : Liels un mazs, 20086. - [56] lpp. : il.

Grāmatā iekļautie dzejoļi stāsta par ģimeni, kurā ierodas bēbītis, par viņa dzīves pirmā gada notikumiem un to ierakstīšanos ģimenes un tautas dzīves kopsakarā, dabā, gadalaiku ritumā, latviešu valodas un tradīciju vidē. Grāmata veltīta 94 maziem bērniņiem.

Zandere Inese. Ceļojums ar lielo Šarloti : [dzejolis] / Inese Zandere, Ūna Laukmane. - Rīga : Liels un mazs, 2006. - [10] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

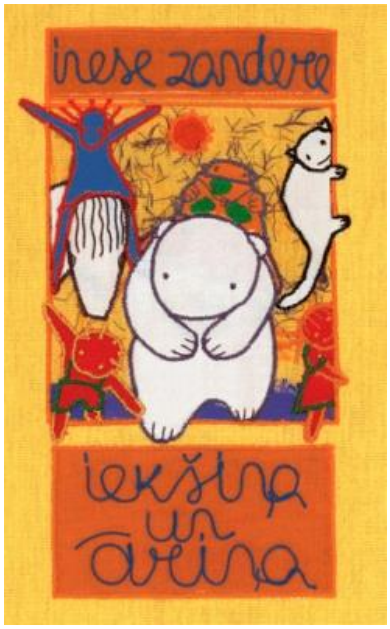

Zandere Inese. Grāmatiņa : dzejoļi / Inese Zandere. - Rīga : Liesma, 1983. - 63 lpp.

Zandere Inese. Iekšiņa un āriņa : dzejoļi / Inese Zandere ; il. Ūna Laukmane. - Rīga : Preses nams, 2002. - 159 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Sirsnīgiem, šķelmīgiem, nopietniem un jaukiem dzejoļiem pilna dzejoļu grāmata. Konkursa "Preses nama grāmata" 2002.gada Godalga bērnu litearatūrā.

Zandere, Inese. Ko teica Gaiļa kungs : [pasaka pirmsskolas vecuma bērniem] / Inese Zandere ; red. Dina Viduleja ; māksl. Ilze Vītoliņa ; Ūnas Laukmanes dizains ; Margo mūzika. - Rīga : Liels un mazs, 2007. - [58] lpp. : il.

I. Zanderes pasakā Gaiļa kungs stāsta par to, kā Aitas kundze, Cūkas kundze un Zoss jaunkundze gāja uz Gaiļa kunga veikalu. Grāmatā atradīsi arī dzīvnieku valodas vārdnīciņu, ielūgumu uz kāzām, skaistus tērpus līgavai, līgavainim un kāzu viesiem, sivēnu spēles zaļā zālītē un Zoss jaunkundzes un Kaķa kunga kāzu bildi.

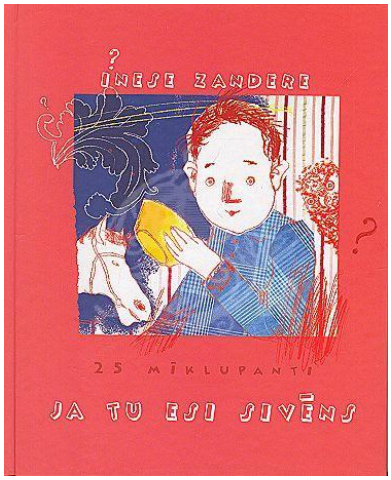

Zandere Inese. Ja tu esi sivēns : 25 mīklu panti / Inese Zandere ; il. Edmunds Jansons. - Rīga : Liels un mazs, 2006. - 54 lpp. : il. - - Jaunākā vecuma bērniem (1.- 2.klase).

Katrā mīklu pantā ir mazs tukšums, kurš gaida vārdu. Katrs dzejolis gaida to, kurš viņu saprot. Tas esi tu!.Dzejoļu mīklas jeb mīklupanti, ko minēt patīk gan bērniem, gan mammām un tētiem.

Zandere Inese. Jaunajās mājās : veltīts kaķa Mrs.Līzes piemiņai : [dzejoļi] / Inese Zandere ; il.B.Mitins. - Rīga : Aka Print, 2000. - 8 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Zandere Inese. Lidojošie burti : dzejoļi / Inese Zandere ; māksl. Ūna Laukmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 80 lpp. : il. - (Skolas bibliotēka) (Sprīdi pa sprīdim. 7-12 gadi). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Zandere Inese. Limonāde : [dzejoļi] / Inese Zandere ; il. Edmunds Jansons. - Rīga : Liels un mazs, 2005. - 32 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Zandere Inese. Māsa un brālis / Inese Zandere ; māksl. Juris Petraškevičs. - Rīga : Liels un mazs, 2006. - [30] lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem (1.- 2.kl.).

Māsa un brālis sapņo vienus un tos pašus piedzīvojumus – taču katrs no viņiem savu sapni tulko citādi. Sapnis ceļo turp, kur mūsu šobrīd nav, katra neveiksme pārvēršas jaunā iespējā, bet mērķis vienmēr paliek nesasniedzams. Krāšņi un skaisti ilustrēts stāsts par brāli un māsu un viņu sapņiem un ceļojumiem – miegā/nomodā?

Zandere Inese. Pingus Posta piedzīvojumi : [komikss-pasaka] / Inese Zandere ; il. Kristiāns Šics. - Rīga : Liels un mazs, [2005]. - [48] lpp. : il. - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Komikss - pasaka par zēnu, kuru atrada skābos kāpostos.

Pasakas par bērnu dzīvi : [72 Latvijas bērnu sacerētas pasakas un Ineses Zanderes "Pasakas bez pasakām"] / māksl. Ūna Laukmane ; il. Ieva Maurīte, Andris Vītoliņš, Gints Gabrāns, Otto Zitmanis, Katrīna Neiburga. - [Rīga] : liels un mazs, 2005. - 162 lpp. : krās. il.

Šī vienlaikus ir grāmata bērniem, laikmeta dokuments un mākslas projekts. Tajā lasāmas 72 Latvijas bērnu sacerētas pasakas – neliela daļa no Danijas Kultūras institūta konkursam atsūtītajiem darbiem, un rakstnieces Ineses Zanderes “Pasakas bez pasakām”. Piecas nodaļas ir kā izstāde ar piecām sienām, kur savu priekšstatu par mūsdienu bērna dzīves un domu pasauli rāda mākslinieki Ieva Maurīte, Andris Vītoliņš, Gints Gabrāns, Otto Zitmanis un Katrīna Neiburga.

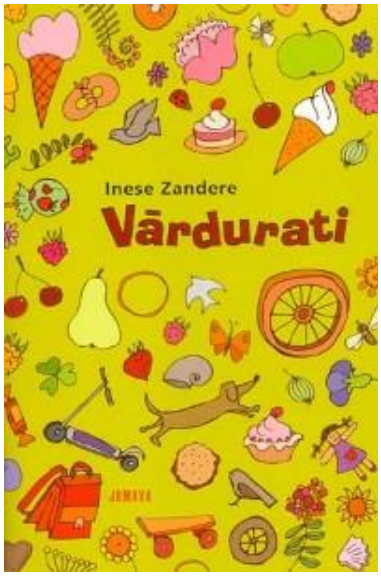

Zandere Inese. Vārdurati : [dzejoļi pirmsskolas vecuma bērniem] / Inese Zandere ; sast. Evita Gadelia ; Dinas Ābeles zīm. un noform. - Rīga : Jumava, 2008. - 63, [1] lpp. : krās. il.

Dzejniece I. Zandere dzejoļos ceļo pa Pārdaugavu, Mežaparku, Daugavmalu, Marijas ielu, Sarkandaugavu, Bastejkalnu un dodas uz Mārtiņa kapiem, uz restorānu "Lido". Vēl grāmatiņā ievietots dzejolis ejampants, skraidīklis baidīklis, šļūdonis un plūdonis, māneklis, bļaustīklis, mazgāšanās rotaļa, vannas pantiņš un sedzampants.

VIKS

(1939.01.04.)
rakstnieks

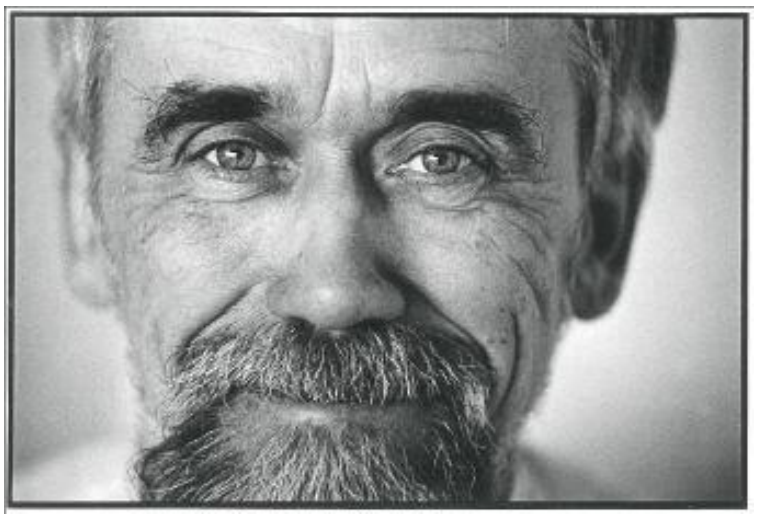

Viks (īstais vārds Viktors Kalniņš) – rakstnieks, ir dzimis 1939.gada 1.aprīlī Rīgā. Beidzis Rīgas 7strādnieku jaunatnes vakara vidusskolu. Bijis montētājs, atslēdznieks Rīgas radiorūpnīcā, strādājis Rīgas telefonu centrālē. Dienējis armijā (1962 – 1964), studējis angļu valodu un literatūru LVU Svešvalodu fakultātē (1965 – 1972). Strādājis par docētāju LVU Svešvalodu fakultātē. Kopš 1974.gada profesionāli nodarbojies ar rakstniecību. 1982.gadā kļuva par Rakstnieku savienības biedru.

Pirmais dzejolis „Pasaciņa" publicēts žurnālā „Liesma"(1968). Rakstījis dziesmas Liepājas teātra izrādēm („Trīs musketieri", „Princis un ubaga zēns"), Valmieras teātrī iestudētai lugai „Precības". Izdeva dzejoļu krājumus „Komunikācijas"(1978), „Elektroniskais pagāns" (1986). Vika dzejā savdabīgā pasaules un valodas izjūta saplūst ar autoram tuvo anglosakšu dzejas un latviešu folkloras estētikas tradīciju.

Viks latviešu literatūrā vislielāko popularitāti un atzinību ieguvis ar grāmatām. Vika darbos apvienojas rotaļīgums un asprātība, paradoksi un valodas spēles, filozofisko jautājumu un problēmu risinājums un sadzīvisku detaļu ass tvērums, viegls humors.

Deviņdesmitajos gados klajā nāk grāmatas: „Es raudu ar tevi, Nik"(1990), „Vasaras pils"(1994) u.c. Tulkojis no angļu valodas D.Bārtelma, A.Kristi u.c. autoru darbus, rakstījis scenārijus TV raidījumiem.

Autors veiksmīgi darbojies bērnu literatūrā („Sarežģītais zvirbulēns"(1982), „Zemūdens bara lielā diena"(1985), „Klaids pasaku zemē"(1983) u.c.).
1986.gadā autoram piešķirta Pastariņa prēmija.

AUTORA DARBI

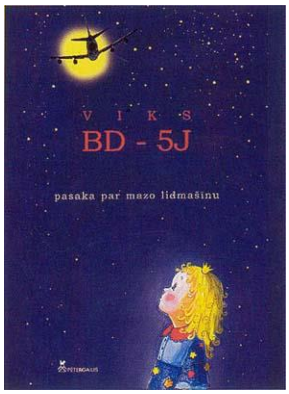

Viks. BD-5J : pasakas par mazo lidmašīnu / Viks ; māksl. Evija Stukle. - Rīga : Pētergailis, 2004. - 40 lpp. : il.

Viks. Dinīts nāk! : marsiešu pasakas / Viks ; māksl. Laima Eglīte. - Rīga : Sprīdītis, 1990. - 181, [2] lpp. : il.

Viks. Džungļu nakts varavīksne : cikla "No "Kalifornijas" līdz "Norvēģijai"" otrā grāmata / Viks ; māksl. Laima Eglīte. - Rīga : Preses nams, 1994. - 156 lpp. : il.

Viks. Elektroniskais pagāns : dzejoļi / Viks ; priekšv. aut. Ojārs Vācietis ; māksl. Aivars Sprūdžs. - Rīga : Liesma, 1986. - 157 lpp.

Viks. Nevis : dzejoļi (1976-2004) / Viks. - Rīga : Valters un Rapa, 2004. - 144 lpp.

Viks. Pakrastnieki / Viks ; [mākslinieks Jānis Kārkliņš]. - Rīga : Pētergailis, 2006. - 199, [1] lpp. : il.

Vika jaunākā grāmata ir dialogos un lakoniskos aprakstos veidots vēstījums par pakrastes iemītnieku dzīvi, attiecībām, notikumiem.

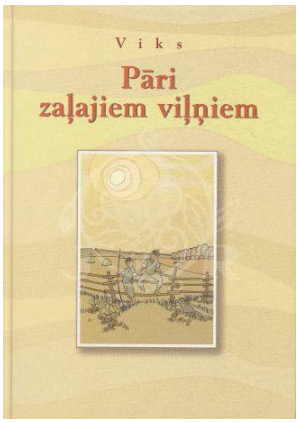

Viks. Pāri zaļajiem viļņiem : atmiņu tēlojumi / Viks ; māksl. Dina Ābele. - Rīga : Valters un Rapa, [2005]. - 166 lpp. : il.

"Tā bija pēckara vasara laukos, Dikļu pagasta "Morēnu" mājās. (..) Vasarā, par kuru rakstu, man varēja būt deviņi vai desmit gadi. Pilsētas bērns laukus redz citādām acīm nekā lauku cilvēks. Bet to es sapratu daudz, daudz vēlāk. Veltīts manam brālim Imkam." (Viks)

Viks. Sarežģītais zvirbulēns : [pasaka Klaidam un Raidam] / Viks ; māksl. Anita Kreituse. - Rīga : Liesma, 1982. - 88 lpp. : il.

Stāsts par īpaši "sarežģīta" zvirbuļa piedzīvojumiem gan pilsētā, gan laukos.

Viks. Ūdensņuks : trešā grāmata par tīģerēna Ņuka piedzīvojumiem / Viks ; māksl. Evija Stukle. - Rīga : Pētergailis, 2002. - 111 lpp. : il.

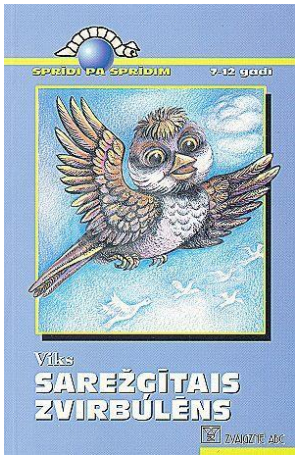

Viks. Zemūdens Bara lielā diena : fantastiska pasaka bērniem un pieaugušajiem / Viks ; māksl. Laima Eglīte. - Rīga : Liesma, 1985. - 128 lpp. : il.

Pēc šīs Vika grāmatas ir izveidota animācijas filma “Ness un Nesija” – Lohnesa ezera Nesijas un Ineša ezera Nesa mīlas stāsts.

VALDIS RŪMNIEKS

(1951.06.10.)
dramaturges, rakstnieks

Valdis Rūmnieks - dramaturgs, literatūrzinātnieks, bērnu rakstnieks ir dzimis 1951. gada 6. oktobrī Rīgā. Beidzis Rīgas 11. vidusskolu (1969) un Latvijas Valsts universitātes Filoloģijas fakultāti (1974). Strādājis Zinātņu akadēmijas Valodas un literatūras institūtā (1973 – 1980), bijis izdevuma „Jaunās Grāmatas" galvenais redaktors (1985 – 1989), Latvijas Rakstnieku savienības priekšsēdis (līdz 2003). Kopš 2002. gada ir Rīgas Latviešu biedrības priekšsēdētājs, rakstnieku savienības biedrs (1991), Dziesmu svētku mazās enciklopēdijas (2004) sastādītājs. Pirmā publikācija – humoreska "Redakcijas uzdevumā uz elli" žurnālā "Zvaigzne" (1970). Kopā ar citiem autoriem sarakstījis lugas un pasaku lugas („Brēmenes muzikanti", „Mežrozīte"), bibliogrāfiskas lugas par J. Raini un A. Čaku. Sakārtojis lugu krājumus bērniem („Burvju pils", „Mušmirēns"). Sastādījis kalendāru bērniem „Divpadsmit mēneši", anekdotes „Kurmītis atbild", uzrakstījis detektīvu pusaudžiem „Ozola grāmata". Kopā ar Andreju Miglu sarakstījis romānu „Kuršu vikingi". Deviņdesmitajos gados un šodien sarakstīta vesela virkne darbu bērniem: „Kā raķete kaklu izārstēja", „Mārīte pazemē" u.c.

2002.gadā tiek apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Valdis Rūmnieks par sevi: „Kaut dažubrīd šķiet, ka gadu man ir milzum daudz, īstenībā esmu dzimis 1951. gada 6. oktobrī, kā apliecina mana mamma – Dzintaru dzemdību namā. Varētu teikt, ka esmu īstens rīdzinieks, ja vien daudzi piedzīvojumi, pārdzīvojumi un darbi nebūtu uzrakstīti Murjāņos, kur dzīvoju daudzas vasaras jau no 1953. gada. Ar Rīgu arī nemaz nav tik vienkārši – visas apzinīgās sajūtas un piedzīvojumi sākas 1954. gada pavasarī, kad pārvācāmies dzīvot Mežaparkā piecdzīvokļu mājā ar varen lielu, kokiem, dārziem un pļavām noklātu sētu.

Mežaparks ir brīnišķīga vieta un, lai to aprakstītu, vajag biezu ķieģeļa smaguma grāmatu.Pateikšu vienīgi, ka visu mūžu te esmu nodzīvojis un negribētu no tā nemaz šķirties".

AUTORA DARBI

Rūmnieks Valdis. Dziesmiņas ar asakām : [dzejoļi] / Valdis Rūmnieks ; māksl. Marita Grase. - Rīga : Garā pupa (Vilku mēnesī), 2004. - 47 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Rūmnieks Valdis. Kā raķete kaklu izārstēja : pasakas lieliem un maziem / Valdis Rūmnieks ; māksl. Gundega Muzikante. - Rīga : Garā pupa (rudens mēnesī), 2002. - [16] lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Rūmnieks Valdis. Mārīte un Lāču Krišus / Valdis Rūmnieks ; māksl.Jānis Jansons. - Rīga : Sprīdītis, 1992. - 71 lpp. : il.

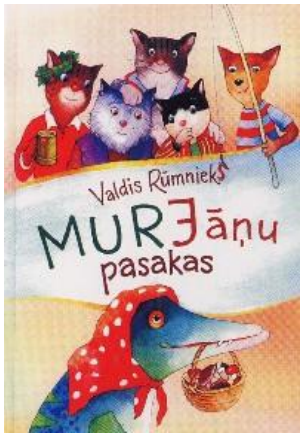

Piedzīvojumu pasaka par mūsdienu meiteni Mārīti un pasaku varoni Lāču Krišu.

Rūmnieks Valdis. Mārīte pazemē / Valdis Rūmnieks ; Anitas Kreituses zīm. - Rīga : Elpa, 2001. - 43 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Rūmnieks Valdis. **Murjāņu pasakas.** - Rīga, Garā pupa, 2007.

Astoņi gandrīz ticami stāsti par pieciem Muriem un Neganto Līdaku. Pieminēti arī bebri, slepenais ierocis un zalkši. Māksliniece Gundega Muzikante.

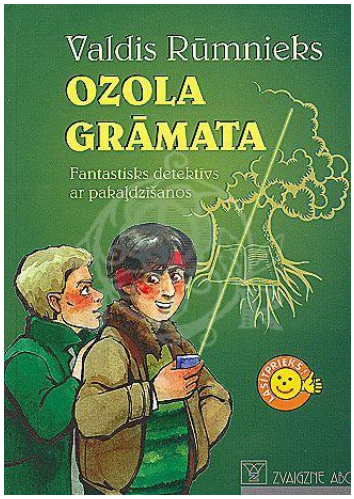

Rūmnieks Valdis. Ozola grāmata : Fantastisks detektīvs ar pakaļdzīšanos / Valdis Rūmnieks ; Māksl. A. Staka. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2004. - 164. lpp. : Il. - (Lasītprieks !).

Rūmnieks Valdis. Piecpadsmit stāsti par naudu (1988, kopā ar K.Ducmani) Populārzinātniska grāmata bērniem [R.: Liesma, 1988. 44. lpp.]

Rūmnieks Valdis. Rūķa Dūķa dziesmiņas : [dzejoļi] / Valdis Rūmnieks ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Garā pupa, 2005 (Sulu mēnesī). - 16 lpp. : il. - (16 dzejoļi ; 6.burtn.). - Pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Rūmnieks V., Migla A. Runcis Zābakos – R: Garā pupa, 1995., 120 lpp. Saturā: Runcis Zābakos, Attapīgais pastarītis, Ziemassvētki Rūķu zemē.

Rūmnieks Valdis. Sveiks, jautrais Rodžer! : [vēsturiskais romāns] / Valdis Rūmnieks, Andrejs Migla. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 428 lpp.

Rūmnieks Valdis. Tarkšķis lādē (1997) Vakariņa pasaku pirmā grāmata. [R.: Garā pupa, 1997. 52 lpp.]

Rūmnieks Valdis. Vakariņa pasakas : [ludziņas] / Valdis Rūmnieks. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2001. - 238 lpp. - (Skatuve). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

OTFRĪDS PREISLERS

Otfried Preußler
(1923.20.10.)
vācu rakstnieks

Otfrīds Preislers dzimis 1923. gadā 20. oktobrī mazā pilsētā Rainhenbergā, netālu no Minhenes. Šī rakstnieka bērnības pilsēta atrodas kalnu piekājē. Meži, kalni, kalnu strauti, lieli koki – visur, likās, dzīvoja pasakainas būtnes – darbīgi rūķīši, viltīgas raganas un spēcīgie burvji. Bērnības iespaidi un mājas atmosfēra ietekmējuši rakstnieka daiļradi. Viņa vecmāmiņa bija laba stāstītāja un atcerējās daudz tautas leģendu: par ūdens un kalnu gariem, par spokiem, kuri dzīvoja vecajās pilīs. Mājā bija 6 tūkstoš grāmatu. Un grāmatas no agrīnas bērnības ienāca rakstnieka dzīvē. Tēvs un māte strādāja par skolotājiem un rūpējās par savu bērnu māksliniecisko gaumi, valodas izjūtu un runas attīstību.

Otfrīds Preislers sapņoja par universitāti, bet sākās karš, un viņš tika iesaukts karadienestā. Piecus gadus pavadīja gūstā padomju nometnēs Jelabugā un Kazaņā. Tieši tur viņš sāka pierakstīt savus stāstus un dzejoļus ar pašdarinātām tintēm uz cieta papīra. Tas palīdzēja viņam un viņa draugiem izdzīvot grūtos apstākļos. Neskatoties uz smagiem gadiem, kurus pavadīja nometnēs, Preislers saglabāja interesi pret krievu kultūru un folkloru.

Atgriežoties Vācijā, viņš sāka strādāt par jaunāko klašu skolotāju. Skolās, kur viņš sāka strādāt, direktors ieteica jaunajam skolotājam nekliegt uz bērniem, kad viņi neklausās. Bet stāstīt brīnumu stāstus, kuri kļūtu par prieka un smieklu avotu, iedvesmotu bērnos pārliecību labā uzvarā, jebkuras situācijas labās beigās. Jaunais skolotājs apdomāja šo ieteikumu un kļuva par bērnu iemīļotāko gudro pasaku meistaru, kurš saņēma kvēlu mīlestību no vairākām lasītāju paaudzēm.

Otfrīda Preislera pasaku varoņi – rūķis Hjorbe, mežainis Cvottels, Mazs Ūdensvīrs, drošsirdīgs zēns Krabats - stiprina lasītājā ticību, ka ļaunais nav neuzvarams, ka to var uzvarēt ar prātu, mērķtiecību un labo gribu. Tīra un uzticīga sirds ir vienmēr stiprāka par melno maģiju.

2008. gadā vācu rakstnieks Otfrīds Preislers nosvinēja 85 gadu jubileju. Pasaules bērnu literatūrā šī rakstnieka grāmatas kļuvušas par šedevriem un pārtulkotas vairākās valodās. O. Preislers ir savas valsts vairāku literāro prēmiju laureāts, Eiropas prēmijas bērnu literatūrā laureāts, Januša Korčaka prēmijas laureāts, Zelta un Sudraba grifeles prēmijas laureāts, kā arī viņš saņēmis daudzas citas prēmijas.

AUTORA DARBI

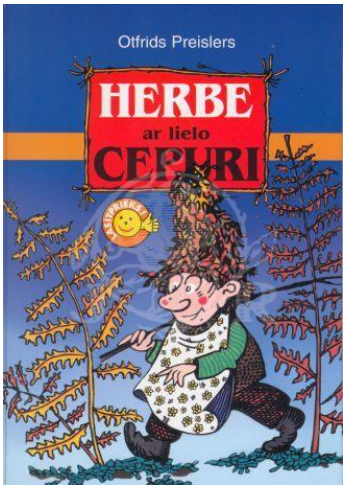

Preislers Otfrīds. Herbe ar lielo cepuri : [pasaka] / Otfrīds Preislers ; no vācu val.tulk. Ingus Liniņš ; autora il. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2003]. - 104 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Oriģ. nos.: Hoerbe mit den grossen Hut / Otfries Preussler. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Herbe priecājas par dzīvi, un, kad saules stari izpraucas cauri žagaru kaudzei un ielīst rūķīša istabā, viņš klusībā nodomā: "Cik jauki ir dzīvot pasaulē!"

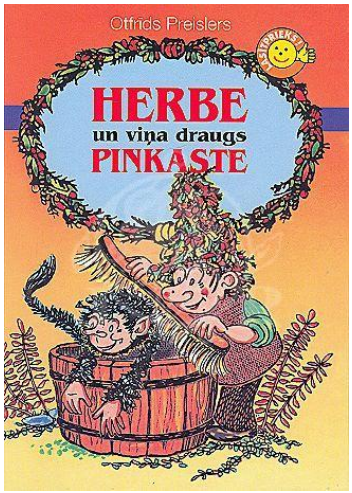

Preislers Otfrīds. Herbe un viņa draugs Pinkaste / Otfrīds Preislers ; no vācu val.tulk. Ingus Liniņš ; autora il. - Rīga : Rasa, 2001. - 144 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Vai tā nav liela laime, ja tev ir pasaulē labākais draugs, uz kuru tu vienmēr vari paļauties? Rūķītis Herbe un jautrais meža gariņš Pinkaste ir pārliecināti, ka viņu draudzība ir īsta un patiesa. Šī grāmatiņa ir jauna tikšanās ar Septiņkalnu meža trīspadsmit rūķīšiem un meža gariņu no Vorlicas mežiem. Kā viņiem klājas bargajā ziemā? Vai Herbes sagādātās pārtikas pietiks abiem draugiem? No vācu valodas tulkojis Ingus Liniņš. Autora ilustrācijas.

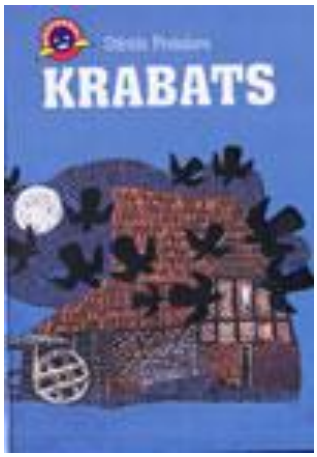

Preislers Otfrīds. Krabats / Otfrīds Preislers ; no vācu val. tulk. Ingus Liniņš ; il. Herberts Holcings. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 215 lpp. : il. - (Sikspārnis).

Grāmatas galvenais varonis, četrpadsmit gadus vecais Krabats, klejojot no ciema uz ciemu, Trijkungu dienā sadzird kādu balsi. Tā zēnu aicina uz Kozelbuhas dzirnavām. Sākumā šai balsij Krabats nepievērš īpašu vērību, tomēr pēc trešā uzaicinājuma viņš dodas turp. Dzirnavās zēns salīgst ar melderzelli un drīz vien atklāj, ka ir nokļuvis melnās mākslas burvju skolā. Pie tam katru Jaungada nakti noslēpumainos apstākļos iet bojā viens no mācekļiem. Krabats grib bēgt, taču, lai kurp tas dotos, viņš vienmēr nonāk atpakaļ.

Glābt no šīs burvju varas spēj tikai drosmīga meitene, kas patiesi iemīlētu kādu no zēniem… „Krabats šajās dienās daudz domāja par meiteni ar skaisto balsi. Viņš bija apņēmies Lieldienās uzrunāt viņu. Viņš zināja, ka līdz tam brīdim vēl jāpaiet diezgan ilgam laikam. Un tomēr šī doma nodarbināja viņu, lai kurp viņš ietu un ko darītu. Pēdējās naktīs Krabats divas reizes sapnī bija devies pie viņas, taču nekad nebija viņu sasniedzis, jo allaž kaut kas bija gadījies pa vidu – kaut kas tāds, ko viņš vēlāk nebija spējis atcerēties. Kas tas varētu būt bijis? Kas bija aizkavējis viņu?”

Tu obligāti to uzzināsi, ja sekosi līdzi notikumiem Melnās burvju mākslas skolā.

Preislers Otfrīds. Mazais spociņš : [pasaka] / Otfrīds Preislers ; no vācu val. tulk. Ingus Liniņš ; zīm. F.J.Trips. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 120 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

F.J.Tripa zīmējumi. No vācu valodas tulkojis Ingus Liniņš. Sērijā „Lasītprieks!" iznākusi rakstnieka Otfrīda Preislera, kurš pazīstams ar darbiem „Mazā raganiņa" un „Mazais ūdensvīriņš" trešā grāmata – „Mazais spociņš". Grāmatā ir stāstīts par mazā spociņa piedzīvojumiem, kā viņš nolēma apskatīties kāda pasaule izskatās dienasgaismā, kā viņš kļuva melns un atkal kļuva balts, kā palīdzēja cilvēkiem…

Grāmatā ir stāstīts par mazā spociņa piedzīvojumiem, kā viņš nolēma apskatīties kāda pasaule izskatās dienasgaismā, kā viņš kļuva melns un atkal kļuva balts, kā palīdzēja cilvēkiem…

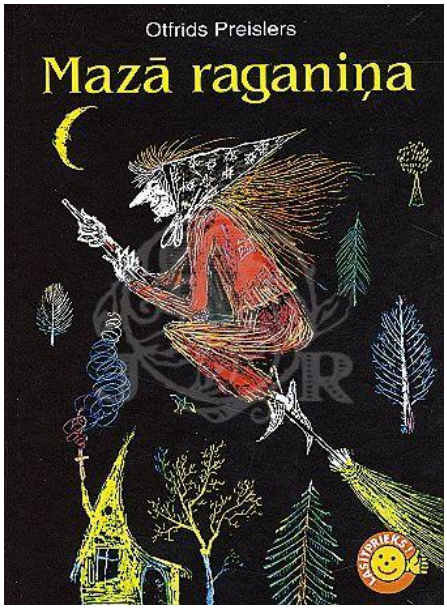

Preislers Otfrīds. Mazā raganiņa / Otfrīds Preislers ; no vācu val. tulk. Ingus Liniņš ; il. Vinnija Gebharde-Gailere. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2003. - 103 lpp. : il. - Oriģ. nos.: Die Kleine Hexe / Otfried Preussler. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Daudz labu darbu paveic mazā raganiņa, taču jāpiemin vēl viens viņas labais darbs, kuru pat krustmāte Rumpumpele raganu padomē noklusē: tieši mazā raganiņa iepazīstina latviešu lasītāju ar vācu rakstnieku Otfrīdu Preisleru.

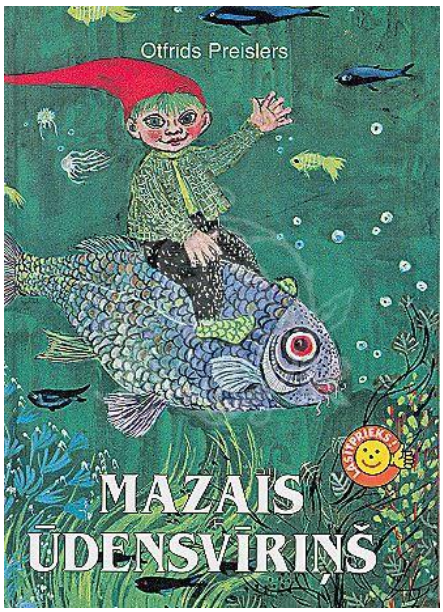

Preislers Otfrīds. Mazais ūdensvīriņš : [pasaka] / Otfrīds Preislers ; no vācu val. tulk. Ingus Liniņš ; māksl. Vinnija Gebharde-Gailere. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 96 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Kādu dienu, kad ūdensvīrs pārnāca mājās, ūdenssieva viņam sacīja: "Šodien tev jāuzvedas pavisam klusu. Mums ir piedzimis mazs puisītis!" "Ko tu neteiksi!" ūdensvīrs priecīgi iesaucās. "Īsts, mazs puisītis?" "Jā, īsts, mazs ūdensvīriņš," sieva atbildēja. Viņš uzaug zivju, gliemežu un gliemežvāku pasaulē, šis mazais ūdensvīriņš. Viņam ir zaļi mati, niedru zaļi svārki, brūnas bikses no spīdīgas zivju ādas un spilgti sarkana cepure ar pušķi galā. Diendienā viņš piedzīvo dažādas dēkas, iegūst jaunus draugus un iepazīst plašo pasauli.

KRISTĪNE NESTLINGERE

Christine Nöstlinger
(1936.13.10.)
austriešu rakstniece

Kristīne Nestlingere piedzima 1936. gada 13. oktobrī Vīnē. Viņas sapnis bija pēc skolas – kļūt par mākslinieci. Viņa studē grafiku lietišķās mākslas akadēmijā, tad strādā divus gadus, apprecas ar žurnālistu un viņiem piedzimst divas meitas.

Kristīne Nestlingere strādā televīzijā un radio un raksta žurnāliem.

1970. gadā dienasgaismu ierauga viņas pirmā grāmata „Die fluerrota Frederike „, kuru ilustrēja viņas vecākā meita Barbara Valdšuce. Arī otrā meita ilustrē viņas grāmatas. Katru gadu Nestlingere izdod 3 – 4 ilustrētas grāmatas.

Rakstnieces grāmatas domātas gan bērniem, gan jauniešiem.

Kristīne Nestlingere ir daudzu literāru prēmiju un apbalvojumu laureāte. 1984. gadā viņa saņem H. K.Andersena prēmiju.

Rakstniece ir uzrakstījusi 70 grāmatas un uzvedusi televīzijā ap 20 iestudējumiem.

Šobrīd K. Nestlingere dzīvo gan Vīnē, gan savā lauku muižā Austrijā.

AUTORES DARBI

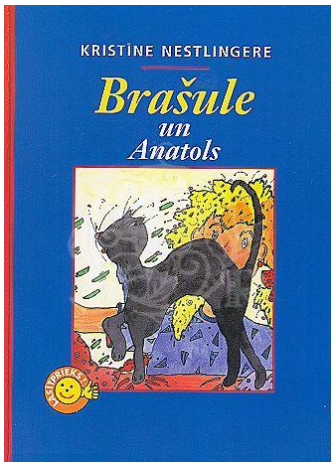

Nestlingere Kristīne. Brašule un Anatols / Kristīne Nestlingere ; no vācu val. tulk. Aija Jakoviča ; [aut. il.]. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 175 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

No vācu valodas tulkojusi Aija Jakoviča. Dezirē Pištulka, ģimenē saukta Brašule, gluži labi satiek ar saviem vecākiem un brāli Tītu. Taču tad meitenes dzīvē ienāk Anatols Homolka. Viņš ir neliela auguma, ne pārāk tīrīgs, taču ar lielisku apetīti. Anatols Hamolka ir kaķēns un negribot rada problēmas. Tā nu Dezirē nolemj kopā ar Anatolu pārcelties pie vectēva. Ģimenes locekļi ir neizpratnē par šādu rīcību. Taču spītīgi ir ne tikai Dezirē un Anatols…

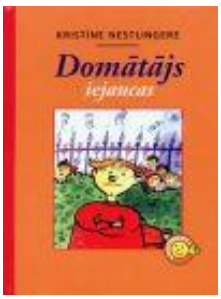

Nestlingere Kristīne. Domātājs iejaucas / Kristīne Nestlingere ; no vācu val. tulk. Iveta Galēja ; aut. il. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 142 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Vidusskolas trešajā klasē valda liels satraukums. Lilibeta, Pīķa Dūzis un Domātājs – trīs draugi, kuri turas kopā kā priekos, tā bēdās, - prāto par to, kāpēc klasē ik pa laikam kaut kas pazūd. Taču, kad piepeši pazūd arī Hansijas vērtīgais pulkstenis un to atrod Sera, tā dēvētā „jaukteņa”” solā, viņu pacietības mērs ir pilns.

Lilibeta, Pīķa Dūzis un Domātājs ir pārliecināti, ka draugs nav vainīgs, un apņemas to pierādīt…

Bērni, ja jūs mācāties 3. klasē un jums patīk piedzīvojumi un saistoši noslēpumi, jums jāatver šī grāmata…

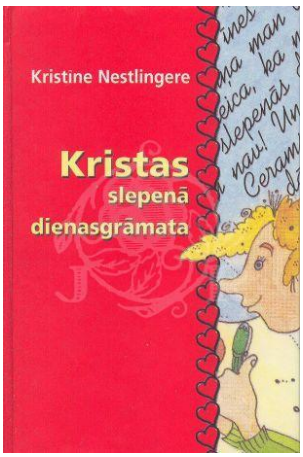

Nestlingere Kristīne. Kristas slepenā dienasgrāmata ; Paula slepenā dienasgrāmata / Kristīne Nestlingere ; no vācu val. tulk. Līga Kalniņa. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2004. - 104 lpp. : il. - Oriģ.nos.: Susis geheimes Tagebuch. Pauls geheimes Tagebuch / Christine Nostlinger. - Vidējā skolas vecuma bērniem.

No vācu valodas tulkojusi Līga Kalniņa. Grāmata ir lasāma no abiem galiem, vienā pusē ir Kristas, otrā – Paula dienasgrāmata, tajā atklājas abu bērnu atšķirīgais viedoklis par vienām un tām pašām situācijām.

Nestlingere Kristīne. Stāsts par pingvīnu

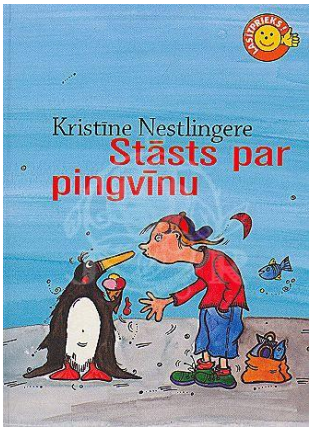

Emanuēls mīl pingvīnus. Emanuēla tēvs mīl Emanuēlu. Aleksas tante mīl tēvu un Emanuēlu un pie katras izdevības saka:"Esmu ar to mierā." Viņa tā saka arī tad, kad Emanuēls ļoi vēlas sev pingvīnēnu. Tas nav tik vienkārši. Pingvīnam vajadzīgs aukstums. Par laimi, enerģiskā Emma Edlingere rod veiksmīgu risinājumu. Rodas arī citas problēmas. It īpaši tad, kad pingvīns iemīlas kaimiņienes kaķī. Vēl citi cilvēki darbojas stāstā, kuru ikviens var beigt tā, kā pašam labāk patīk - grāmatai ir trīs noslēgumi. No vācu valodas tulkojusi Anita Kulačkovska.

Nestlingere Kristīne. Minīte pošas uz skolu / Kristīne Nestlingere ; no vācu val. tulk. Gunta Leja ; il. Kristīne Nestlingere. - Rīga : Sprīdītis, 1998. - 64 lpp. : krās. il.

Nestlingere Kristīne. Apmaiņas bērns / Kristīne Nestlingere ; no vācu val. tulk. E. Lūse, I. Galēja, R. Vīlipa,S. Liniņa. Mani sauc Eižens / Klauss Šēdelins. Kalnu kristāls. Kaķu sudrabs. Granīts / Adalberts Štifters. - Rīga : Sprīdītis, 1999. - (Sprīdīša bibliotēka).

Nestlingere Kristīne. Vaukšķis / Kristīne Nestlingere ; no vācu val. tulk. Inese Miesniece. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2007. - 88 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

ALANS ALEKSANDRS MILNS

(1882.18.01. - 1956.31.01.)
angļu rakstnieks

Piedzima nezināmā, bet materiāli nodrošinātā ģimenē. Tēvs vadīja privāto skolu, kurā kādu laiku par pasniedzēju strādāja Gerberts Vellss. Izcilais fantasts kļuva par draugu Milnam - tēvam, bet vēlāk atbalstīja Milna-dēla literāros darbus.

Alans Aleksandrs Milns pabeidza Kembridžas Universitātes Trinity koledžu un Kembridžas Universitātes matemātikas fakultāti, tomēr aizrautība ar literatūru bija spēcīgākā. Pirmās publikācijas – 1905. gadā.

Milns Alans Aleksandrs rakstījis romānus, stāstus, lugas, dzeju. Pasaules slavu ieguvis ar bērnu grāmatu "Vinnijs Pūks" (1926) un "Māja Pūka Priedītēs" (1928). Abas latviskotas ar nosaukumu "Vinnijs Pūks un viņa draugi" (1967, 1990).

Dažu rakstnieku radītie varoņi ir slavenāki par pašiem rakstniekiem. Katrā ziņā tas attiecas uz Aleksandru Alanu Milnu – Vinnija Pūka un Kristofera Robina izdomātāju. Reālajā dzīvē Kristofers Robins bija Milna dēls (arī Kristofers), un stāsti, kurus Milns rakstīja par Kristofera rotaļu lācīti Pūku un citām rotaļlietām, ir kļuvuši par klasiku. Par Lācēna un visu-visu-visu māju kļuva Kočfordas ferma, kuru ģimene nopirka 1925.gadā.

„Vinnijs Pūks” tika publicēts 1926. gadā, pēc diviem gadiem sekoja „Māja Pūka Priedītēs”. Grāmatas ilustrēja Ernests Šeperds.

Milns uzrakstīja arī divas bērnu dzejoļu grāmatas "Kad mēs bijām ļoti mazi" (1924) un "Nu mums ir seši" (1927).

Kaut gan Milns rakstījis arī žurnālu esejas, rakstus, lugas un detektīvromānu, viņu vienmēr atcerēsies galvenokārt kā rakstnieku, kurš radījis Vinniju Pūku un viņa draugus Sivēnu, Iā un pārējos.

Rakstnieks miris 74 gadu vecumā.

AUTORA DARBI

Milns Alans Aleksandrs. Pūķa stāstu grāmata / Alans Aleksandrs Milns ; Ernesta H. Šeparda krāsu bildes ; tulk. Vizma Belševica. – Rīga : IU „Paksis” , 1999. – 79 lpp. : il.

Milns Alans Aleksandrs. Vinnijs Pūks un viņa draugi / Alans Aleksandrs Milns ; no angļu val. tulk. Vizma Belševica ; il. Ernests Hovards Šepards / 2. izd. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 295 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

MAIJA LAUKMANE

(1953.17.05.)
dzejniece

Maija Laukmane dzimusi Kandavā 1953. gada 17. maijā. Viņa ir vidējā māsa trīs bērnu ģimenē. Mamma strādā Rīgas radio rūpnīcas Kandavas cehā, tēvs ir ugunsdzēsēju instruktors. Kad vecāki izšķiras, un tēvs aiziet no ģimenes, Maija ir vēl pavisam maza meitene.

Jau pamatskolas klasēs Maija iesaistās grāmatu draugu pulciņā. Tur arī rodas pirmā interese par literatūru. Pirmie dzejas mēģinājumi ir grūti, bet viņa neatlaižas, svītro, labo un sāk atkal no jauna.

Pirmais dzejolis, ko Maija uzraksta, ir par mazo princi. Tas rodas Sent-Ekziperī pasakas „Mazais princis" ietekmē.

1971. gadā M.Laukmane pabeidz Kandavas vidusskolu un iestājas Rīgas Kultūras un izglītības darbinieku tehnikumā bibliotēku nodaļā. Arī tehnikumā Maija turpina rakstīt dzejoļus. Bet raksta tikai pati sev, nevienam neuztic, padomus nelūdz. Tehnikumā viņa darbojas literatūras klubā „Varavīksne", vada jaunrades sekciju.

1973. gadā M.Laukmane beidz tehnikumu un uzsāk darbu Talsu pilsētas bērnu bibliotēkā, kas kļūst par viņas vienīgo darba vietu. Te viņa arī tagad strādā par galveno speciālisti lasītavā.

Sāka publicēties Talsu rajona laikrakstā „Padomju Karogs" 1978. gadā martā.

Divas sirdsvietas Maija sauc par savām – viena ir Kandava, otra – Talsi. Kandava devusi pirmo sirdsgudrību, pirmo ceļamaizi. No bērnības mājām nāk līdzi nu jau mirušās mātes sargājošā klātbūtne. No viņas mantota arī dzejošanas tieksme, rosinošais prāts un enerģija. Tagad tā ir atmiņu un atpūtas vieta. Talsi Maijai ir darba, pienākuma un atbildības vieta. Te sastapta mīlestība, nodibināta ģimene, tagad Maija jau ir vecmāmiņa. Talsi ir mājas, sevis piepildīšanas un apliecinājuma vieta.

Pašlaik dzejniece vada nodarbības Rakstniecības skolā Talsos, kas ir Talsu novada (rajona) literātu apvienības projekts, kura mērķis ir „pavērt plašāku logu uz pasauli" un ļaut sajust Latvijā notiekošos literatūras procesus lieliem un maziem novada literātiem un visiem tiem, kuri ikdienā ir cieši saistīti ar literatūru - literatūras skolotājiem, bibliotekāriem, citiem kultūras darbiniekiem.

2003. gadā Maija Laukmane ieguva pirmo vietu dzejā dzejnieka Ojāra Vācieša 70 gadu jubilejai veltītā literārās jaunrades konkursā. "Bet visi mēs no pagājušā un nākamības sastāvam" ar dzejoļu krājumu bērniem "Katram savs darāmais".

AUTORES DARBI

Laukmane Maija. Āboli bolās : [dzejoļi] / Maija Laukmane ; māksl. Inta Zaļkalna. - Rīga : PIC (Poligrāfijas infocentrs), [2004]. - 64 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Laukmane Maija. Balts, zaļš un dzeltens : dzejoļi bērniem : ziema un vasara. - [Rīga] : Annele, 2008. - 44 lpp. : il.

Dzejoļi, kurus satiksi grāmatiņā, aicinās Tevi piedalīties no visiem viszaļākajā un pretēji - no visiem visbaltākajā gadalaikā notiekošajās brīnumu lietās un pārvērtībās. Lasot vasaras dzejoļus, varēsi priecāties par silta jūnija lietutiņa čaklajiem pasaules plaucēšanas darbiem, bet ziemas dzejoļos - bēdāties par pēkšņi atnākušā atkušņa lielajiem, lielajiem nedarbiem... (Maija Laukmane)

Laukmane Maija. Es kļūstu upe : dzejoļi / Maija Laukmane. - Talsi : [B.i.], 2004.

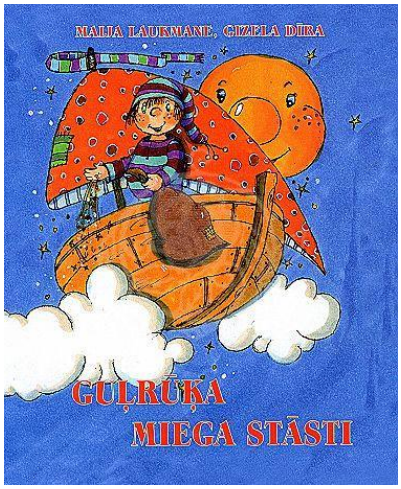

Laukmane Maija. Guļrūķa miega stāsti : septiņiem vakariem / Maija Laukmane ; māksl. Gizela Dīra ; red. Daina Lorence. - [Rīga] : Annele, 2008. - [40] lpp. : krās. il. ;

M. Laukmanes grāmatiņā Guļrūķis un viņa plašā radu saime katru dienu čakli gādā par zemes iemītnieku labsajūtu. Kāds rūķis sarūpējis saldus nakts sapnīšus, cits savācis prieka un saticības puteksnīšus, vēl kāds sakrājis pilnus maisiņus ar smiekliem. Galvenais neko nesajaukt! Bet vai iecerētais vienmēr izdodas?.

Guļrūķis un viņa plašā radu saime katru dienu čakli gādā par zemes iemītnieku labsajūtu. Kāds rūķis sarūpējis saldus nakts sapnīšus, cits savācis prieka un saticības puteklīšus, vēl kāds sakrājis pilnus maisiņus ar smiekliem. Galvenais neko nesajaukt! Gizelas Dīras māksliniecisksais noformējums.

Laukmane Maija. Karūsa ķemmē ūsas : dzejoļi bērniem : [pirmsskolas vecumam] / Maija Laukmane ; aut. sakārt. ; māksl. Laura Ušča. - Rīga : Garā pupa, 2007. - 55, [1] lpp. : il.

M. Laukmanes dzejoļi stāsta par visu plašo, brīnumaino pasauli - par mājām un mammmu, par kaķi un suni, par vasaru un ziemu, par darbiem un nedarbiem, par bērniem, kas aug kā sēnes pēc lietus.

Laukmane Maija. Lai dzīvo vasaras sodība! : [stāsts vidējā skolas vecuma bērniem] / Maija Laukmane ; red. Aija Lāce ; māksl. Juta Tīrona. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2008] : a/s "Poligrāfists". - 45, [1] lpp. : il. ; - (Lasītprieks!).

Talsenieces M. Laukmanes darbs ir viņas pirmā prozas grāmata. Autore ir konkursa "Zvaigznes grāmata" latviešu oriģināllitetatūra bērniem un jauniešiem" laureāte.

Piektklasnieces Justīnes un viņas jaunākā brāļa Reiņa māmukam nepavisam nav viegla sirds, kad visi aizbrauc uz laukiem pie vecvecākiem pavadīt vasaras brīvlaiku.

Viņu laimīgā ģimene irst, to pametis mīļais tētis.

Līdzi uz laukiem aizbrauc arī māmuka draudzene tante Izabella

īsts nemiera gars, bez kuras līdzdalības, nevar notikt pilnīgi nekas. Nu gatavā vsaras sodība! Laikam ritot, bērniem gan nākas savas domas mainīt, tantes labo darbu saraksts kļūst arvien garāks.

Laukmane Maija. Lietutiņš taisa jokus : [dzejoļi] / Maija Laukmane ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Garā pupa, 2004 (Lapu mēnesī). - 16 lpp. : il. - (13 dzejoļi ; 4.burtn.). - Pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Laukmane Maija. Vējš apmet kūleni : [dzejoļi] / Maija Laukmane ; māksl. Rita Lilienfelde. - Rīga : Garā pupa, 2005 (Ziemassvētku mēnesī). - 48 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Laukmane Maija. Zīmējumi mākoņos : dzejoļi / Maija Laukmane. - Talsi : [B.i.], 2003.

SIGNE KVASKOVA

(1976.19.06.)

Jums patīk grāmatas par brīnumiem un piedzīvojumiem? Izdevēji atzīmē, ka tagad grūti pārdot bērnu grāmatu, kurā nebūtu aprakstīti kādi burvju triki. Harija Potera fenomens ir no jauna atklājis tādus brīnišķus fantāzijas žanra paraugus kā Dž.R.R. Tolkīna „Gredzenu pavēlnieks", Luisa Kerola „Alise Brīnumzemē", arī pamudinājis radīt jaunus varoņus. Latvijā tieši fantāzijas žanrā ir atklājusies jauna bērnu literatūras autore Signe Kvaskova.

Viņa beigusi Stradiņa universitāti, pēc tam strādāja farmācijas firmā un par ģimenes terapeiti. Kopš bērnības Signe daudz lasīja, skolas gados īpaši aizrāvās ar zinātnisko fantastiku. Signes Kvaskovas tētis ārzemju literatūras veikalā pircis fantastikas grāmatas un tulkojis viņai no angļu valodas. Droši vien viss lasītaijs ietekmē arī Signes darbus, un tāpēc viņas pašas grāmatās ir daudz maģiskā un neparastā.

2002. gadā ar savu pirmo grāmatu „Monika un mežs" Signe Kvaskova kļuva par Latvijas literārās prēmijas laureāti un konkursa „Preses nama grāmata" uzvarētāju. Pirmajai grāmatai ātri sekoja otra – „Monika un dimantu ciltstēvs". Tā bija skaļi un droši izreklamēta kā Harija Potera latviešu analogs. Kritiķi atzīmēja, kā šajā grāmatā var atrast daudz paralēļu ar Potera sērijas grāmatām – bērns ar neparastām spējām, brīnumu pasaule, aizrautīgie piedzīvojumi. Bet autore – ļoti jauka un smaidīga sieviete – nemaz nebaidās no šādiem salīdzinājumiem. „Tas ir kaut kas poterveidīgs, to var nosaukt arī par fantastiku bērniem," saka Signe.

Dažādos preses izdevumos var izlasīt, ka „Signes Kvaskovas grāmatās ir daudz piedzīvojumu, taču pietrūkst mīļuma, bērnu emociju, pārdzīvojumu, domu un draudzīguma". Uz šīm piezīmēm Signe vienmēr atbild: „Viņas grāmatas neesot domātas kā „psiholoģisks romāns" un sarežģītas, gudras literatūras lasīšanai bērniem vēl daudz laika." Visas četras Signes Kvaskovas iznākušās grāmatas tik un tā ir ļoti interesantas un tās aizrautīgi lasa gan pusaudži, gan pirmsskolas vecuma bērni.

AUTORA DARBI

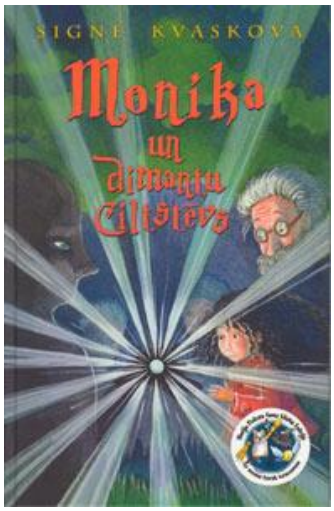

Kvaskova Signe. Monika un dimantu Ciltstēvs / Signe Kvaskova ; māksl. Marita Grase. - Rīga : Jumava, 2003. - 363 lpp. - (Harija Potera fanu klubs). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Monika un viņas draugi – Ruta, Ralfs un Arvils – dodas uz neparasto Mežu, lai pavadītu tur vasaras brīvdienas. Taču Mežā viņus gaida kāds noslēpums...

Teiksma vēsta, ka dimantu Ciltstēvs parādās Mežā reizi tūkstoš gados, taču kādreiz tas atgriezīsies, lai paliktu uz mūžīgiem laikiem. Vai tiešām tas ir noticis tieši šobrīd? Un, ja tā, – ar ko tas draud visiem Meža iemītniekiem? Monika un viņas draugi nolemj atrisināt šo noslēpumu, un sākas viņu savādā un bīstamiem piedzīvojumiem bagātā vasara.

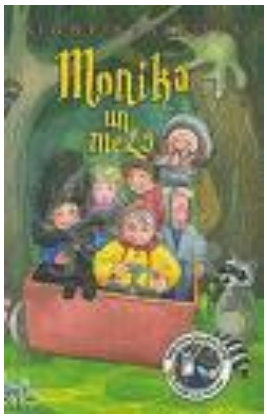

Kvaskova Signe. Monika un mežs / Signe Kvaskova ; māksl. Marita Grase. - Rīga : Preses nams, 2002. - 343 lpp. : il. - Vidējā skolas vecuma bērniem. - Konkurss "Preses nama grāmata". 2002.gada Godalga bērnu literatūrā.

Monikas dzīvē nav nekā īpašas ievērības cienīga līdz dienai, kad notiek kas neticams - meitene kopā ar savu uzticīgo suni Benu nokļūst brīnumainā pasaulē - Mežā. Tikšanās ar Meža Veču un Mežsargu, spīdošās mēness suņusēnes, spiedzošie pūpēžveidīgie, apkārt skraidošie koki un krūmi ir tikai daļa no tām dīvainībām, ar ko sastopas Monika un viņas jaunie draugi - Ruta, Ralfs un Arvils. Pārsteigumi un piedzīvojumi gadās ik uz soļa, jo viņu nokļūšana Mežā nav nejauša, par to parūpējušies biedējošie radījumi - aluķēmi...

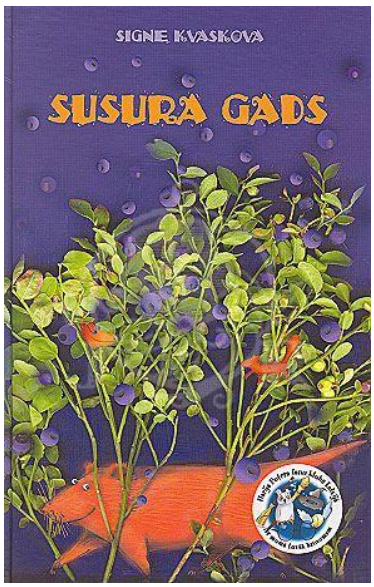

Kvaskova Signe. Susura gads / Signe Kvaskova ; māksl. Gita Okonova-Treice. - Rīga : Jumava, 2004. - 185 lpp. : il. - (Harija Potera fanu klubs Latvijā) (Ar mums tuvāk brīnumam). - Vidējā skolas vecuma bērnem.

Susurs priecīgi ievācies savā jaunajā mājā un pat nenojauš, ka tūlīt sāksies visneparastākais gads viņa mūžā. Kādi radījumi apdzīvo milzīgo kalnu meža vidū? Kur var nokļūt, ja Jāņu naktī iziet cauri kalnu alām? Meklējot atbildes, Susurs un viņa draugi - bebrs, spīgana un krūmupele metas burvestību pilnos un bīstamos, bet aizraujošos piedzīvojumos.

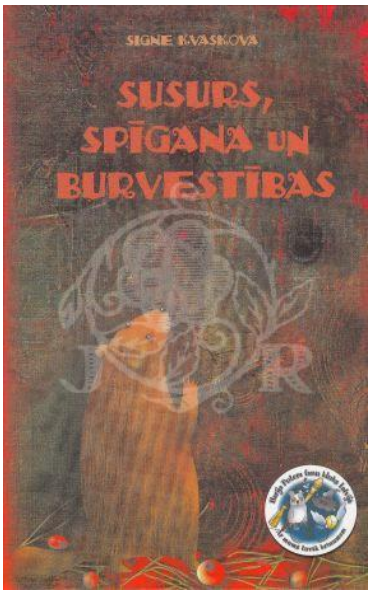

Kvaskova Signe. Susurs, Spīgana un burvestības / Signe Kvaskova ; māksl. Gita Okonova-Treice. - Rīga : Jumava, 2005. - 147 lpp. : il. - (Harija Potera fanu klubs Latvijā) (Ar mums tuvāk brīnumam). - 3.- 4.kl.

Draudzība ar spīganu susuram nozīmē daudz - arī burvestības vietā un nevietā... Ar burvestībām spīgana aizbaida susura nešpetno tēvoci Hentelu, palīdz susuram izķepuroties no slimības gultas un padara neaizmirstamas pārvākšanās gadadienas svinības. Viņš piedzīvo arī kādu elpu aizraujošu lidojumu...

ROALDS DĀLS

(1916.13.09. –1990.23.11.)
angļu rakstnieks

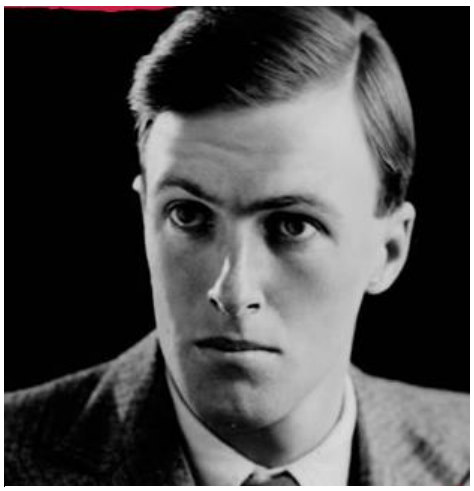

1938. gadā

Roaldu Dālu gan angļi, gan norvēģi un amerikāņi sauc par savu rakstnieku. Un tomēr, viens no vispopulārākajiem rakstniekiem pasaulē, Roalds Dāls – ir anglis. Viņš piedzima 1916.gada 13 septembrī Dienvidvelsā. Viņa vecāki pēc tautības bija norvēģi. Roalds mācījās Rentonas privātskolā, pēc kuras beigšanas sāka strādāt naftas kompānijā „Šelle".

Sākoties 2.Pasaules karam, R.Dāls piesakās Karaliskajā Kara aviācijā un kļūst par lidotāju. Tāpat kā Sent-Ekzeperī viņš dienēja kara aviācijā. Viņš dienēja Āfrikā un tik tikko izdzīvoja pēc aviokatastrofas… Pēc smaga ievainojuma R.Dālu pārceļ diplomātiskajā dienestā un 1942. gadā norīko darbā uz Vašingtonu.

Tieši šajā periodā sākas Roalda Dāla rakstnieka karjera. Viņa pirmie darbi – stāsti par kara aviācijas lidotājiem, tika ar sajūsmu uzņemti no lasītāju puses. Nākošās rakstnieka grāmatas atnesa viņam „šausmu stāstu" meistara slavu. Viņa darbi izcēlās ar aizraujošu sižetu, savdabīgu humoru, loģisku intrigas atrisinājumu.

Roalds Dāls ir pazīstams arī kā bērnu rakstnieks. Viņš uzrakstījis vairākas brīnišķīgas pasakas, kurās nav nekā šausmīga, bet tajās sprēgā humors un ironija, darbu varoņi nokļūst neparastā situācijās. Šie darbi ir tikpat aizraujoši kā viņa pieaugušajiem adresētie stāsti. R.Dāla grāmatas būs patīkams vēl viena „aizmirsta" mūsdienu autora atklājums lasītājiem.

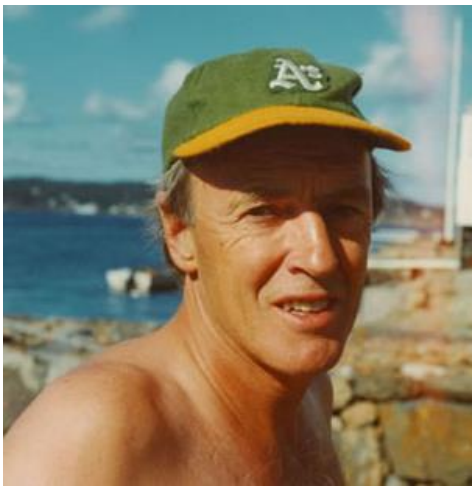

1973. gadā

Pieejams: http://www.roalddahl.com/

AUTORA DARBI

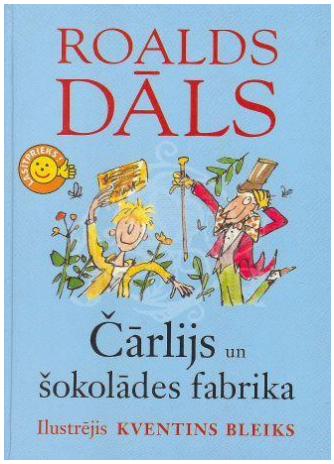

Dāls Roalds. Čārlijs un lielais stikla gaisakuģis / Roalds Dāls ; Kventina Bleika il. ; no angļu val. tulk. Aija Vālodze. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 191 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Dāls Roalds. Čārlijs un šokolādes fabrika / Roalds Dāls ; Kventina Bleika il. ; no angļu val. tulk. Aija Vālodze. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2002. - 188 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Villija Vonkas fabrika, dažiem par laimi, beidzot atkal tiks atvērta. Atradis Zelta Biļeti, Čārlijs Bakits tiek uzaicināts apmeklēt šokolādes fabriku, lai iepazītu pasaules visgaršīgāko saldumu izgatavošanas noslēpumus. Tā ir brīnumainu notikumu pilna diena…

Dāls Roalds. Denijs - pasaules čempions / Roalds Dāls ; il. Kventins Bleiks ; no angļu val. tulk. Rūta Bondare. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2005. - 220 lpp. : il. - (Lasītprieks!)..

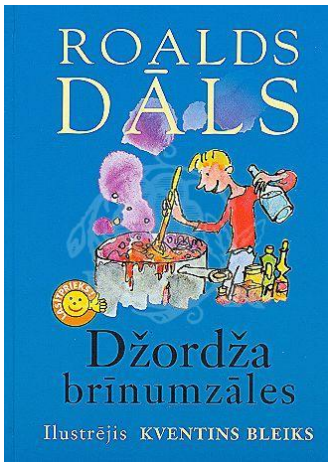

Dāls Roalds. Džordža brīnumzāles / Roalds Dāls ; il. Kventins Bleiks ; no angļu val. tulk. Rūta Randare. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2005. - 92 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Parasti vecāsmātes mīl savus mazbērnus, viņas ir mīļas un sirsnīgas. Bet Džordža vecāmāte bija īgna, kašķīga un visai dīvaina būtne. Mazdēls nekad neko nevarēja izdarīt viņai pa prātam. Viņai garšoja kāpuri un gliemeži, bet vislabāk - kraukšķīgas vaboles. Reiz, kad vecaimātei bija laiks dzert zāles, Džordžs viņai iedeva paša savārītās. Tad tik sākās brīnumlietas! Nemēģini arī tu tā darīt! Par sekām neatbildam! Angļu rakstnieku Roaldu Dālu bērni visā pasaulē uzskata par vienu no saviem iemīļotākajiem autoriem. Kāpēc? Tāpēc, ka viņa stāstos ir daudz aizraujošu, fantastisku notikumu un daudz humora, tāpēc, ka viņš raksta par to, kas bērniem ir svarīgs, un tā, kā tas viņiem patīk.

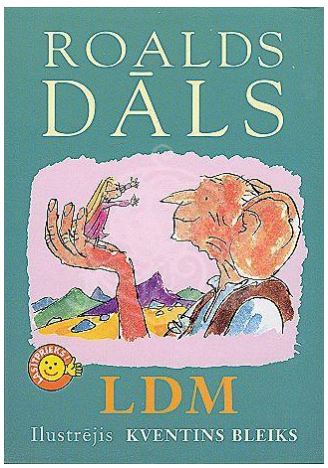

Dāls Roalds. LDM [jeb Lielais draudzīgais milzis] / Roalds Dāls ; no angļu val. tulk. Rūta Randare ; il. Kventins Bleiks. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 209, [3] lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Kad Sofiju nakts vidū kāds milzu radījums izzog no gultiņas, meitenei šķiet, ka ir pienākusi viņas pēdējā stundiņa… Par laimi, vainīgais izrādās LDM jeb Lielais Draudzīgais Milzis, nevis kāds no šausminošajiem milžiem cilvēkēdājiem, kas siro pa pasauli. Sofija sadraudzējas ar LDM, un viņa izdomā, kā atbrīvot pasauli no asinskārajiem milzeņiem. No angļu valodas tulkojusi Rūta Randare.

Dāls Roalds. Raganas : [stāsts] / Roalds Dāls ; no angļu val.tulk.: Karīna Grētere ; il. Kventins Bleiks. - Rīga : Madris, 1997. - 192 lpp. : il.

Dāls Roalds. Žirafe, Peliks un es / Roalds Dāls ; Kventina Bleika il. ; no angļu val. tulk. Elfrīda Melbārzde. - Rīga : Artava, 2002. - 79 lpp. : il.

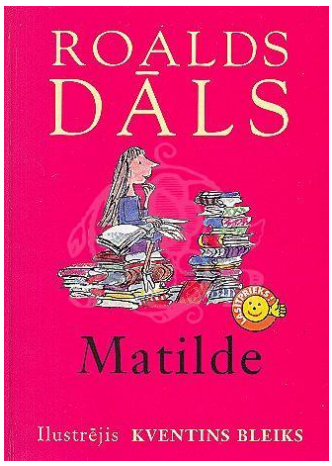

Dāls Roalds. Matilde / Roalds Dāls ; il. Kventins Bleiks ; no angļu val. tulk. Dina Sīle. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2005. - 234 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Matilde ir ļoti apdāvināta meitene, bet aprobežotie vecāki pret meitu izturas visai nicinoši un nemaz neievēro viņas brīnumainos talantus. Skolā bērnus terorizē zemiskā direktore Trančbula, ar kuru meitenei rodas konflikts. Nu atklājas, ka Matildei piemīt pavisam neparastas spējas.

Dāls Roalds. Zobgaļi / Roalds Dāls ; Kventina Bleika il. ; no angļu val.tulk. Elfrīda Melbārzde. - Rīga : Artava, 2002. - 95 lpp. : il. - Oriģ.nos.: The Twits / Roald Dahl.

ASTRIDA LINDGRĒNE

(1907.14.11.– 2002.28.01.)
20. gadsimta populārākā zviedru rakstniece

„Burve no Zviedrijas", „mūsdienu Andersens", „Bērnu literatūras karaliene"", „mīļotā pasaku tante" – tā savulaik Astrīdu Lindgrēnu nodēvē daži zviedru gudrinieki.

Septiņdesmit gadu vecumā viņa nespēj atturēties no kāŗdinājuma uzkāpt kokā. Viņa ir sirms, krunkains bosiks. Kustīga kā ūdenszāle, asprātīga, balamutīga. A.Lindgrēna savā sirmā vecumā var pretendēt uz vecākā bērna statusu, jo, kā pati teikusi: „Bērnība nav vecums, bet dvēseles stāvoklis".

Astrīda Eriksone piedzimst 1907.gadā Smolandē, Nēsas sētā, kas atrodas līdzās mazai pilsētiņai Vimmerbijai.

Savas neierobežotās fantāzijas dēļ skolā dēvēta par Vimmerbijas Selmu Lāgerlēvu.

Bērnība Astrīdai ir zaudētā paradīze, bet pusaudzes gadi un jaunība – melanholisks laiks. Viņa sevi uzskata par neglītāko meiteni pasaulē un ir pārliecināta, ka neviens vīrietis nekad viņu neiemīlēs. Piecpadsmit gadu vecumā Astrīda ir bravūrīgs pašpuika, kas dumpojas un izaicina, pirmā meitene Vimmerbijā, kas nogriež īsus matus. O, uz mazpilsētu tas iedarbojas kā varžu lietus! Kad rimies pirmais šoka un sašutuma vilnis, cilvēki iet klāt Astrīdai uz ielas un bijīgi lūdz noņemt cepurīti, lai varētu apskatīt viņas īsos matus. Astrīdai patīk staigāt puiku drēbēs, jo tā var demonstratīvi izstāties no konkurences ar skaistajām draudzenēm. Vimmerbija vēl tagad atceras, kā Astrīda izmēģināja ugunsdzēsēju kāpnes virs aptiekas un novēlās pa tām zemē, gandrīz laužot kaklu. Un to, kā viņa kopā ar citiem delveriem apstaigāja Vimmerbijas māju jumtus. Kā skolas vingrošanas zālē uzrāpās līdz griestiem un tur izpildīja tādus trikus, ka skolotājs aiz šausmām dabūja „vieglas kājas". Pepija Garzeķe var tikai mācīties no Astrīdas Lindgrēnas.

Deviņpadsmit gadu vecumā viņa pārceļas uz Stokholmu, vēlāk apprecas, laiž pasaulē divus bērnus un šķiet, ir mazliet nākusi pie prāta.

Uz jautājumu, kā sākusi rakstīt, A.Lindgēna atbild: 1941. gadā mana septiņgadīga meita Kārine gulēja slima ar plaušu karsoni. Ik vakaru, kad es sēdēju pie viņas gultas, viņa, kā jau bērns, činkstēja: „Pastāsti kaut ko!" Un kādu vakaru, kad es biju ļoti nogurusi un viņai jautāju :" Ko lai pastāstu?" – viņa atbildēja „Pastāsti par Pepiju Garzeķi!" Šo vārdu viņa izdomāja uz līdzenas vietas. Es viņai nejautāju, kas ir Pepija Garzeķe, es tikai sāku stāstīt, un tā kā tas bija ērmots vārds, tad iznāca arī ērmota meitene. Grūtāk ir, kad jāatbild: ko tu esi domājusi, rakstot savas grāmatas? Uz to es gribu atbildēt, ka es itin neko neesmu domājusi. Es rakstu, lai iepriecētu bērnu, kas vēl mīt manī pašā, un varu vienīgi cerēt, ka arī citiem bērniem tiks nedaudz prieka. Kad es rakstu, skumjām nav varas pār mani".

Protams, autore kļūst bagāta, māža nogalē viņa ir miljonāre. Bet lielā nauda tiek ziedota bērnunamiem, bērnu slimnīcām, imigrantu bērnu skološanai, bērnu literatūras attīstībai.

Kopš piecdesmito gadu beigām Astrīda Lindgrēna katru nedēļu saņem vidēji simt piecdesmit vēstuļu, nerunājot par vēstuļu stihiju, kas plosās viņas apaļajās jubilejās un pēc jaunu grāmatu iznākšanas (piemēram, sešpadsmit pasta maisi).

Jo vecāka viņa kļūst, jo populārāka. Šis „pasaulslavenās" statuss viņu gandrīz šausmina. Par slaveno Lindrēnu viņa runā trešajā personā – kā par svešu cilvēku: "Man tā apnikusi šī Astrīda Lindgrēna, par kuru visur dīc! Nu viņa atkal ir dabūjusi godalgu. Bet man mājās jau krāmu (statuešu) diezgan."

Starp daudzajiem apbalvojumiem viņai dārgākā esot cita pasaku karaļa Hansa Kristiana Andersena starptautiskā zelta medaļa.

Telpā starp simts cilvēkiem Astrīdas acis vienmēr meklē bērna skatienu. „Es rakstu tam bērnam, kas mīt manī," viņa saka.

Lindgrēnas grāmatu valdzinošais spēks rodas no pavisam vienkārša brīnuma – tās ir rakstījis bērns, kurš zina, kas bērniem liek smieties un raudāt, kas viņus patiesi sajūsmina un aizrauj. Viņa neliekuļo un nemoralizē, bet ņem lasītāju aiz rokas un ieved pasaulē, kurā viņš tūlīt jūtas, kā mājās. Pasaulē, kurā vislielākajiem palaidņiem ir viscēlākās sirds.

Astrīda Lindgrēna ir un paliek bērnu karaliene, jo viņa ir pateikusi pašu būtiskāko: bērnam ir tieši tādas pašas tiesības uz savām domām un rīcību kā pieaugušajiem. Viņam ir tiesības kļūdīties un lūgt piedošanu. Tiesības tikt mīlētam tādam, kāds viņš ir.

Viņas bērēs zviedri bija gatavi izraudāt sirdi no krūtīm. Cilvēki čukstus sauca: „Satiksimies Nangijālā!" un „Es mīlēšu tevi, cik vien ilgi dzīvošu", kā savam draugam Bertilam teica rūķītis Nilss Karlsons.

AUTORES DARBI

Lindgrēna Astrīda. Brāļi Lauvassirdis : [stāsts] / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val. tulk. Elija Kliene ; il. Izabella Varžapetova. - Rīga : Liesma, 1979. - 65 lpp. : il. - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēna Astrīda. Brālītis un Karlsons, kas dzīvo uz jumta / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val. tulk. Elija Kliene ; il. Ilona Vīklande. - Rīga : Latvijas Valsts izdevniecība, 1964. - 137 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēna Astrīda. Karlsons, kas dzīvo uz jumta, lodā atkal / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val. tulk. Elija Kliene ; māksl. Ilona Vīklande. - Rīga : Liesma, 1971. - 152 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēna Astrīda. Karlsons lido atkal / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val.tulk. Elija Kliene ; il. Ilona Viklande. - Rīga : Liesma, 1966. - 144 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēna Astrīda. Lennebergas Emīla nedarbi / Astrīda Lingrēna ; no zviedru val. tulk. Elija Kliene ; il. Bjerns Bergs. - Rīga : Liesma, 1976. - 117 lpp. : il. - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēna Astrīda. Grāmata par Pepiju Garzeķi / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val. tulk.: Elija Kliene, Mudīte Treimane ; māksl. Ingrīda Vanga Nīmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1999. - 263 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēna Astrīda. Kalle Blumkvists un Rasmuss / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Ēriks Palmkvists. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2003]. - 176 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Lindgrēna Astrīda. Karlsons, kas dzīvo uz jumta, lido atkal / Astrīda Lindgrēna ; no zviedru val. tulk. Elija Kliene ; māksl. Ilona Vīklande. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 143 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Mio, manu Mio / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Ilona Vīklande. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2000. - 150 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Lennebergas Emīla jaunie nedarbi / Astrida Lingrēne ; no zviedru val.tulk. Elija Kliene ; māksl. Bjerns Bergs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 106 lpp. : il.

Lindgrēne Astrida. Lennebergas Emīls / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Bjerns Bergs. - Rīga : Zvaigzne ABC, [1998]. - 90 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Lennebergas Emīla dzīve rit tālāk / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val. tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Bjerns Bergs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 149 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Madikena un Jūnijkalniņu Pims / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val. tulk.: Mudīte Treimane, Vilis Treimanis ; māksl. Ilona Vīklande. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2000. - 216 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Madikena / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val. tulk.: Mudīte Treimane, Vilnis Treimanis. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1999. - 163 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Meistardetektīvs Blumkvists / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Ēriks Palmkvists. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2002]. - 170 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Meistardetektīva Blumkvista bīstamie piedzīvojumi / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Ēriks Palmkvists. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2003]. - 188 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Lindgrēne Astrida. Mēs - Sālsvārnas salas vasarnieki / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val. tulk. Elija Kliene ; Ilonas Vīklandes il. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 296 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Mēs - visi bērni no Trokšņu ciema / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Vilnis Treimanis ; māksl. Ingrīda Vanga Nīmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 92 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Lindgrēne Astrida. Rasmuss - klaidonis / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; il. Ēriks Palmkvists. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2001. - 196 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Rasmuss, Pontuss un Trakulis / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; il. Ēriks Palmkvists. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2001. - 211 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Ronja - laupītāja meita / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk. Mudīte Treimane ; māksl. Ilona Vīklande. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1999. - 223 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Rūķītis Nilss Karlsons / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val.tulk.: Mudīte Treimane ; māksl. Ilona Vīklande. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2000. - 118 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Rūķītis Nilss Karlsons ; Mio, manu Mio! / Astrida Lindgrēne. Burvja cepure. Bīstamā vasara. Trollīša ziema : literārās pasakas / Tūve Jānsone ; no zviedru val. tulk. Mudīte Treimane ; māksl.: Ilona Vīklande, Tūve Jānsone. - Rīga : Sprīdītis, 1991. - 476 lpp. : il. - (Sprīdīša bibliotēka ; 7). - Vidēja skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Trokšņu ciema bērni / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val. tulk. Vilnis Treimanis ; māksl. Ilona Viklande. - Rīga : Vaga, 1995. - 288 lpp. : il. - (Zaļās astes grāmata). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Lindgrēne Astrida. Vēl par mums - bērniem no Trokšņu ciema / Astrida Lindgrēne ; no zviedru val. tulk. Vilnis Treimanis ; māksl. Ingrīda Vanga Nīmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2005. - 112 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

HANSS KRISTIANS ANDERSENS

(1805.02.04. - 1875.04.08.)
dāņu rakstnieks

Hanss Kristians Andersens ir visā pasaulē pazīstams pasaku rakstītājs un visās tautās tās ir iemīlētas. Gudrība un vienkāršums, atklātība un brīvais uzskats par pasauli piesaista dažāda vecuma lasītājus. Šis dāņu rakstnieks ir bērnu iemīlēts visās pasaules malās.

Pasaku meistars dzimis 1805. gada 2. aprīlī Odensas pilsētas šaurā un mazā ieliņā, nabadzīga kurpnieka un veļas mazgātājas ģimenē. Mazā pilsētiņa atrodas miglainajās Fjū salās, kur līdz pat šim brīdim kalnu virsotnēs šalc priedes un jūras smarža saplūst ar viršu smaržu.

Odensas pilsēta atgādina skaistu koka lādīti. Te dzīvoja mākslinieki, kokgriezēji, kuri izrotāja māju sienas ar nāriņu figūrām.

H. K. Andersens ģimenē bija vienīgais bērns, ģimene bija ļoti nabadzīga un vecāki puisēnam nevarēja neko vairāk dot, kā vienīgi savu lielo mīlestību. Mīlestību pret grāmatu lasīšanu un mācīšanos puisēnam ieaudzināja tēvs.

Vienu reizi māte saņēma naudu par darbu un atļāvās nopirkt dēlam biļeti uz teātra izrādi. Šis notikums izmainīja visu zēna dzīvi. Atnākot mājās viņš nekavējoties sāka rakstīt lugu. Tās varoņi bija neaprakstāmi skaisti un sazinājās ar dzejoļu palīdzību. Izlasot savu darbu autors saprata, ka tas ir pārāk skaisti un nav īstenība, tad viņš sāka rakstīt par to kas notiek viņam apkārt.

H.K.Andersenam bija 11 gadi, kad viņam nomira tēvs. Apdāvinātais zēns, kuru pilsētā visi sauca „mazais Viljams Šekspīrs", sāka strādāt, bet viņu kā vienmēr piesaistīja grāmatas un teātris. 1819. gadā ar dažām monētām kabatā viņš devās uz Kopenhāgenu, cerībā piepildīt savu sapni. Izmēģinājis vairākas teatrālās profesijas, saņēmās un pierunāja vienu pazīstamu aktrisi, paskatīties uz ko viņš ir spējīgs. Aktiera dotības viņa nesaskatīja, bet saskatīja viņā citu talantu un palīdzēja iestāties viņam labākajā pilsētas ģimnāzijā, kur mācījās citu slavenību bērni.

„Es jutos kā slīkstošs suns, kuram bērni uzjautrinoties met ar akmeņiem"- vēlāk viņš atcerējās. Taču viņš nedusmojās uz dzīvi, bet vēlāk uzrakstīja brīnišķīgu pasaku „Neglītais pīlēns", par sevi.

H. K. Andersens pabeidza ģimnāziju, pēc tam universitāti. Sāka izdot grāmatas. Par saņemto honorāru devās ceļojumā uz ārzemēm, iepazinās ar tā laika slavenībām (Dimā, Gēti, Listu u.c.).

Kad H. K. Andersena pasaku grāmatas parādījās Dānijas galvaspilsētas grāmatu veikalos, visi, kas viņu pazina un atcerējās, bija ļoti pārsteigti. Kādi savādi varoņi! Jo dāņu bērni taču bija pieraduši pie labi audzinātiem un eņģeļiem līdzīgiem varoņiem, pie prinčiem un princesēm!

H. K. Andersena pasakās princese jāj uz suņa (Šķiltavas), bet cita princese atšķīrās ar mīlestību pret dabu un pašuzupurēšanos(Meža gulbji). Izmainījās arī brīnumpasaku pasaule. Kur palikusi cieņa pret svarīgajām personām? (Karaļa jaunais tērps).

Pasaku pasaule ir putniem un dzīvniekiem apdzīvota un tie uzvedas kā cilvēki. Rakstnieks ļoti mīlēja ziedus un puķupodā iestādīja mieža graudu - tajā pašā mirklī no tā izauga liels, skaists zieds līdzīgs tulpei. Zieds atvērās, bet tajā uz zaļa soliņa sēdēja maza meitenīte-Īkstīte. Pasaka par mazo meitenīti (īstajā vārdā Maija, bet Īkstīte, tā ir iesauka). Pats H. K. Andersens meitenīti nosauca par Tomelisu, jeb Līsu, kura bija sprīdi gara. Īkstīte, tas ir tulkojumā uz krievu valodu.

Pa visu savu radošo dzīvi H. K. Andersens ir sarakstījis ne tikai 165 pasakas, bet arī romānus, drāmas, dzejoļus.

Pie viņa pasakām lasītāji atgriežas vēl un vēlreiz!

AUTORA DARBI

Andersens Hanss Kristians. Sniega karaliene: [pasakas]/ Hanss Kristians Andersens; no vācu val. tulk. Anna Bauga; il. Ilona Ceipe.- Rīga : Liesma, 1978.-40 lpp. : il. – (Pasakau kamolītis). Pirmsskolas vecuma bērniem.

Andersens Hanss Kristians. Īkstīte:[pasakas]/ Hanss Kristians Andertsens; no vācu val. tulk. Anna Bauga; il. S. Škopa.- Rīga: Zvaigzne ABC, 1998.-30 lpp. : il.- Pirmsskolas vecuma bērniem.

Andresens Hanss Kristians. Meža gulbji; Neglītais pīlēns; Cūkgans: [pasakas]/ Hanss Kristians Andersens; no dāņu val. tulk. Mudīte Treimane; māksl. Dace Lielā.- Rīga: Liesma, 1987.-47 lpp.:il- Pirmsskolas vecuma bērniem.

Andersens Hanss Kristians. Pasakas par ziediem: ar 19.gs. mākslinieku klusās dabas gleznām/ Hanss Kristians Andersens; no dāņu val. tulk. Pēteris Jankas.- Rīga: Alberts XII, 2000.- 125 lpp. il.- Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Andersens Hanss Kristians. Princese uz zirņa: [pasakas ar uzdevumiem]/ Hanss Kristians Andersens; uzdevumus sastādīja Gita Andersone; māksl. Gundega Muzikante.- Rīga: Zvaigzne ABC, [2005].-[24] lpp.: il.- Izmantots 1947. gada izdevuma tulkojums. – Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Andersena Hanss Kristians. Trīs pasakas/ Hanss Kristians Andersens; no dāņu val. tulk. Pēteris Jankavs.- Rīga: [Dānijas Karalistes vēstniecība], 2005.-46.: il.

Andersens Hanss Kristians. Pasakas / Hanss Kristians Andrsens. 2 izd. – Rīga: Zvaigzne ABC, [2005].-203 lpp.: il.- (Lasītprieks!).- Sagatavots pēc 1947. gada izdevuma.-Teksts adaptēts skolas vecuma bērniem.- Jaunākā skolas vecuma bērniem.

ENIDA BLAITONA

Enid Blyton
(1896.11.08. –1968.28.11.)
angļu rakstniece

Ir viena no visvairāk mīlētajām, lasītajām un tulkotajām 20. gadsimta bērnu rakstniecēm. Enida Blaitona lieliski iejūtas bērnu piedzīvojumos un pārdzīvojumos. Kaut arī viņas grāmatas sarakstītas pirms gadu desmitiem, tās valdzina ar savu apbrīnojamo mūsdienīgumu.

E.Blaitona sāka savas darba gaitas kā skolotāja, bet drīz pievērsās žurnālistikai. Viņa daudz rakstīja par izglītības jautājumiem. Blaitonas pirmā grāmata bija dzejoļi bērniem. 30. gadu beigās, neilgi pirms otrā pasaules kara, viņa sāka rakstīt stāstiņus vismazākajiem bērniem, piemēram, „Slavenais pīlēns Tims”, un piedzīvojumu stāstus „Pārgalvīgais piecinieks” un „Slepenais septiņnieks” nedaudz vecākiem bērniem. Vēlāk Blaitona sāka rakstīt stāstu sērijas par skolas dzīvi, piemēram, „Visnerātnākā meitene”.

Enida Blaitona gribēja audzināt savus lasītājus un izskaidrot viņiem, kāda rīcība ir laba un kāda – slikta. Viņas stāsti bērniem ir sagādājuši prieku, kaut arī daudzi pieaugušie uzskata, ka Blaitonas sižeti ir pārāk vienkārši un rakstīšanas stils – vienveidīgs un neinteresants.

AUTORA DARBI

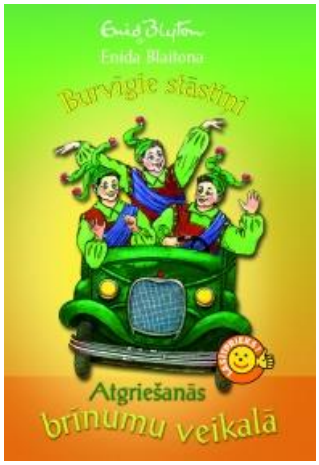

Blaitona, Enida. Atgriešanās brīnumu veikalā : burvīgie stāstiņi [jaunākā skolas vecuma bērniem] / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Lenvija Sīle ; red. Vija Jugāne ; māksl. Antra Augustinoviča. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2008 (a/s Poligrāfists). - 83, [2] lpp. : il. ; 21 cm. - (Lasītprieks!).

Kā vēja spārniem izplatās labā ziņa par Divpensīša, Fifo un Džinksa Jautrībnieka brīnumu veikalu, kas pārdod visu, ko vien sirds vēlas. Pienāk arvien jauni pasūtījumi. Savos piedzīvojumos goblini iepazīstas ar varenu brīnumdari, sastopas ar daudzām brīnumainām lietām un parādībām un ar divām ļoti īpašām laumiņu princesēm.

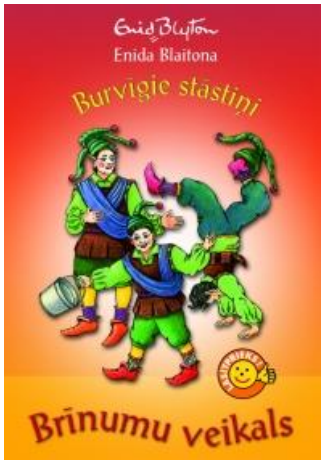

Blaitona, Enida. Brīnumu veikals : burvīgie stāstiņi [jaunākā skolas vecuma bērniem] / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Lenvija Sīle ; red. Vija Jugāne ; māksl. Antra Augustinoviča. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2008 (a/s Poligrāfists). - 101, [3] lpp. : il. ; 21 cm. - (Lasītprieks!).

Trīs goblini – Divpensītis, Fifo un Džinkss Jautrībnieks – ierīko mazu veikaliņu, kurā raganām, elfiem un rūķiem tiek pārdots viss, ko vien sirds vēlas. Drīz viņu bizness sāk plaukt un goblinu brīnumainie piedzīvojumi Pasaku zemē sākas…

Blaitona Enida. Nodegušā dārza namiņa noslēpums : [stāsts vidēja skolas vecuma bērniem] / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Ieva Elsberga ; [vāku noformējusi Laura Akmane]. - [Rīga] : Zvaigzne ABC, [2005] : a/s "Poligrāfists". - 169, [2] lpp. - (Lasītprieks!).

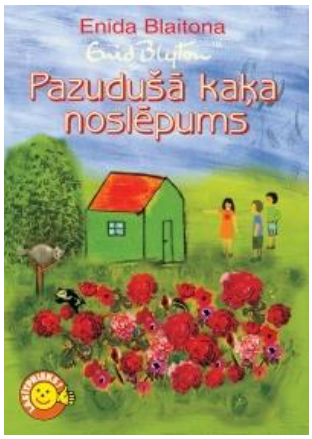

Blaitona Enida. Pazudušā kaķa noslēpums : [stāsts] / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Ieva Elsberga ; [red. Irēna Auziņa ; vāku noformējusi Laura Akmane]. - [Rīga] : Zvaigzne ABC, [2006] : Poligrāfists. - 186 lpp. - (Lasītprieks!). - [jaunākā skolas vecuma bērniem]

Kad Lūks strādā dārzā, tiek nolaupīts lēdijas Kandlingas vērtīgais kaķis. Vai dzīvnieku nozagusi kaķu kopēja mis Hārmere vai pat lēdijas Kandlingas kompanjone mis Trīke?

Pieci noskaidrotāji un Suns sāk izmeklēšanu…

Šī darba galveno varoņu piedzīvojumi sākas grāmatā „Nodegušā dārza namiņa noslēpums”.

Blaitona Enida. Piedzīvojumu ieleja / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Zigmunds Šteins ; māksl. Antra Augustinoviča. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 243 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Blaitona Enida. Piedzīvojumu jūra / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Zigmunds Šteins ; māksl. Antra Augustinoviča. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2004]. - 230 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Blaitona Enida. Piedzīvojumu kalns / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Zigmunds Šteins ; māksl. Antra Augustinoviča. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 227 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

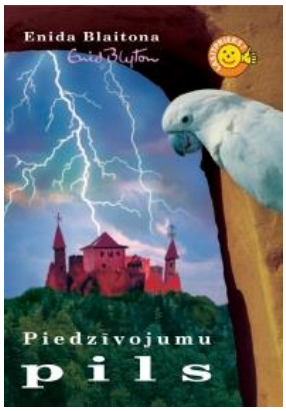

Blaitona Enida. Piedzīvojumu kuģis / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Zigmunds Šteins ; il. Antra Augustinoviča. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2005]. - 240 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Blaitona Enida. Piedzīvojumu pils / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Zane Rozenberga ; māksl. Irēna Žguta. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2003. - 247 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Kas tas par noslēpumu, kas apvij veco pili pakalnā, un kāpēc no tās tik ļoti bīstas visi vietējie? Ievērojuši dīvainos gaismas uzplaiksnījumus pils tornī, Filips, Lusianna un Džeks nolemj visu izpētīt un piedzīvo baismus notikumus pils slepenajās istabās un drūmajās pazemes ejās.

Blaitona Enida. Piedzīvojumu sala / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Zane Rozenberga ; māksl. Irēna Žguta. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2002. - 264 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Blaitona Enida. Slavenais pīlēns Tims / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Ārija Silabriede, Ieva Strelēvica ; il. Vladimirs Sutejevs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2004. - 48 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Blaitona Enida. Pirmais semestris Meloriju Torņos / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Vineta Sondore ; vāka noform. Laura Akmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2006]. - 183 lpp. : il. - (Lasītprieks!). - Šī ir pirmā grāmata Enidas Blaitonas sērijā par skolu Meloriju Torņi. Izlasi arī "Otrais gads Meloriju Torņos", "Trešais gads Meloriju Torņos".

Derela Riverza ir tikko kā ieradusies jaunā skolā – Meloriju Torņos. Meitene ir nobijusies un satraukta. Vai viņa nenomaldīsies neskaitāmajās telpās, klasēs un gaiteņos? Vai skolotājas būs ar viņu apmierinātas, vai būs stingras, vai liks daudz mācīties, vai stundās varēs arī dzīt jokus? Kā Derela spēs iegaumēt jauno skolas biedreņu vārdus un uzvārdus, kā iejutīsies svešajā vietā tik tālu prom no mājām? Un vai viņa atradīs īstu draudzeni?

Blaitona Enida. Otrā klase Meloriju torņos / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Vineta Sondore ; [red. Inese Pelūde ; vāka noform. Laura Akmene]. - [Rīga] : Zvaigzne ABC, [2006] : a/s "Poligrāfists". - 192, [2] lpp. : zīm. - (Meloriju Torņi ; 2). - [vid. skolas vecumam].

Derela ir atgriezusies Meloriju Torņu skolā un mācās jau otrajā klasē. Jauno mācību gadu uzsāk arī vairākas jaunatnācējas. Skolnieces cītīgi gatavojas stundām, bet vai visas spēs nokārtot semestra beigu ieskaites? Meitenes saprot: viņām vajadzētu kļūt nopietnākām. Taču laiku pa laikam Derela un viņas draudzenes nespēj pretoties kārdinājumam izstrādāt palaidnības. Skolotājās pamatīgu satraukumu izraisa arī Belindas zīmētās karikatūras. Un kā lai savalda dzēlīgo Alisiju, kura sarunās vienmēr „šauj pār strīpu”? Izlasi arī grāmatas pirmo daļu „Pirmais semestris Meloriju Torņos”!

Blaitona Enida. Trešais gads Meloriju torņos / Enida Blaitona ; no angļu val. tulk. Vineta Sondore ; vāka noform. Laura Akmane. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2007. - 199 lpp. - (Lasītprieks!).

Derela Riverza Meloriju Torņos aizvada trešo mācību gadu. Derela aizrautīgi trenējas savā mīļākajā sporta spēlē lakrosā, viņas sapnis – spēlēt skolas komandā. Meitene tam velta katru brīvo brīdi. Bet vai allaž var tikai mācīties, sportot un dzīvot bez jokiem? Klasē mācības uzsāk arī divas jaunas skolnieces. Viena no viņām ir amerikāniete Zeralda, kura nākotnē cer kļūt par slavenu kinoaktrisi. Otra jauniņā – Vilhelmīne – skolā ierodas zirga mugurā un klasē sapņo vaļējām acīm, jo domās ir citā pasaulē – pie sava zirga Pērkona. Kādu dienu zirgs saslimst… Lasiet arī pirmās divas grāmatas: „Pirmais semestris Meloriju Torņos” un „Otrā klase Meloriju Torņos”.

IMANTS ZIEDONIS

(1933.03.05.)
dzejnieks

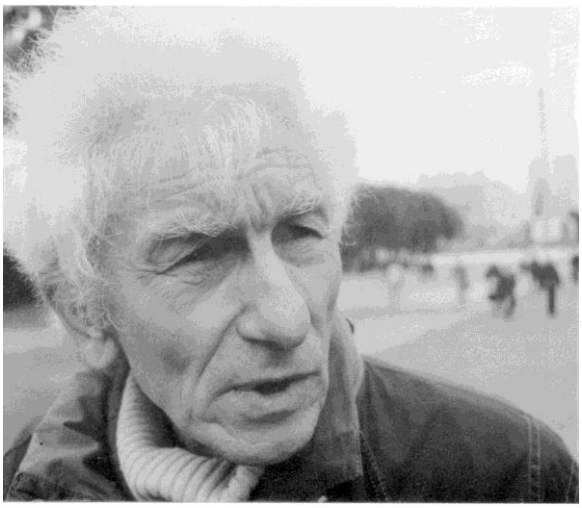

Imants Ziedonis ir dzimis 1933.gada 3.maijā Slokas Ragaciema Birutās zvejnieku ģimenē. Mācījies Lapmežciema pamatskolā un Tukuma 1. vidusskolā. Studējis latv. val. un literatūru LVU (beidzis 1959.g.), mācījies Augstākajos literārajos kursos Maskavā. Strādājis par ceļstrādnieku, skolotāju, bibliotekāru. 1964.–1965.g. strādājis par izdevuma „Liesma" redaktoru, RS valdes sekretāru un Latvijas Kultūras fonda priekšsēdētāju (1987. –1992.g.).

Pirmās publikācijas – 1956.g. Ziedonis pieder pie dzejnieku paaudzes, kas 50. gadu otrajā pusē un 60. gados pauda brīvākas domas, meklēja jaunu izteiksmi, bija tautas garīgā spēka uzturētāju vidū. Autora daiļradei raksturīga domas un izteiksmes oriģinalitāte, negaidīti domu un atziņu uzplaiksnījumi, paradoksi, ikdienas runas un reāliju izmantojums dzejā, trauslā un skarbā blakus nostatījums, filozofiskums. Publicistikā Ziedonis bieži bijis pirmais problēmas ieraudzītājs, ideju rosinātājs, nemiera kūrējs un provocētājs. Literārās pasakās – oriģinālas tēlainības radītājs. Rakstījis spilgtas apceres par literatūru, veidojis interesantas tautasdziesmu izlases, uzrakstījis vairākus kinoscenārijus. Viņa darbi ir tulkoti citās valodās.

Tulkotie autori: A. Puškins, A. Bloks, L. Damianu, J. Morica.

Dzejoļu krājumi: „Zemes un sapņu smiltis"(1961), „Sirds dinamīts"(1963), „Motocikls"(1965), „Es ieeju sevī"(1968), „Kā svece deg"(1971) u.c. Krājumu galvenās tēmas ir darbs, kurā cilvēks ieliek savu nemieru, sapņus un gribu, cilvēks, savas individualitātes apliecinājuma motīvs. Ziedoņa interpretācijā būt cilvēkam nozīmē radīt, nest sevī mīlestības gaismu un veidot savu patstāvīgu domu un ideju pasauli.

Poēmas: „Poēma par pienu"(1977), „Epifānijas".

Publicistika: „Dzejnieka dienasgrāmata"(1965), „Perpendikulārā karote"(1972), „Tik un tā"(1985) u.c.

Literārās pasakas: „Krāsainās pasakas"(1973), „Lāču pasaka" (1976), Blēņas un pasakas"(1980).

Bērniem: „Sākāmgrāmata"(1985), „Es, cilvēks, pasaule"(1993) u.c.

Apceres: „Tu dzīvoji ilgu darbu"(1985), „Mūžības temperaments"(1991).

AUTORA DARBI

Ziedonis Imants. Blēņas un pasakas / Imants Ziedonis ; māksl. Vitolds Kucins. - Rīga : Liesma, 1980. - 79 lpp. : il.

Ziedonis Imants. Epifānijas / Imants Ziedonis ; māksl. Kurts Fridrihsons. - Rīga : Liesma, 1971. - 103 lpp. : il.

Ziedonis Imants. Es, cilvēks, pasaulē / Imants Ziedonis ; māksl. Kristīne Jurjāne. - Rīga : Preses nams [A/S], 1993. - 56 lpp. : il. - (Mēs pasaulē).

Ziedonis Imants. Krāsainas pasakas : [māc.līdz.] / Imants Ziedonis ; māksl. I.Maurīte. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2001. - 56 lpp. : il. - (Skolas bibliotēka) (Sprīdi pa sprīdim. 7 - 12 gadi).

Ziedonis Imants. Kurzemīte : grāmata / Imants Ziedonis. - Rīga : Liesma, 1974. - 319 lpp.

Ziedonis Imants. Lāču pasaka / Imants Ziedonis ; māksl. Aija Zīle. - Rīga : Liesma, 1976. - 25 lpp. : il. - (Bitīte : Bilžu grāmatu sērija).

Ziedonis Imants. Zelta dālderis : dzejas izlase : mācību līdzeklis / Imants Ziedonis ; pēcv.: I.Čaklā. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 167 lpp. : portr. - (Skolas bibliotēka. Vajadzīga grāmata).

ANDRA NEIBURGA

(1957.16.01.)
rakstniece

Andra Neiburga dzimusi 1957. gadā Rīgā krāsotāja un medicīnas māsas ģimenē. Bērnība bija patiešām laimīga, saņēma daudz mīlestības, tāpēc tas tomēr bija ļoti gaišs laiks. Skolas laikā viņai labi padevās visi priekšmeti – gan humanitārie, gan eksaktie. Tēvs bieži veda viņu uz izstādēm. Un uz lietišķo vidusskolu viņa aizgāja, pirmkārt, tās brīvības un atmosfēras vilināta, nevis tāpēc, ka viņai būtu pilnīgi skaidrs, ka viņa ir liela māksliniece. Pēc lietišķās skolas Andra sāka strādāt par mākslinieci rūpnīcā, vēlāk iestājās Mākslas akadēmijā. Beigusi Latvijas Valsts Mākslas akadēmijas Rūpnieciskās mākslas nodaļu, 1986. gadā, veidojusi žurnāla žurnālā "Avots" (1986-87) un "Karogs" (1991-1993) dizainu.

Bijusi Rakstnieku Savienības referente konsultante un Latvijas Jauno literātu apvienības vadītāja (1987-1989). Publicējas no 1985. līdz 1993. gadam. Pēc pirmo grāmatu iznākšanas publisku literāro darbību pārtraukusi. Jaunajā Rīgas teātrī iestudēts A. Neiburgas veidots A. Šniclera lugas "Rondo" variants (2000), savukārt pēc grāmatas par Tilli un suņu vīru uzņemta televīzijas filma (2002). Kopš 2002. gada literārā darbība atsākta. Saņēmusi Pastariņa prēmiju (1993). Andra Neiburga saņēmusi literāro balvu par bērnu grāmatu „Stāsts par Tilli un Suņu vīru", savukārt jaunākais stāstu krājums „Stum, stum" kā izcilākais kultūras un mākslas fakts 2004. gadā apbalvots ar lielākā Latvijas laikraksta „Diena" Gada balvu kultūrā.

AUTORA DARBI

Neiburga Andra. Izbāzti putni un putni būros : stāsti / Andra Neiburga ; recenzente Regīna Ezera. - Rīga : Liesma, 1988. - 183 lpp. - (Pirmā grāmata).

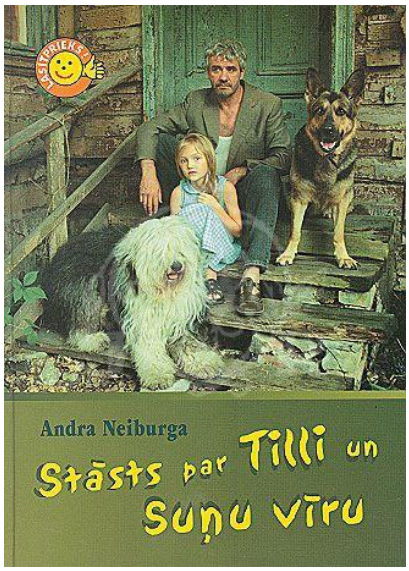

Neiburga Andra. Stāsts par Tilli un Suņu vīru / Andra Neiburga ; māksl. Andris Breže. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2003]. - 95 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Mākslinieks Andris Breže. Vīrs saviem suņiem bija ielicis skaistus un neparastus vārdus - Princis un Mūks tos sauca, lai gan viņu rados nebija ne karaļu, ne bīskapu un pat ne kāda godalgota sugas ciltstēva. Mūks bija liels, melns suns stāvām ausīm un gredzenā sagrieztu asti. Princis bija liels krēmkrāsas suns garu, lēkšainu spalvu. Meitenītes vārds bija Tille, vismaz tā viņu bija saukusi māmiņa, un meitenītei bija tikai septiņi gadi. Tā bija vāja meitenīte bāliem vaigiem un skumjām acīm.

Neiburga Andra. Stum stum : stāsti / Andra Neiburga. - Rīga : Valters un Rapa, 2004. - 248 lpp.

Pāri pār tiltu. Nīderlandes un Latvijas rakstnieku stāsti bērniem. Stāsts „Melnais caurums", R.: „Madris SIA" (2001)

MĀRIS PUTNIŅŠ

(1950.)

rakstnieks, aktieris, režisors, mākslinieks

Rakstnieks, aktieris, režisors un mākslinieks Māris Putniņš – dzimis Valmierā. Beidzis Rīgas 50. vidusskolu, mācījies Mediņa mūzikas skolā, beidzis Valsts Leļļu teātra aktieru studiju, mācījies Valsts Mākslas Akadēmijā (1968.) un Liepājas Pedagoģijas institūtā (1983.).

Strādājis Valsts Liepājas teātrī (1974-1985), strādā leļļu filmu studijā "Animācijas brigāde" kopš 1985. gada. Kino sāka darboties kā mākslinieks. Viņš ir producents, raksta scenārijus, reizēm arī mūziku.

Māris Putniņš ir scenāriju autors un mākslinieks vairākām filmām, tostarp seriāliem "Avārijas Brigāde", "Munks un Lemijs" un pilnmetrāžas filmai "Trīs musketieri".

Māra Putniņa piedzīvojumu romāni bērniem, tapuši apgādā „Valters un Rapa" – "Mežonīgie pīrāgi", "Mežonīgie pīrāgi un Pelmeņkatepetls", "Mežonīgie pīrāgi un Lielais Indriķis", "Mežonīgie pīrāgi un pildītie pipari" – ir kļuvušas par vienām no lasītākajām bērnu grāmatām Latvijā.

AUTORA DARBI

Putniņš Māris. Mežonīgie pīrāgi un pildītie pipari / Māris Putniņš ; mākls.Iveta Zāģere. 4.grām. - Rīga : Valters un Rapa, 2007 : Preses nams. - 469 lpp. : il.

Putniņš Māris. Mežonīgie Pīrāgi : Dienvidjūras pasaka / Māris Putniņš ; aut. il. - Rīga : Valters un Rapa, 2003. 1.grām. - 558 lpp. : il. - Vidējā un vecākā skolas vecuma bērniem

Putniņš Māris. Mežonīgie Pīrāgi un Lielais Indriķis / Māris Putniņš ; aut. il. - Rīga : Valters un Rapa, 2005. 3.grām. - 494 lpp. : il. - Vidējā un vecākā skolas vecuma bērniem.

Putniņš Māris. Mežonīgie Pīrāgi un Pelmeņkatepetls / Māris Putniņš ; aut. il. - Rīga : Valters un Rapa, 2004. 2.grām. - 554 lpp. : il. - Vidējā un vecākā skolas vecuma bērniem.

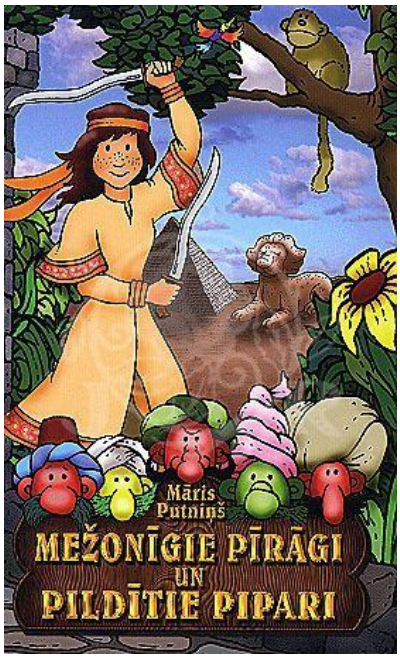

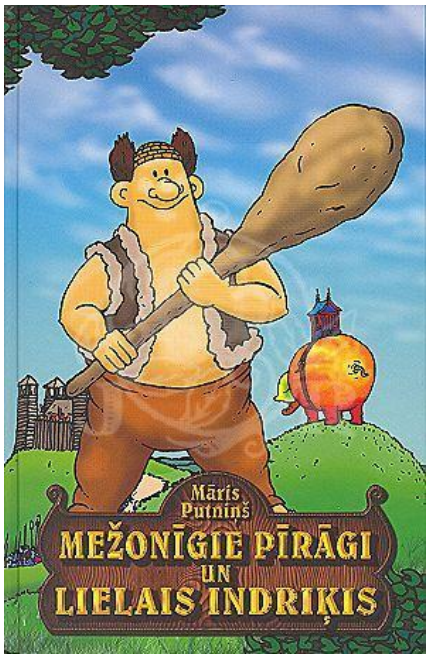

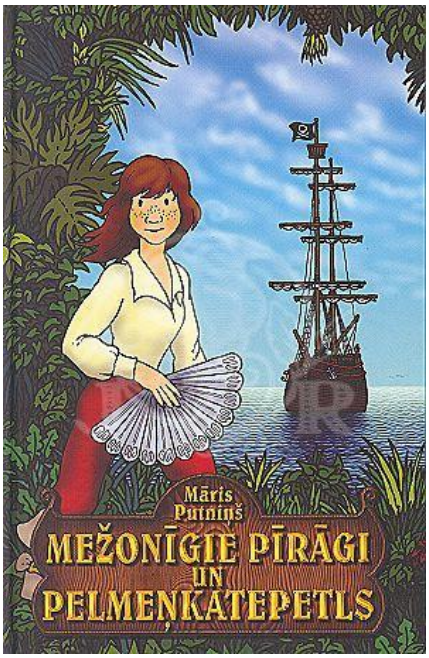

MARGITA GŪTMANE

(1943.23.10.)
Rakstniece, dzejniece, tulkotāja

Četrdesmit trešā gada oktobris.
Ris
No kokiem lapas.
Viss
Bieza, sīva migla
Tā kā piena stikla.

(Aleksandrs Čaks)

Stādīt sevi priekšā - tas var nozīmēt, ka man pašai par sevi jau ir vai arī - vēl jārada priekšstats. Tas var kļūt neērti.

Par mani ir viena droša ziņa - es esot piedzimusi 1943. gada 24. oktobrī. Jelgavā. Latvijā. Bet tā kā mana dzimšanas apliecība vēlāk kādā uzlidojumā gāja bojā, tad nekad neesmu redzējusi dokumentu, kas uzrādītu, ka būtu dzimusi. Datumu man iemācīja. Tāpat kā iemācīja vietu. Un būtībā tā jau ir visa mana biogrāfija. Šodien varētu pieprasīt norakstu no savas dzimšanas apliecības. Kopiju tam, ka esmu. Dzimusi. Jelgavā. - 24. oktobris man katru gadu licies īpašs datums. Bet vieta kļuvusi pilnīgi nereāla. It kā es būtu dzimusi nekur. Kad sākas manas atmiņas, karš bija beidzies, es biju Vācijā kādā bēgļu nometnē. Kā tante stāstīja, "mēs bijām izbēgušas ar pēdējo vilcienu, kas atstāja Jelgavu." Jūlijā 1944. gadā. Māte palika. Un tūlīt 1945. gadā tika izsūtīta.

1989. gada aprīļa sākumā biju Jelgavā - sešos no rīta. Vilciens no Berlīnes uz Rīgu uz brīdi piestāja Jelgavas stacijā. Bija vēl patumšs, viegla rīta migla, dažas retas spuldzes un vientuļi cilvēku stāvi šajā dzelteni bēgošajā tumsā. -

Šajā vietā saplūda visas pārējās stacijas - šī bija sākumstacija. No šejienes reiz bija atgājis pēdējais vilciens. Es cerēju, ka tantes stāsts kļūs tverams. Protams, nekas nenotika. Vilciens sāka kustēties, un stundu vēlāk biju Rīgā. Es biju izbraukusi cauri tai pilsētai, par kuru man stāstīja, ka esmu tur dzimusi, un par kuru man pasē stāv - Geburtsort: Mitau. Dzimšanas vieta: Mītava. Tatad - Heimkehr nach Mitau. Atgriešanās mājās Mītavā.

Bet nav iespējams atgriezties piederībā, šajos deviņos mēnešos, kad mani iznēsāja dzīvei. Un tajos deviņos mēnešos piedevām. Tas viss. Jelgava visu mūžu ir bijusi mana nepiederība. Jelgava ir par bezjēdzību kļuvusi dzīvošana uz vietas. Katrs solis Jelgavas ielās ir solis svešumā. Jelgava ir šī kapa vieta, skujām apklāta. Es neesmu dzimusi. Es velku kādu svešu dzīvību, par kuru nespēju atbildēt.

Ich möchte ein solcher werden wie einmal ein anderer gewesen ist... Ich möchte ein solcher werden wie einmal ein anderer gewesen ist... (Kaspar Hauser) *Es gribu kļūt tāds, kāds kādreiz kāds cits ir bijis...*

Jelgava ir tikai vārds.

Jelgava ir tikai Jelgava ir tikai Jelgava ir tikai Jelgava ir tikai...

Nav tādas Jelgavas. Nav tāda pirmsākuma.

Sākums ir tantes stāstā. Es neesmu dzimusi Jelgava, bet tajos dažos teikumos, kas palikuši atmiņā - ceļā, pēdējā vilcienā, kas atstāja Jelgavu.

Vācijā tad kļuvu šis un tas. Bet vispirms - displaced person. "Displaced" sākotnēji apzīmēja tikai lietas, kas bija noliktas nepareizā vietā. Bet no lietām kļuvām mēs. Es. Dīpītis. Unras (UNRRA - United Nations Relief and Rehabilitations Administration) un Īro (IRO - International Refugee Organization) uzraudzībā. Un apgādībā. Kādās dīpīšu nometnēs (DP-Camps), Hanavā, Pasavā, Mīldorfā, Grāfenašavā, Memmingenbergā - izbijušās Lielvācijas kazarmās un darba nometnēs, kuras tad 50. gadu sākumā likvidēja.

Vēsture mūs stūma sev pa priekšu bez apstājas.

Šīs mājas barakās, pussabumbotās kazarmās, kurās rotaļāties bija stingri aizliegts. Nometnēs. Novietnēs. Zīdlungos.

Es neatceros, ka mēs kādā no tām būtu ieradušās. Atmiņā palikušas nepārtrauktās prombraukšanas. Pārvietošanās. Visur mēs devāmies projām.

Es sēdēju uz sava ķeblīša ar mugursomu plecos. Mugursomā bija mans naktspodiņš, jo visās kazarmās atejas bija gaiteņu galos. Vienmēr es tā sēdēju, lai nemaisītos lielajiem pa kājām. Bija vēl tumšs. Vēss. Es nebiju īsti pamodusies. Visa šī kravāšanās uz mani neattiecās. Mūsu mantība: armijas saliekamās gultas, vilnas segas, spilveni, palagos krusteniski sasieti, galds, divi krēsli. Dažās grāmatas. Mājas bija tas, ko stundas laikā varēja sasaiņot un citā vietā tikpat ātri izsaiņot.

Kā murgs nāca šī Memmingena, kurā ceļš pēkšņi apstājās.

Kad vācu armijai atkal vajadzēja lidlaukus, mūs pārvietoja no Memmingenbergas kazarmām lejā uz pašu Memmingenu. Te bija šī vieta uz apstāju ar saviem Rigaweg, Mitauweg, Windauweg, Libauweg, Revalweg, Dorpatweg, Wilnaweg, Memelweg. Nāves salas. Sastingums, kas šiem ceļiem nāca līdz, vēl joprojām pārņem, par tiem tikai iedomājoties. Un, nākot no pilsētas, pie pirmās mājas sienas uzraksts, kas balēja lietū un saulē, bet toties iespiedies atmiņā: Hier fanden baltische Flü chtlinge 1954 eine neue Heimat. Šeit baltiešu bēgļi 1954. gadā atrada jaunu dzimteni.

Dievs. Sargi. Mūs. Izklīdumā. (Dzintars Sodums)

Pēc Minsteres Latviešu ģimnazijas - Stokholma, kur Veronika Strēlerte augstskolā pasniedza latviešu valodu. Ar četrrindi

Iesāpas diena rītos,
kad paveru acis,
un atstāj brūci naktij,
tās aizverot miegam - sākās pazīšanās ar Strēlerti, kas kļuva draudzība, un sākās nopietna rakstīšana - latviski - ar visām konsekvencēm.

Mājas ir tikai valodā...
Kam tādas mājas, tam māju nav.
Kā caur galvu iet vēl viens sapnis.

Tā bieži likās. No savas realitātes Latvijā atpakaļ raugoties liekas neticami, ka visus tos gadus bijusi pilnīgi vājprātīga apsēstība, kas neļāva pieņemt visu to milzīgo vācu ierastību un ikdienu. Un vienmēr bija draugi, kas bija cieši blakus - Zviedrijā, Vācijā, Spānijā, Norvēģijā, Skotijā, Holandē, Anglijā, Šveicē, Francijā, un tad - Latvijā. 1988. gadā - pateicoties Vizmai Belševicai - pirmo reizi atbraucu uz Latviju. Man radu nebija, nebija pie kā braukt.
Māte bija mirusi astoņdesmito gadu sākumā. -

Einmal Heimat, bitte, hin und zurü ck.
Lūdzu, man vienreiz dzimteni, turp un - atpakaļ.
Go home! Uz kurieni?
I had a dream ... In welcher Sprache? ... Jeb tas ir murgs?

1996. gada beigās pārvācos uz Latviju. Ar Vāciju, kur esmu nodzīvojusi sava mūža lielāko daļu, mani nekas vairs nesaista. Tagad dzīvoju Rīgā ar saviem kaķiem (Murīti un Lūsi) un labiem draugiem.
1943. gada 24. oktobris Latvijas vēsturē ir pilnīgi nejaušs datums. Bet tomēr gandrīz visa mana biogrāfija.

Grazie! Mille grazie!
Salute!
Mit herzlichen Grü ß en -
Ar sirsnīgiem sveicieniem -
Čau -

Margita Gūtmane

Margita Gūtmane. Minkāns. Grāmata bērniem un pieaugušiem. Stokholmā: Atvase, 1985. 67 lp. Autores illustrācijas. N. Hartmaņa vāks.

Minkāns ir grāmata par draudzību, divu būtņu - cilvēka un kaķa - mīlestību. Minkāns ir pieklīdenis, klejojošs runcītis, kas meklējis un atrod, kā dažkārt kaķi mēdz darīt, sev īstās mājas pie sievietes vai, kā saka Gūtmane, "pelēki slapjā dienā Minkāns bija sadomājis atnākt." - "Mau," - Minkāns teica, - "es pie tevis palikšu. - Un pelēkajā dienā ienāca balta doma." (8. lp.)

Margitas Gūtmanes bērnu grāmata Minkāns ienāca arī kādā manā pelēkajā dienā kā balta doma. Balta doma manā izpratnē ir doma, kam piemīt dziļš skaistums, - harmonizēta doma, līdzsvara doma, kas pauž pasauli kā veselu, nevis kā sadrumstalotu, nesakarīgu pārdzīvojumu. Minkāns ir skaista grāmata, vesela grāmata.

Jautājums: vai bērns zina, kas ir skaistums? Kas iemāca viņam šo veselumu? Vai skaistums ir tik grūti aizsniedzams, dārgs, gaistošs, ka mūsu dzīvēs tā tik maz un tas var būt tikai retums? Skaistums, protams, nav atrodams vienīgi mūzejos un tālās tūristu mekās, priviliģēto skapjos un veikalos, kas pārpildīti nule izgudrotām, kairām precēm. Gūtmanes grāmata atklāj, ka visa dzīve ap mums vibrē saistībā un mijiedarbē, tas ir, - skaistumā. Tas mīt vienkāršā dzīvniekā, ikdienas cilvēkā un viņu sadraudzēšanās stāstā.

Amerikā, avīžu komiku nodaļā, ir kaķis vārdā Gārfīlds. Tas ir nejauks, lišķīgs, mantkārīgs krāpnieks, kaut arī liels jokpēteris. Šīs karikatūras radītājs sava kaķa tēlā galvenokārt atspoguļo daudz mūsu pašu, t.i., cilvēku, apšaubāmo īpašību. Pat tas, kas tur vēl patvēries no kaķa, ir pārspīlēti, kaut ļoti jocīgi negātīvs.

Gūtmanes Minkānam arī ir cilvēciskas īpašības. Taču liekas, ka Gūtmane ir vērīgi pētījusi kaķa dabu un līdztekus pašas dvēseles atgaismošanai kaķa tēlā viņa labi saprot, pazīst un notēlo īpatnēji kaķisko. Par maz mēs vēl vērojam savu, kā Amerikas indiāņi saka, brāļu un māsu dzīvnieku gaitas un garastāvokļus. Gūtmanes grāmatu izlasot liekas, ka autore pieder pie tiem retajiem cilvēkiem, kas saredz dzīvniekus kā līdzvērtīgus un savdabīgus kopīgās pasaules iedzīvotājus.

Varbūt Minkāns ir patiešām laba grāmata bērniem, jo Minkāna pasaules pārdzīvojums ir tik līdzīgs bērna pasaules uztverei. Pasaule ir pilna ar neizprotamo, toties brīnumaino, ar pazīstamo un pēkšņi noslēpumaino, pret ko Minkāns reaģē ar tādu intensitāti un iejušanos, kā dara bērns.

Minkāns sapņo, Minkāns raud, Minkāns gaida Lieldienas, Minkāns norij rītu, Minkāns negrib - šie nodaļu nosaukumi norāda uz to, kā Gūtmane apskata un izpētī katru notikumu tāpat kā Minkāns, kad tas pirmo reiz pilns izbrīna ierauga miglu. Vai atceramies paši savas pirmatnējās sajūtas par miglu? Gūtmane dzīves "mazajos brīžos" iedveš to, ko angliski dēvē par the sense of the miraculous - brīnumainā apjautu.

Jāpiemetina, ka visam cauri strāvo brīnišķīgs humors un grāmata neskan ne pusi tik nopietni kā šī īsā tās analize. Tās humors ir īpats, ir dziļi saistīts ar Gūtmanes stilu un valodu gluži organiski. To nevar atdarināt. Tas ir vienkārši jābauda, izlasot pašu grāmatu.

Gūtmane ne vien iepazīstina bērnu ar Minkāna skaisto dvēseli, bet arī ar skaisto latviešu valodu. Viņas valodā skan daudz krāšņu vārdu, ne tikai skeletāla sarunu valodas klaboņa. Varbūt no šīs Gūtmanes valodas bērniem pielips kāds raženāks, mazliet īpatnējāks vārds vai teiciens. Sastopam tupeni kartupeļa vietā, dilles dažādās pamazināmās variācijās - dillīte, diļļuks, dillēns, saduramies ar omulību, tīmekļiem, īpatnējiem izteicieniem, piem.: ne čiku, ne grabu. Ir atjautīgi verbi: svempjos ārā no ezera, uzmeta pētīgu skatu (nevis vienkārši - skatījās), tupēs uz galda (nevis tikai - sēdēs), jož pa taciņu (nevis - skrien). Var vēl šādus jaukus valodas piemērus turpināt: es atvēzējos un cirtu, lapa gozējās saulē, ūsas sars pasprūk, ūvinu, šmakstinām - visi tie ir vārdi, kas paver mūsu valodas krāšņumu. Gūtmane asprātīgās kombinācijās māca bērnam vārdus, piemēram: "Tāpat galds liekas lieks - un krēsli. Ne līki - lieki. Nevajadzīgi." Gribas minēt arī skaistos, dzejai līdzīgi skanošos dabas skaņu notēlojumus, piem.:"...lietus nečab un nebungā slapjiem pirkstiem pa palodzi."

Ievērosim, ko Gūtmane dara ar valodu, ar vārdu šādā tēlojumā: "Mākonis iekritis (Minkāna) ezerā, un ezeriņš satumsis pavisam melns mākoņa ēnā. Arī krasts ir tumšs un drēgns. Ezeram vēsi, un laiku pa laikam tas nodreb - ezera virsmai no viena krasta līdz otram skrien pāri milzīga zosāda." Īpatnējākais, bērnam varbūt nepazīstamākais vārds šeit varētu būt drēgns. Gūtmane notēlojusi, kā jūtas drēgnums, kā tas i z s k a t ā s. Bērns tagad varbūt pazīs drēgnumu, kad to sastaps pats savā dienā. Skaists dzīvs tēlojums, skaidra vizuāla saite ir ezera viļņi, dēvēti par zosādu, - tādu pašu, kāda rodas cilvēkam drēgnā dienā.

Pašās beigās: vecāki ļaudis man teica, ka latviski pele pīkst, nevis pīpst un kaķis saka "ņau", nevis "mau". Margit, vai tas tādēļ, ka Tavi dzīvnieki runā arī vāciski?

Sniedze Ruņģe

GUNTIS BERELIS

(1961.)

Rakstnieks un literatūrkritiķis

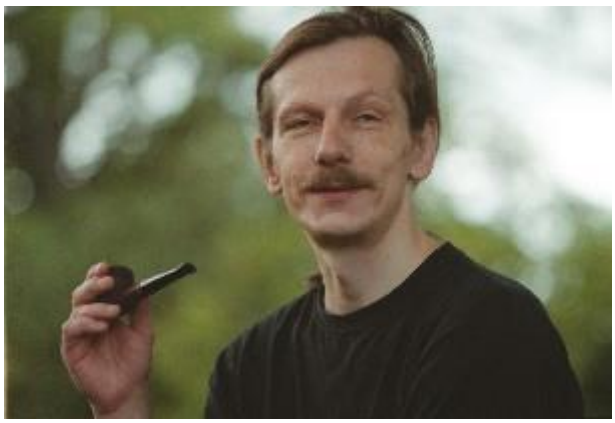

Dzimis 1961. gadā Cēsīs. Studējis fiziku Latvijas Valsts universitātē Fizikas un matemātikas fakultātē (1979-1981) un bibliotēkzinātnes Filoloģijas fakultātē Bibliotēku un bibliogrāfijas nodaļā (1981-1983).

Strādājis par bibliotekāru Skujenē, kritikas nodaļas redaktoru žurnālā "Karogs". Publicējas kopš 1986. gada. G. Berelis ir 90. gadu nozīmīgākais latviešu literatūrkritiķis, kurš ne tikai atraktīvi izmanto mūsdienu literatūrzinātnes atziņas, bet arī raksta literatūrkritiskas apceres un esejas pēc tādiem pašiem principiem kā prozu.

Sarakstījis "Latviešu literatūras vēsturi"(1999), kurā apkopotas viņa paša esejas par 20. gadsimta latviešu literatūru un rakstniekiem. Saņēmis Klāva Elsberga prēmiju (1989), Latvijas Kultūras fonda prēmiju (1995), Raiņa un Aspazijas fonda balvu (1996) un Literatūras gada balvu (2001).

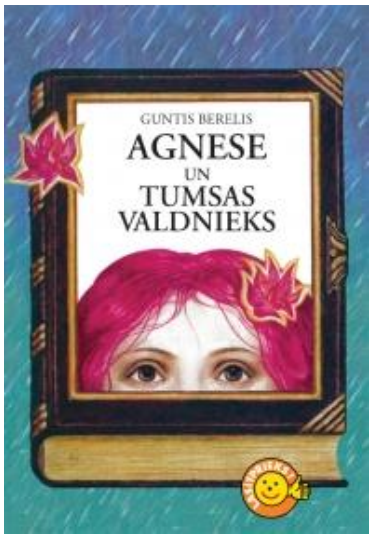

Berelis Guntis. Agnese un Tumsas valdnieks / Guntis Berelis ; māksl. Anita Kreituse. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2005.

Kādu nakti Agnese nebija mājās. Viņa bija pazudusi pilnīgi un neatrodami. Viss sākās tad, kad Agneses tētis uz ielas atrada pulksteni. Ārēji tas izskatījās ļoti skaists. Tas bija īpašs pulkstenis ar smalkām līnijām un sarežģītu rakstu.

Tā kā pulkstenis netikšķēja, Agnese to izlūdzās sev. Viņa vēlējas to parādīt draugiem, bet viņas pagalms un arī kaimiņu pagalmi bija tukši. Agnese nolēma doties gabaliņu tālāk pie savas draudzenes. Tur bija jāiet pa Jocīgo ielu. Tā bija iela bez asfalta un ar vecām, pamestām koka mājiņām. Pēkšņi sākās negaidīta lietus gāze. Agnese nolēma paslēpties vienā mājiņā. Izpētot mājiņu, Agnese izdzirdēja, ka sāk tikšķēt pulkstenis.

JĀNIS JURKĀNS

(1950.)

Dramaturgs, rakstnieks, aktieris

Dzimis 1950. gadā. Beidzis Latvijas Valsts konservatorijas Teātra fakultātes Aktieru nodaļu (1975), Augstākos literāros kursus Maskavā (1983). Bijis solists Rīgas Operetes teātrī (1975-1976), aktieris Drāmas (tagad – Nacionālajā) teātrī (1976-1981), Latvijas Valsts universitātes docētājs, strādājis Kultūras ministrijā. Kopš 1990. gada - vecākais redaktors apvienības "Latvijas kino" studijā "Trīs". Šobrīd vada Rakstnieku savienību.

Rakstījis sociālpsiholoģiskas drāmas, sadzīves komēdijas, traģikomēdijas, filozofiskas lugas līdzības un bērnu lugas, scenārijus un dramatizējumus, ir arī viena romāna autors. Savā rakstības manierē integrējis reālisma un modernisma izteiksmes līdzekļus.

Teātros iestudētas J. Jurkāna lugas "Dzērvīte"(1976), "Pulkstenis ar dzeguzi" (1977), "Kolibri" (1980), "Smilšu kūka" (1983), "Kraukļi" (1987), "Jāzepiņš" (1988. gadā iestudēta Dailes teātrī). Šajos darbos un lugā "Oāze" sabiezināta sadzīves atmosfēra, pretstatā tai dažos tēlos parasti koncentrēts ētisks maksimālisms, alkas pēc dvēseles skaidrības. Tautas likteņtēmai veltīta žanriski atšķirīgā luga "Virtuss" (1978). J. Jurkāns rakstījis arī lugas bērniem. Leļļu teātrī iestudētas lugas "Tika un Spilventiņa piedzīvojumi puķu pļavā" (1983, kopā ar H. Paukšu), "Divkauja kosmosā" (1985), "Gliemezītis – riteņbraucējs" (1988, kopā ar A. Rijkuri), "Aizmirstā melodija" (1989). Citas lugas: "Kamīns" (1988), "Durvis" (1989, TV teātrī), "Akacis" (1991). 2004. gadā izdevniecībā „Zvaigzne ABC" iznāk viņa romāns jauniešiem „Nirējs".

Par romānu "Nirējs" — "Gada balvas literatūrā bērniem" laureāts (2004).

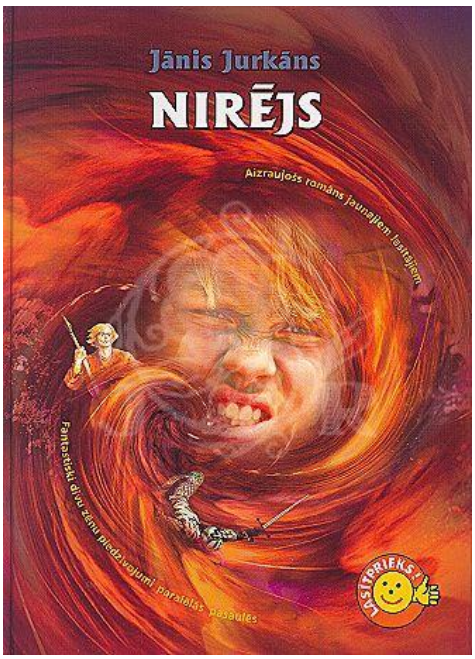

Jurkāns Jānis. Nirējs : romāns / Jānis Jurkāns ; māksl. Viesturs Grants. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2004. - 214 lpp. - (Lasītprieks!). - Vidējā skolas vecuma bērniem.
Aizraujošs romāns jaunajiem lasītājiem. Fantastiski divu zēnu piedzīvojumi paralēlās pasaulēs. Irēnas Žgutas vāka noformējums.

" - Zet? - Toms klusi teica. - Tu esi atnācis no cita laika? Kā tu nokļuvi pie mums? - Es ieniru! - Zets negaidot jocīgi pasmaidīja. Šķita, ka viņš klusībā mazliet uzjautrinās. - Ieniri? Kur? Laikā?!" Tā satiekas Toms un Zets - divi zēni no dažādiem laikmetiem. Zets nāk no tālas nākotnes un aizved mūsdienu zēnu Tomu dziļā senatnē. Sākas viņu abu fantastiskie briesmu un varonības pilnie piedzīvojumi paralēlās pasaulēs, kur Toms pieredz gan latviešu seno cilšu cīņu pret dzelzs vīru iebrukumu, gan satiek viedo zintnieci, kas dīvainā kārtā tik ļoti līdzinās viņa draudzenes Rūtas vecmāmiņai, gan...

Pazīstamā dramaturga Jāņa Jurkāna pirmais romāns jaunajiem lasītājiem aizrauj gan ar neparastiem pavērsieniem bagāto sižetu, gan saistošu valodu. "Nirējs" ir lieliska grāmata katram, kas mīl neticamus, elpu aizraujošus piedzīvojumus.
Grāmatu spilgti un izteiksmīgi ilustrējis talantīgais mākslinieks Viesturs Grants.

VLADIMIRS KAIJAKS

(1930.2.09.)
Prozaiķis

Prozaiķis Vladimirs Kaijaks dzimis 1930. gada 2. septembrī Cēsīs. Rakstnieces Māras Svīres dzīvesbiedrs.

Beidzis Rīgas 50. strādnieku jaunatnes vakara vidusskolu (1950). Strādājis Latvijas Radio par reportieri, bijis arī mežstrādnieks un Rakstnieku savienības literārais konsultants un referents.

Publicējas kopš 1949. gada. Sarakstījis scenārijus kinofilmām "Šahs briljantu karalienei" (1973, kopā ar M. Steigu un L. Volfu), "Zem apgāztā mēness" (1977, kopā ar Ē. Lāci), "Bailes" (1986). Pēc V. Kaijaka romānu motīviem veidots populārais televīzijas seriāls "Likteņa līdumnieki" (kopš 2003. gada). Latvijas Rakstnieku savienības biedrs (1964). Par stāstu "Cilda" apbalvots ar Eduarda Veidenbauma prēmiju (1990).

Kaijaks Vladimirs. Melnais kamols-amols-mols : Dēku romāns rūķu stilā / Vladimirs Kaijaks ; Il. Viestura Granta. - Rīga : Zvaigzne, 2004. - 223 lpp. : il.

Viestura Granta oriģināliilustrācijas. Antras Bērziņas vāka dizains.

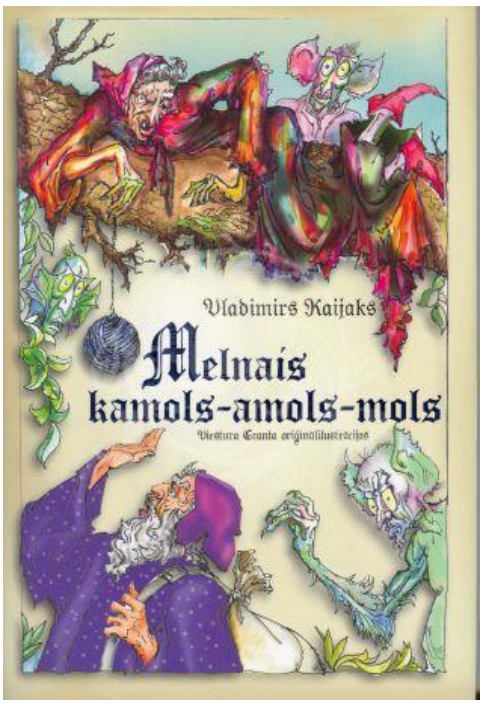

VERA IVANOVA

(1960.11.03.)
krievu rakstniece

Krievu mūsdienu rakstniece Vera Ivanova dzimusi 1960. gada 11. martā un ir 19 daiļdarbu (trilleru, stāstu pusadžiem, asaku un dzejoļu krājumu) autore. Viņa ir arī tulkotāja un mācību grāmatu autore. Veras Ivanovas literārais pseidonīms ir Vera Voroncova.

Vera Ivanova dzīvo Maskavā. Viņa brīvi pārvalda angļu valodu un papildus grāmatu rakstīšanai strādā ar tulku-referenti un angļu valodas un literatūras skolotāju.

Vera Ivanova ir mācījusies Maskvas Medicīnas univeritātē, pēc studiju beigšanas strādājusi par ārsti slimnīcā un neatliekamās pal'dzibas dienestā.

Veras Ivanovas pirmie dzejoļi un stāsti bērniem publicēti 20. gadsimta 80. gadu vidū. Šajā laiā viņa sākusi apmeklēt literāros seminarus un iestājusies Maskavas Literatūras institūtā.

Šobrīd Veras Ivanovas grāmatas tiek tulkotas latviešu un angļu valodās, bet pēc vienas tiek veidts filmas scenārijs.

Ivanova Vera. Mīlestība internetā : stāsts / Vera Ivanova ; no krievu val. tulk. Gunta Dege. - Rīga : RaKa, 2006. - 208 lpp. : il.

"Mīlestība internetā" ir grāmata, kurā internets palīdz Ādamam un Ievai piepildīt savus "sapņus" - sākt smēķēt, lietot alkoholu, lamāties un "bastot" stundas. Šādā veidā pusaudži iegūst jaunus draugus, bet zaudē vecāku un skolotāju uzticību. Tomēr tieši internets palīdz pusaudžiem izprast sevi, saprast, ko viņi patiesi vēlas, atšķirt mīlestību no īslaicīgas aizraušanās.

MONTEIRU LOBATU

José Bento Renato Monteiro Lobato
(1882.18.04.-1948.4.07.)
brazīliešu rakstnieks

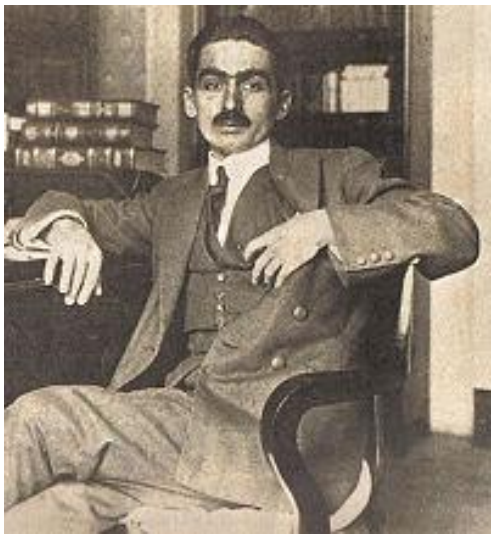

Monteiru Lobatu. Krustmātes Nastasijas skaistās brazīliešu pasakas : [jaun. skolas vecuma bērniem] / Monteiru Lobatu ; red. H.Jubels ; māksl. A.Nikolajevs. - Rīga : SIA "Apgāds Smaile", 1999 : a/s "Poligrāfists". - 148, [3] lpp., 4 lp. krās. il. : il.(ies.). - (Vakara pasaciņa).

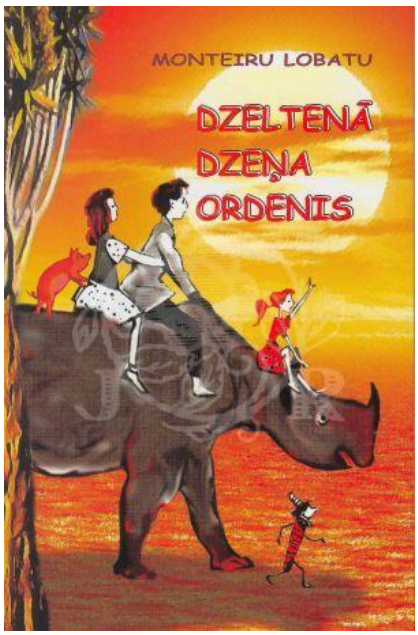

Monteiru Lobatu. Dzeltenā Dzeņa Ordenis : [stāsti jaunākā skolas vecuma bērniem] / Monteiru Lobatu ; red. Heinrihs Jubels ; vāka māksl. Igors Gaivoronskis. - [Atkārt. izd.]. - [B.v.] : JUNIKOM, 2004. - 310, [1] lpp. : il.

Monteiru Lobatu ir iecienīts Brazīlijas bērnu rakstnieks un uzrakstījis pavisam septiņpadsmit grāmatas. Tās turpina cita citu, un tajās darbojas vieni un tie paši varoņi - donna Benta, pasaulē gudrākā un labākā vecmāmiņa, viņa mīļotā mazmeitiņa - zinātkārā Lusija, kas uzrautā degunteļa dēļ iesaukta par Snīpīti, Snīpītes brālēns Pedrinjo, kurš nebaidās doties jaguāru medībās, lieliskā virēja un nepārspējamā pasaku stāstītāja, vecā nēģeriete krustmāte Nastasija, kā arī augstprātīgā un enerģiskā lelle Emīlija, kas iemācījās runāt un runā ļoti prātīgi. Viņu neparastie piedzīvojumi sakopoti grāmatā "Dzeltenā Dzeņa Ordenis". Vāka autors Igors Gaivoronskis.

DIKS KINGS-SMITS

Dick King-Smith
(1944.)
angļu rakstnieks

Dzimis 1944. gadā Anglijā.

Diks Kings-Smits raksta galvenokārt par dzīvniekiem. Viņš ir sacerējis ļoti daudz brīnišķīgu darbu, to skaitā stāstus „Ezītis”, „Zelta zoss” un „Mazulis”.

Angļu rakstnieks Diks Kings-Smits ir sacerējis ļoti daudz darbu – vairāk kā simts grāmatas, to skaitā stāstus "Ezītis" un "Mazulis" pēc kuras uzņemta lieliska filma. Grāmatas tulkotas 12 valodās un šīs aizraujošās grāmatas arī tu tagad vari izlasīt latviešu valodā!

D. Kings-Smits pašlaik dzīvo kopā ar savu sievu kādā nelielā 17.-gadsimta kotedžā, apmēram trīs jūdžu attālumā no mājas, kurā viņš arī piedzima.

AUTORA DARBI

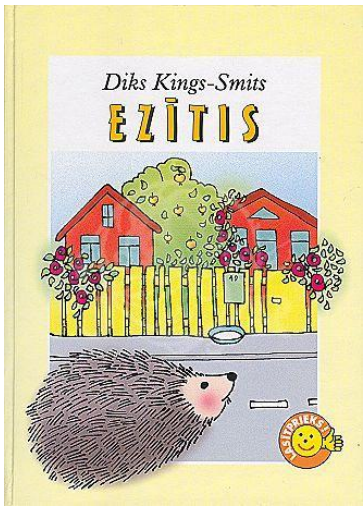

Kings-Smits Diks. Ezītis / Diks Kings-Smits ; No angļu val. tulk. I. Strautiņa ; Māksl. L. Bērča ; Red. V. Dukurs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2004. - 76. lpp. : Il.

No angļu valodas tulkojusi Inga Strautiņa. Māksliniece Linda Bērča. Šis ir stāsts par Maksi - ezi, kurš kļuva par zezi un tad par varoni! Makša ģimene sapņo nokļūt Parkā. Taču neviens vēl nav atklājis, kā droši šķērsot satiksmes pilno ielu. Vai Maksim tas izdosies? Tev jau ir pazīstams jaukais angļu rakstnieka Dika Kinga-Smita stāsts "Mazulis" par talantīgo, atjautīgo un drosmīgo sivēnu. Arī ezīša Makša piedzīvojumi tev sagādās patiesu prieku.

Kings-Smits Diks. Mazulis / Diks Kings-Smits ; No angļu val. tulk. A. Vālodze ; Māksl. M. Reinere ; Red. K. Skrīvele. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2002. - 96. lpp. : Il.

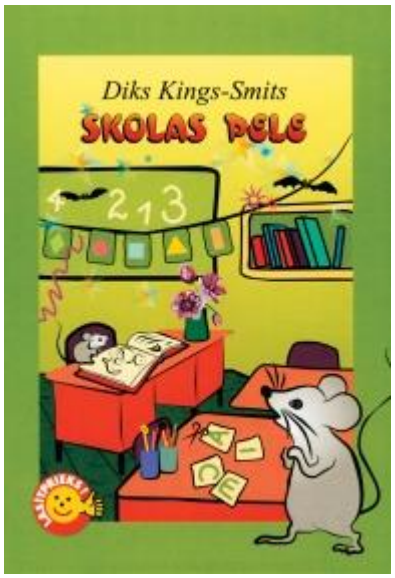

King-Smith Dick. Skolas pele / Diks Kings-Smits ; no angļu val. tulk. Santa Svaža ; māksl. Anna Kronheimere. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2007]. - 118, [2] lpp. : il. ; 21 cm. - (Lasītprieks!, ISSN 1407-3730). - Oriģ. nos.:Dick King-Smith / The Schoolmouse. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Pelīte Flora dzīvo skolā. Viņa ir apņēmības pilna daudz ko uzzināt un iemācīties. Pasaulē vēl nekad neviena pele nav to spējusi. Sākumā skolas peļu ģimene ir pavisam satriekta, taču tad Floras lasītprasme izglābj viņu dzīvību…

Kings-Smits Diks. Zelta zoss : [stāsts jaun. skolas vecuma bērniem] / Diks Kings-Smits ; no angļu val. tulk. Ieva Austere ; māksl. Anna Kronheimere ; Lauras Akmanes vāka noform. - Rīga : Zvaigzne ABC, 2006 : a/s "Poligrāfists". - 117, [2] lpp. : il. ; 21 cm. - (Lasītprieks!). –

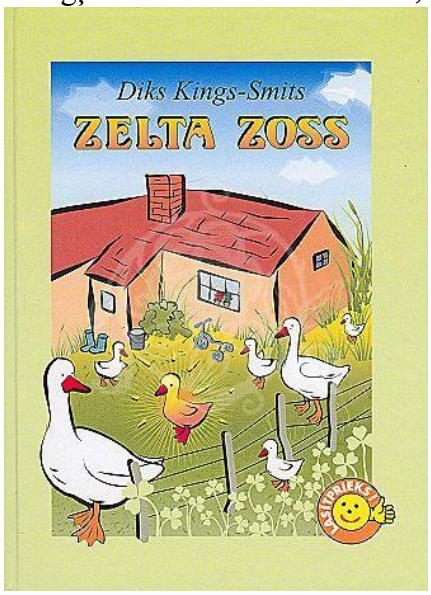

Stāsts „Zelta zoss” vēstī par kāda fermera Tukšinieka veiksmes putnu, kas izšķīlās no zelta olas. Kopš tās reizes viņam un viņa ģimenei dzīve sāka iet uz augšu, un viņi bija ļoti laimīgi. Vienīgās bažas bija – kas notiks, ja par zelta zosi uzzinās citi? Vai viņiem izdosies vienmēr būt tikpat veiksmīgiem un laimīgiem? Izlasot stāstu, tas kļūs skaidrs arī tev.

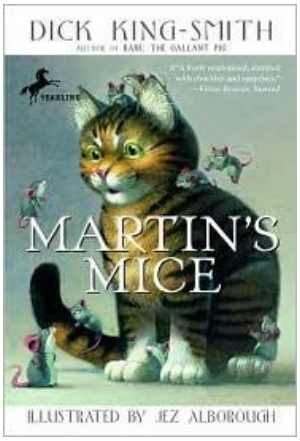

KIRSTENA BOIJE

Kirsten Boie
(1950.19.05.)
vācu rakstniece

Kirstena Boije ir viena no slavenākajām mūsdienu bērnu un jauniešu rakstniecēm. Viņa dzimusi 1950. gada 19. maijā Hamburgā (Vācija), kur viņa joprojām dzīvo kopā ar savu ģimeni. Sākumā strādā par vidusskolas skolotāju. Ir publicējusi vairāk nekā 60 grāmatas bērniem, no kuriem daudzas ir laimējušas balvas un kļuvušas par bestselleriem.

AUTORES DARBI

Boije Kirstena. Nelle-Ķelle / Kirstena Boije ; tulk. Aija Ozoliņa ; Silkes Briksas-Henkeres zīm. - Rīga : Iljus, 1996. - 143 lpp. : il. - (Kleksis).

Boije Kirstena. Princese Rožziedīte / no vācu val. tulk. Aija Ozoliņa ; māksl. Silke Briksa-Henkere. - Rīga : Zvaigzne ABC, 200x. - 141.lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Gulbju karaļvalsts princese Rožziedīte pēkšņi nonākusi pie lielveikala divriteņu novietnes, jo viņai jāiepazīst daudzveidīgā pasaule. Tur viņa sastopas ar skolnieci Emmu. Princese ir noskumusi un apjukusi. Lai atgrieztos mājās, Gulbju karaļvalstī, princesei jāiztur kāds ārbaudījums. Taču kāds? Vai lini jāsavērpj par zeltu? Vai jānoskūpsta varde?
Ci labi, ka Emma lasījusi tik daudz pasaku...

Boije Kirstena. Skolascūciņa Kingkongs : [pasaka jaun. skolas vecuma bērniem] / tulk. no vācu val. Aija Ozoliņa ; il. Silkes Briksas-Henkeres. - Rīga : Iljus, 2000. - 61,[2] lpp.

LUISS SEPULVEDA

Luis Sepúlveda
(1949.4.10.)
Čīliešu rakstnieks, režisors, žurnālists un politiskais aktīvists

Dzimis Čīlē. Mācījies vidusskolā Sntjago, pēc tās beigšanas studējis teātra režijas fakultātē Valsts universitātē. 1969. gadā viņam uz pieciem gadiem piešķir stipendiju drāmas studijām Maskavas universitātē, taču tas pēc pieciem mēnešiem tika atcelts, ņemot vērā viņa "pārkāpumus" (sadraudzējās ar dažiem disidentiem) un L. Sepulvedam nācās atgriezties Čīle.

Pēc apvērsuma Čīle 1973. gadā apcietināts, pēc 2 gadiem atbrīvots pret mājas arestu.

1977. gadā L. Sepulvedam piespriež 8 gadus trimdā un viņš dodas uz Zviedriju.

1979. gadā pievienojās Simona Bolivara starptautiskajai brigādei, kas cīnījās Nikargvā. Pēc revolūcijas uzvaras viņš sāka strādāt par žurnālistu un gadu vēlāk devās uz Eiropu – Hamburgu, jo cietumā apguva vācu valodu. Vācijā strādājis par ceļojumu žurnālistu Latīņamerikā un Āfrikā.

Sepulveda Luiss. Stāsts par kaiju un par kaķi, kurš tai iemācīja lidot / Luiss Sepulveda ; no spāņu val. tulk. Edvīns Raups ; Sabīnes Vilharmas il. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds [SIA], 2002. - 143 lpp. : il.

VIZMA BELŠEVICA

(1931.30.05.-2005.6.08.)
dzejniece, prozaiķe, tulkotāja

Vizma Belševica ir dzimusi 1931. gada 30. maijā Rīgā kādā strādnieku ģimenē. Dzeju publicē kopš 1947. gada.

Beigusi M. Gorkija Literatūras institūtu Maskavā (1961). V. Belševicas vārds kļūst par vērtību sešdesmitajos gados, kad emocionālais vēstures motīvu izmantojums krājumā "Gadu gredzeni" kļūst par notikumu literārajā vidē un saceļ skandālu Padomju Latvijas politiskajā vidē. Tam seko nacionālismā apsūdzētā ukraiņu rakstnieka Ivana Dzjubas prāva, kurā liecina Belševica, un pēc tās viņai septiņdesmito gadu pirmajā pusē liegtas publicēšanās iespējas, viņas vārdu aizliegts pieminēt. Belševica pārtrauc rakstīt dzeju pēc sava dēla dzejnieka Klāva Elsberga bojāejas 1987. gadā. Deviņdesmitajos gados lielu popularitāti ieguvusi daļēji autobiogrāfiskā triloģija par meitenes Billes gaitām. Belševicas maizes darbs ir bijuši tulkojumi, un daudzi no tiem kļuvuši lasītāju iecienīti, pateicoties to dzīvajai valodai un dzejnieces spējai iejusties oriģinālā – Šekspīra soneti, lugas "Dots pret dotu" un "Makbets", Dantes "Vita nuova" (kopā ar J. Liepiņu), Puškina "Bahčisarajas strūklaka", M. Vingranovska, M. Cvetajevas, I. Drača, T.S. Eliota, G. Ekelēfa, T. Transtremera dzeja, K. Paustovska "Zelta roze", E.A. Po stāsti, Dž.K. Džeroma "Trīs vīri laivā, nerunājot nemaz par suni", A. Milna "Vinnijs Pūks un viņa draugi", A. Muntes "Stāsts par Sanmikelu", E. Hemingveja "Sirmgalvis un jūra" un "Salas straumē", M. Tvena "Konektikutas Jeņķis karaļa Artura galmā". Vizma Belševica ir LPSR Nopelniem bagātā kultūras darbiniece (1986), Latvijas Zinātņu akadēmijas goda locekle (1990). Viņa ir apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni (1994), saņēmusi Andreja Upīša prēmiju (1982), Ojāra Vācieša prēmiju (1988), E. Forseta prēmiju (Zviedrijā, 1992), Kārļa Goppera balvu (1993), KF Spīdolas balvu (1997), Tomasa Transtremera prēmiju (Zviedrijā, 1999) un Literatūras gada balvu (2002).

Mirusi 2005. gada 6. augustā.

AUTORES DARBI

Belševica Vizma. Bille : triloģija / Vizma Belševica ; māksl. Māris Ābele ; Margitas Gūtmanes foto. - Rīga : Atēna, 2004 : Preses nams. - 668, [1] lpp. : ģīm.

"Bille" ir daļēji autobiogrāfisks stāstījums par mazo meiteni Billi, no kuras skatpunkta grāmatā atveidota pasaule. Darbība noris trīsdesmitajos gados laikā, kas mūsdienās kārtējo reizi pārtapis zaudētjā paradīzē. Taču "Bille" nebūt nepieder salkani jūsmīgajām bērnības atmiņu grāmatām, ar kādām pārpilna latviešu literatūra. "Billē" netrūkst ne gaišuma, ne sirsnīgas ironijas, jo autorei piemīt reti sastopamā prasme arī pelēcību aprakstīt koši un iespaidīgi.

Belševica Vizma. Billes skaistā jaunība / Vizma Belševica. - [Rīga] : Jumava, 1999. - 195, [2] lpp.

Belševica Vizma. Bille dzīvo tālāk : [autobiogr. stāsts] / Vizma Belševica ; [māksl. Ernests Zariņš]. - Rīga : Jumava, 1996 (Rīga : Rota). - 221, [2] lpp.

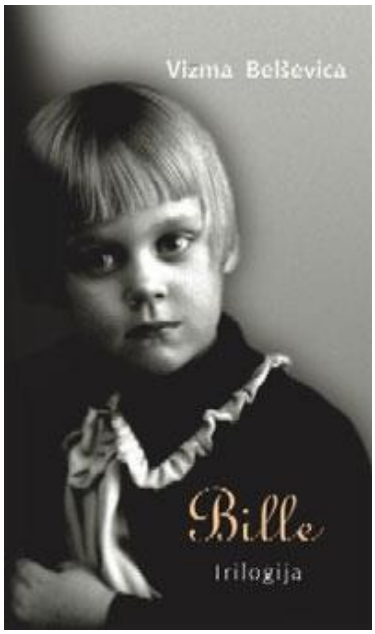

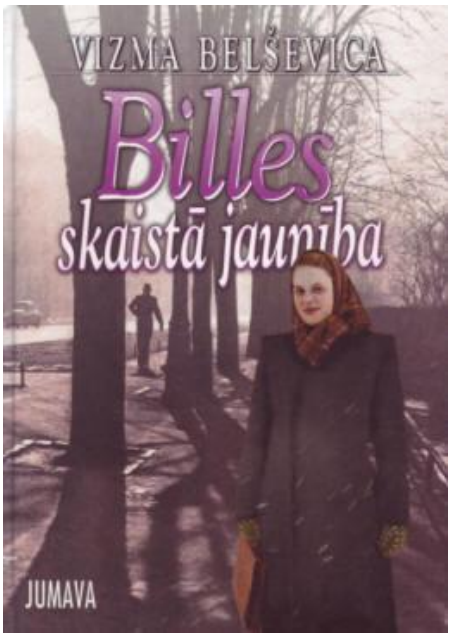

Belševica V. Ceļreiz ceļš uz pasaciņu : 2 lugas bērniem / Vizma Belševica ; [Māksl. I. Gailāns]. - Rīga : Liesma, 1985. - 95 lpp. : il. ; 14 cm. - (Atvērsim priekškaru).

Belševica Vizma. Patiess stāsts par Čingo Babu, Lielo Gliemezi un Jūras Karaļa bēdām : [luga pirmsskolas vecuma bērniem] / Vizma Belševica ; red. Inese Zandere ; il. Reinis Pētersons ; dizains: Modris Brasliņš. - Rīga : Liels un mazs, 2007 : Jelgavas tipogrāfija. - 48, [1] lpp. : krās. il.

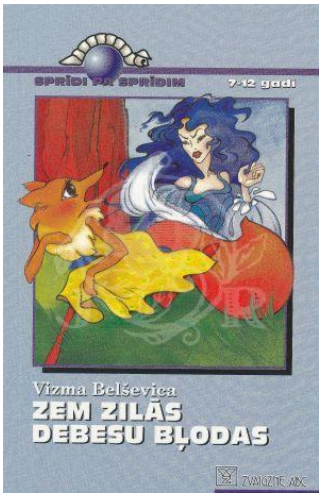

Bērnu luga par mazo pinkšķi Čingo Babu uzrakstīta sen, bet grāmatā tiek publicēta pirmoreiz. Ar raudulīgā puisīša asarām var izārstēt briesmīgo princi Zivzivu, kas sadūris rīkli ar mastu, rīdams zvejnieku laivas. Čingo Babas tētis ir zvejnieks. Un ja nu Zivzivs izārstējies norīs arī viņa tēti?.

Belševica Vizma. Zem zilās debesu bļodas : pasakas / Vizma Belševica ; māksl. Ilona Ceipe. - Rīga : Liesma, 1987. - 94, [2] lpp. : il. Skolas bibliotēka bērniem no 7 līdz 12 gadiem. Izlasi veidojusi Gunta Lejniece. Māksliniece Agnese Kurzemniece. Eduarda Groševa vāka noformējums.

VALDIS

(īst. v. Voldemārs Zālītis)
(1865.28.09. – 1934.10.10.)
rakstnieks

Rakstnieka un pedagoga īstais vārds – Voldemārs Zālītis. Dzimis 1865. gada 28. septembrī. Sausnējas muižā. Valdis dzimis dārznieka ģimenē, viņa vecāki vairākkārt mainījuši dzīvesvietu.

Mācījies Stukmaņu muižas skolā, tad Subatē, beidzis Biržu draudzes skolu. Izglītību turpinājis Baltijas skolotāju seminārā Rīgā (1882 – 1886. gadam), studiju nolūkos apceļojis Vāciju, Šveici, Itāliju. Gadu nostrādājis Kokneses draudzes skolā, tad mācījies Viļņas skolotāju institūtā (1887 – 1890. gadam), to beidzis ar sudraba medaļu. No 1890. gada strādājis Rīgā savienotajās pirmmācības skolās par skolotāju. 1. pasaules kara laikā bijis skolotājs latviešu bēgļu skolā Tērbatā (1915 – 1918), pēc atgriešanās Rīgā strādājis dažādās skolās (1918 – 1919). Pēc tam līdz 1927. gadam bijis pārzinis savienotajās pirmmācības skolās (vēlāk – pamatskolās; 1993. gadā Rīgas 1. pamatskolai piešķirts V. Zālīša vārds).

Pirmā nozīmīgā publikācija – ceļojuma apraksts "Kurzemē" laikrakstā "Dienas Lapa" . Valda sentimentāli romantiskā dzeja apkopota krājumā "Sirdsdomas" un "Ziedu pārslas ilgu ceļmalā". Valda māksliniecisk veiksmīgākais darbs ir "Staburaga bērni" , kura pamatā rakstnieka bērnības atmiņas. Par savu labāko darbu Valdis tomēr uzskatīja apjomīgo romānu dzejā "Juris Brasa, gāršas dēls un mantinieks". Periodikā iespiests stāsts "Kā kalējs Bobeks pasaulē gājis".

Valdis rakstījis teātra kritikas un rakstus par latviešu skatuves māksliniekiem, recenzējis grāmatas, rediģējis tulkotās grāmatas un tulkojis pats. Rakstnieks darbojies dažādās biedrībās un sabiedriskajās organizācijās, bijis runasvīrs Rīgas Latviešu biedrībā, Zinību komisijas loceklis, bibliotekārs, Derīgu grāmatu nodaļas rakstu komisijas loceklis un priekšsēdētājs, Teātra komisijas loceklis, Konversācijas vārdnīcas rīcības komisijas loceklis un Rīgas pilsētas skolu valdes loceklis. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni 1926. gadā.

Miris 1934. gada 10. oktobrī Rīgā, apbedīts Meža kapos.

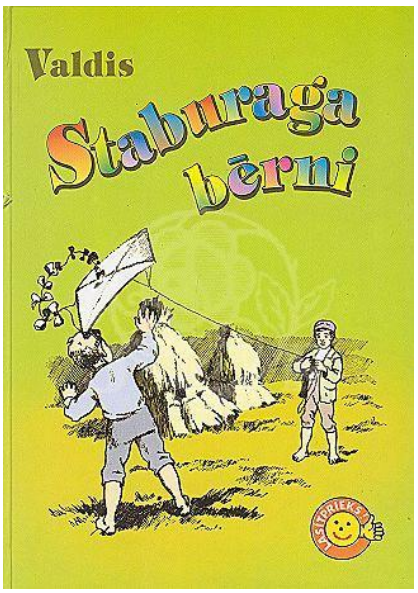

Valdis. Staburaga bērni / Valdis ; [māksl. Imants Vecozols]. - Rīga : Zvaigzne, 1983.

Tēlojumi no dzīves un dabas. Ilustrējis K.Krauze. Vīgantes muižā, kas atrodas gleznainā vietā pie Daugavas netālu no Staburaga, Jurģos ierodas jauni iemītnieki - putnu kopēja un viņas mazais dēlēns Marčs. Jau pirmajā dienā ar viņu steidz iepazīties dārznieka dēls Jancis, un tā sākas viņu kopīgās gaitas, kas galu galā pāraug ciešā un patiesā draudzībā. Lasot šo grāmatu, arī tu varēsi kopā ar Marču un Janci doties makšķerēt palu ūdeņos, iet garos un piedzīvojumiem bagātos pārgājienos gar Daugavu, sēdēt naktī pie ugunskura, kad apkārtne šķiet nedaudz baisa un noslēpumaina, un klausīties teikās par sirmo Staburagu.

SANDRA VENSKO

(1958.25.05.)
literāte

Liepājas novada literāte Sandra Vensko (Alksne) ir dzimusi un dzīvo Grobiņā. Dzejoļus un esejas sākusi rakstīt no 14 gadu vecuma, vēlāk - arī lugas. Periodikā publicējas no 1974.gada. Grāmata ir par mums pašiem, par satikšanos tālajā Bērnības zemē. Par spēju just, būt līdzcietīgiem, ja nepieciešams tapt drosmīgiem.

Sandra Vensko ir viena no tām liepājniecēm, kas kopj plašu literatūras žanru lauciņu: raksta gan dzeju, gan stāstus un pasakas bērniem, gan arī lugas. Katrs no šiem žanriem izdots grāmatās, daļa skanējusi un skan Latvijas radio raidījumos, citi izgājuši plašākos ūdeņos – muzikālos iestudējumos.

Jau gadus sešus Latvijas radio skan Sandras Vensko stāsti no piedzīvojumu romāna bērniem "Mazulīte Vējaslota", kurus ierunājuši kādreizējie Liepājas teātra aktieri Dina Lācara un Jānis Makovskis. Bet tikai tagad šo jauko grāmatiņu ar mākslinieces Dzintras Vīriņas burvīgajām ilustrācijām laidusi klajā izdevniecība "Enigma".

Latvijas radio ieinteresēja arī cita Sandras Vensko bērnu dzejas grāmatiņa – "Mākoņu pilsētiņa", kuru laidusi klajā izdevniecība "LiePA" un kurā paši bērni var izkrāsot attēlus. 2002.gada beigās un šā gada sākumā šo dzeju Latvijas radio "Vakara pasaciņas" raidījumu sērijā runāja populārais aktieris Rūdolfs Plēpis.

Pagājušajā nedēļā Latvijas radio 1.programmā piecas reizes pēc kārtas skanēja pasaku lugas "Eža Pukšķa zelta zābaciņi" muzikālā iestudējuma ieraksts kompaktdiskā. Pasakas un tās scenārija autore ir Sandra Vensko, mūzikas autors – Andris Eniņš, aranžētājs – Normunds Kalniņš, bet Ivonna Jadviga Šakale savu ideju par muzikālu iestudējumu režisores Ināras Kalnarājas vadībā realizējusi kopā ar Vaiņodes Mūzikas skolas audzēkņiem un pedagogiem, pieaicinot skaņas un gaismas profesionāļus Jāni Vasili, Mārtiņu Feldmani un citus speciālistus.

Patlaban Sandras Vensko un Andra Eniņa daiļrades portfelī ir atkal tikko pabeigts jauns kopdarbs, mūzikls bērniem – Ziemassvētku pasaka "Gaisma pazemes ielā". Tagad jāsāk domāt un strādāt, lai to realizētu, bet līdz tam vēl jānoiet garš ceļš.

AUTORES DARBI

Vensko, Sandra. Mare vairs nerunās / Sandra Vensko. - Rīga : Zvaigzne ABC, 200X. - 138, [1] lpp. - (Gandrīz pieaudzis).

Mare patiltē krāso grafiti. Viņa izjūt prieku, ka var izteikt dziļākos pārdzīvojumus spilgtos tēlos. Zīmējums veidojas perfekts - tas ir liesmojošs atvars. Tieši tā jūtas piecpadsmitgadīgā meitene - viena savu izjūtu, domu un emociju atvarā. Tikai izķepuroties - tāpat kā savā dzimšanas brīdī, par kuru viņai atgādināja sasāpējusī dvēsele. Viss caur sāpēm, sirds asinīm un bailēm... arī attiecības ar mammu, arī slepeni izlasītā Airisas dienasgrāmata, arī sapluinītais sapnis par Jurģi. Māksliniece Una Leitāne.

Vensko Sandra. Mākoņu pilsētiņa : dzejoļi bērniem. - [Rīga] : [B.i.], [200X]. - [12] lpp. : il.

Vensko Sandra. Mazulīte Vējaslota : Lielās Pļavas iemītnieki) : piedzīvojumu romāns bērniem / māksl. Dzintra Vīriņa. - Rīga : Enigma, 2003. - 93,[2] lpp. : il.

Vensko Sandra. Pankūkas, kurmis un AstesZvaigzne : stāsti maniem bērnības draugiem / Sandra Vensko ; māksl. Maruta Bože. - Liepāja : LiePA, 2005. - 52 lpp.

S. Vensko grāmata veltīta visiem, kuri meklē mājas un saknes. Īsajos stāstiņos atspoguļojas autores bērnības atmiņas par skolas brīvlaiku, krustvecākiem, svētdienas brokastīm, modi, rēķināšanu, siena talku, pirmo mīlestību un citiem notikumiem.

Vensko Sandra. Pāris - nepāris : [dzejoļi pirmsskolas vecuma bērniem] / Sandra Vensko ; māksl. Signe Ērmane-Ļitvina. - Rīga : Garā pupa, 2005 : Vingo. - 15 lpp. : il. ; 19 cm. - (13 dzejoļi ; 5.burtn.).

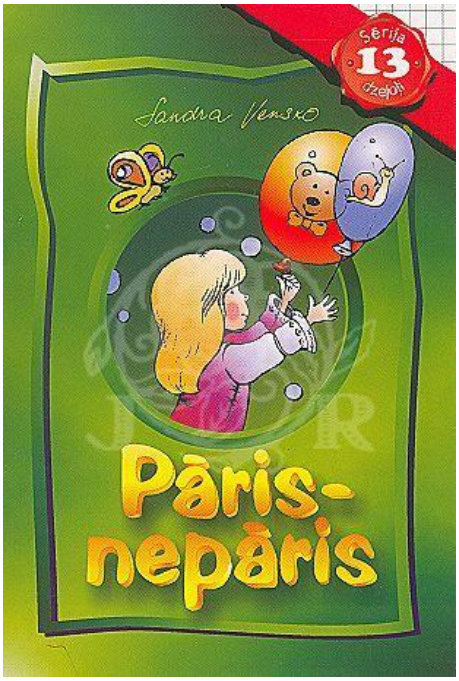

FRĪDEBERTS TUGLASS

Friedebert Mihkelson
(1886.2.03. – 1971.15.04.)
igauņu raksnieks un literatūras kritiķis

Frīdeberts Tuglass - igauņu raksnieks, esejists, kritiķis, tulkotājs, vairāku literāro žurnālu redaktors un literārās dzīves organizators Igaunijā.

Dzimis 1886. gada 2. martā galdnieka ģimenē.

Piedalījies 1905. gada revolūcijā, apcietināts un 2 mēnešus nosēdējis cietumā. No 1906. – 1917. gadam F. Tuglass atradās trimdā Somijā un Francijā.

F.Tuglasam ir bijis it labs priekšstats par Latviju, latviešu literatūru. Tas tāpēc, ka viņš bijis pazīstams un sarakstījies ar daudziem latviešu māksliniekiem un literātiem - Jāni Akurāteru, Linardu Laicenu, Kārli Skalbi, Antonu Austriņu, Edvartu Virzu, Pāvilu Rozīti, Kārli Egli, Rihardu Valdesu un citiem. Interesanti, ka rakstnieks un tulkotājs Rihards Valdess (īstajā vārdā I. Bērziņš) savu pseidonīmu – Valdess – atrada kādā no F.Tuglesa novelēm.

F. Tuglasa darbi ir tulkoti somu, angļu, krievu, poļu, ungāru, vācu, lietuviešu, bulgāru, latviešu, serbu-horvātu, esperanto un citās valodās.

Miris 1971. gada 15. aprīlī, abglabāts Tallinā.

AUTORA DARBI

Tuglass Frīdeberts. Zelta stīpa : [noveles] / F.Tuglass ; sastād. T. Vilsone ; tulk. Dž. Plakīdis un T. Vilsone un J. Žīgurs ; māksl. M. Rikmane. - Rīga : Liesma, 1986. - 207 lpp. : il. (Vasaras nakts mīla; Ievziediem nobirstot; Brīvība un nāve; Popītis un Huhū; Cilvēka ēna; Kādas dzīves mīkla; Pēdējais sveiciens; Vikingu asinis; Kezu Hansa jaunība; Mīlestības vēstule; Bēgšana; Ķeizera pavārs)

Tuglass, Frīdebergs. Mazais Illimārs : kādas bērnības stāsts / Frīdebergs Tuglass ; no igauņu val. tulk. Dž.Plakidis ; kokgrebumi H.Mugasto un A.Laigo ; noform. G.Mednis. - Rīga : LVI, 1960. - 439 lpp. : il.

Pieejams: http://www.kirmus.ee/erni/autor/tugl_b.html

EGĪLS VENTERS

(1964.)
prozaiķis un žurnālists

Dzimis 1964. gadā Rīgā. Beidzis Latvijas Universitātes Filoloģijas fakultāti (1987). Strādājis kulturoloģiskajā žurnālā "Grāmata", literārajā žurnālā "Karogs" un laikrakstā "Literatūra un Māksla Latvijā". Šobrīd strādā par preses sekretāru Tieslietu ministrijā.

Pirmā publikācija 1990. gadā, pirmā grāmata - stāstu krājums "Melnā sērija" - 1992. gadā. Kopš 20. gadsimta 90. gadu otrās puses raksta galvenokārt romānus, kuros poētiski attēlo pilsētas vidi un cilvēkus.

Publicējis stāstu krājumu “Melnā sērija” (1992), lugu “Pelnu lietus” (1994) un mazo romānu grāmatu “Melanholijas skaidrojošā vārdnīca” (2000). “Āgenskalns” ir E. Ventera jaunākais romāns (2004).

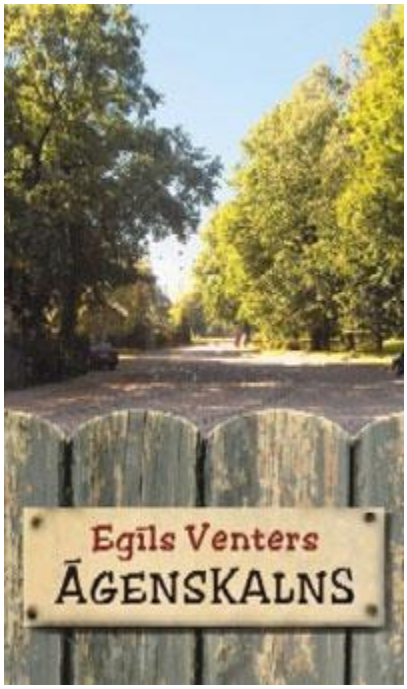

O. HENRIJS

William Sydney Porter
(1862.11.09. – 1910.5.06.)
amerikāņu rakstnieks

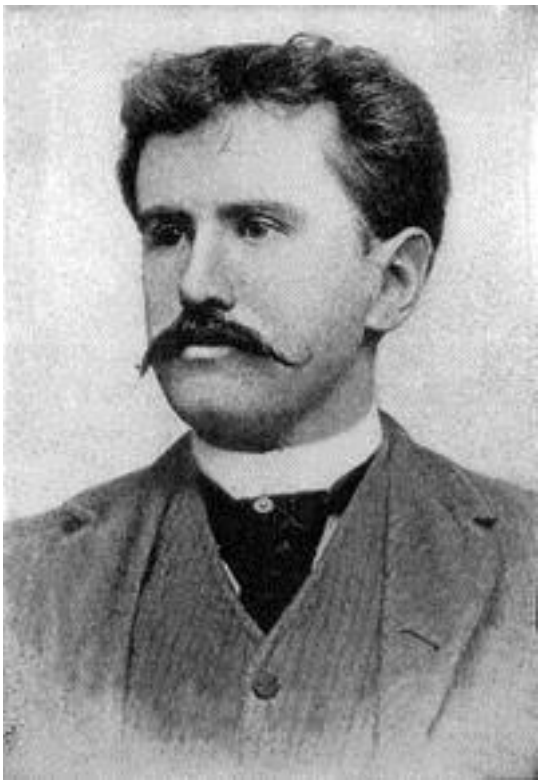

O. Henrijs, īstā vārdā Viljams Sidnijs Porters (O. Henry, William Sydney Porter) dzimis 1862. gada 11. septembrī Grīnsboro Ziemeļkarolīnā ārsta ģimenē. Kad Viljamam bija trīs gadi, viņa māte nomira no tuberkulozes.

1876. gadā viņš pabeidza pamatskolu un iestājās vidusskolā. 1879. gadā viņš sāka strādāt par grāmatvedi sava tēvoča aptiekā, bet no 1881. gada bija licensēts farmaceits. 1882. gadā viņš pārcēlās uz Teksasu, kur sākumā strādāja kādā rančo par aitu ganu, tad strādāja dažādus darbus Ostinā. Teksasā viņš iemācījās arī spāņu valodu.

1887. gadā viņš uzsāka kopdzīvi ar no turīgas ģimenes nākušo, septiņpadsmit gadus jauno Atolu Estesu, kas tāpat kā Porters slimoja ar tuberkulozi. 1888. gadā viņai piedzima dēls, kas nomira neilgi pēc dzemdībām. 1889. gadā piedzima meita Margarēta.

1894. gadā Porters sāka izdot humoristisku nedēļas izdevumu The Rolling Stone, kas pastāvēja līdz 1895. gadam. 1895. gadā viņš pārcēlās uz Hjūstonu, kur sāka rakstīt avīzei Houston Post. Drīz pēc tam sakarā ar mantas nelikumīgu piesavināšanos viņa iepriekšējā darbavietā Ostinā viņš tika arestēts. Porteram draudēja cietumsods, taču dienu pirms tiesas viņš aizbēga uz Jaunorleānu, bet pēc tam uz Hondurasu. Taču 1897. gadā, kad viņa sieva veselības stāvoklis bija pasliktinājies tiktāl, ka draudēja nāve, viņš atgriezās ASV un lūdza tiesai apžēlošanu.

Viņa sieva nomira 1897. gada 25. jūlijā, bet viņš pats tika atzīts par vainīgu nelikumīgā mantas piesavināšanā un notiesāts uz pieciem gadiem cietumā. 1901. gadā par labu uzvedību viņš tika atbrīvots.

Būdams cietumā, Porters publicēja vismaz 12 stāstu, lai varētu finansiāli palīdzēt savai meitai. Tā kā viņš nevēlējās lasītājiem atklāt, ka atrodas cietumā, viņš sāka lietot pseidonīmu "O. Henrijs". Iespējams, ka pseidonīmu viņš izviedoja no kāda cietumsarga vārda (Orins Henrijs). Taču viņš lietoja arī citus pseidonīmus, piemēram, "Džeimss L. Bliss" (James L. Bliss), un turpināja tos lietot arī pēc atbrīvošanas, kad rakstīja Ņujorkas žurnālam Ainslee's Magazine . Taču par pazīstamāko pseidonīmu kļuva "O. Henrijs", un pēc 1903. gada viņš lietoja vairs tikai to.

1907. gadā viņš apprecējās ar jau bērnībā iemīlēto Sāru Lindsiju Kolmenu. Kaut arī viņa stāsti tika regulāri publicēti žurnālos un krājumos, viņš, neskatoties uz gūtajiem panākumiem, - vai arī to spiediena dēļ - kļuva par alkoholiķi. 1909. gadā viņu pameta sieva.

Miris 1910. gada 5. jūnijā Ņujorkā

Pieejams: http://lv.wikipedia.org/wiki/O._Henrijs

MARGARITA STĀRASTE

(1914.02.02.)
latviešu bērnu grāmatu autore un ilustratore

Latviešu grafiķe un bērnu bilžu grāmatu autore Margarita Stāraste (līdz 1943. gada Margarita Stāraste-Barvika, no 1993. gada precējusies Margarita Bordevika) dzimusi 1914. gadā 2. februārī.

Augusi agronoma ģimenē. Bērnības gados rakstniece gribēja kļūt par zīmētāju, tā tas arī notika. Mācījusies Latvijas Mākslas akadēmijā V.Purvīša Dabasskatu gleznieciības meistarklasē. Viņa zīmēja dažādu rakstnieku pasaku varoņus, piemēram, ilustrējusi Zentas Ērgles grāmatu „Ато и чудесная жемчужина” un Sergeja Kozlova grāmatu „Как ослёнок шубку шил”.

Bet vienā dienā Margarita Stāraste saprata, ka pati grib sacerēt pasakas bērniem. Pirmās ilustrētās grāmatas ar pašas topošas rakstnieces tekstu izdotas 1942. gadā. No tā laika viņa pastāvīgi raksta pasakas un zīmē tām ilustrācijas. Tas ir grāmatas „Saulīte”, „Zīļuks”, „Pelēkais namiņš”, „Pasakaini sniegi snieg”, „Rūķu dēlēns Knīpucis ”, „Pasaka par miedziņu”, „Zili brīnumi zaļā dārzā”, „Saulīte”, „Laimes sēkliņa”, „Lācīša Rūcīša raibā diena”, „Kas notiek Dižmežā”.

Jāpiebilst, ka populārākā no tām ir "Zīļuks", kas tulkota krievu, vācu, lietuviešu, angļu, poļu, čehu un japāņu valodā. Ir arī grāmatas krāsošanai: „Krāsosim laimes sēkliņu”, „Krāsainā Saulīte”, „Krāsosim miedziņu” u.c..

Viņas grāmatās koki redz un dzird, burkāni un kāposti – dzīvie, lāči, zaķi un citi meža zvēri sarunājas, un visi tie –viņas pasaku varoņi draudzējas, kad viņiem ir labi, raud un strīdas, kad viņiem ir slikti, tāpat kā tas mēdz notikt mums visiem. Mākslinieces zīmējumi ir unikāli – tajos attēlota labestība un mīļums, skatāmi personificēti dabas tēli.

Māksliniece rakstījusi scenārijus TV, veidojusi dekorācijas un leļļu skices saviem inscenējumiem, kā arī kostīmus teātra izrādēm. Dažas viņas grāmatas tiek dramatizētas.

Ar rakstnieces, mākslinieces, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieres Margaritas Stārastes pasaku varoņiem – Zīļuku, Pintiķi, Sniegavīra ģimeni, Piparu māmiņu u.c. ir pazīstami jau vairāku paaudžu bērni. Līdz šim ir iznākušas ap 20 autores veidotās grāmatas, kā arī ap 40 ilustrētās citu autoru grāmatas. M. Stāraste savā cienījamā vecumā vēl joprojām nenogurstoši zīmē un raksta, jo darbu viņa uzskata par savas dzīves lielāko vērtību.

Margarita Stāraste 1993.-2000. gadā dzīvojusi Nīderlandē, tagad – Latvijā. 1999.gadā Nīderlandē viņai bija pasniegts III šķiras Triju Zvaigžņu ordenis. Mākslinieci sveica Eldes birģermeistars, kaimiņi un arī latviešu sabiedrības pārstāvji no Nīderlandes un Vācijas. Tika teiktas sirsnīgas runas latviešu, vācu un nīderlandiešu valodās. Ārzemju ciemiņi tika iepazīstināti ar mākslinieces mūža gājumu un radošajiem panākumiem, viesi noskatījās video dokumentālo filmu par rakstnieces veikumu un iecerēm. Savā atbildes runā M.Stāraste uzsvēra sava darba moto - strādāt bērnu, viņu cilvēcīgās un labestīgās attīstības labā.

Jāteic, ka rakstniece aktīvi piedalās sabiedriskajā dzīvē. Projekts “Vecmāmiņām un vectētiņiem” palīdz rūpēties par vientuļiem un veciem cilvēkiem, lai viņi varētu pavadīt vecumdienas savās mājās – aprūpē un drošībā. Projektu īsteno Rīgas Samariešu apvienība un par tā krustmāti kļuvusi tautā iemīļotā māksliniece Margarita Stāraste.

Un kā tautā iemīļota – tas nav tikai vārdi. 2004.gadā «Latvijas Avīzes» un portāla «Apollo» kopīgi rīkotā tautas balsojumā par 100 ievērojamākām Latvijas personībām tika iekļauts arī M.Stārastes vārds.

Izmantotie avoti:

Stāraste Margarita // Latviešu rakstniecība biogrāfijās : enciklopēdija / atbild.red. Viktors Hausmanis ; LZA Literatūras, folkloras un mākslas inst. - Rīga : Latvijas enciklopēdija, 1992. – 307. – 308. lpp. : il. - (Latvija un latvieši).

Runce Diāna. Pasaku vecmāmiņa Margarita Stāraste / Diāna Runce. – Sieviete. №1(2003), 10.-12. lpp.

AUTORES DARBI

Stāraste Margarita. Apaļais gadiņš krāso : [krāsojamā grāmatiņa] / Margarita Stāraste ; autores teksts un ilustrācijas. - Rīga : Annele, 2002. - [20] lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Kas notiek Dižmežā? : pasaka / Margarita Stāraste ; māksl. Margarita Stāraste. - Rīga : Liesma, 1987. - 48 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Krāsainā saulīte : [krāsojamu pasaku krājums] / Margarita Stāraste ; aut. teksts un zīm. - Rīga : Annele, 2005. - 24 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Krāsosim laimes sēkliņu : [krāsojamā grāmatiņa] / Margarita Stāraste ; autores teksts un ilustrācijas. - Rīga : Annele, 2003. - 24 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Krāsosim miedziņu / teksta un ilustrāciju aut. Margarita Stāraste. - Rīga : Annele, 2002. - 24 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Laimes sēkliņa : [pasaciņa] / Margarita Stāraste ; autores teksts un ilustrācijas. - Rīga : Annele, 2002. - 32 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Pasaka par miedziņu / Margarita Stāraste ; autores zīmējumi. - [Rīga] : Annele, 2001. - 32 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Pasakaini sniegi snieg : [pasaciņa] / Margarita Stāraste ; aut. zīm. - Rīga : Annele, 2005. - 32 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Pasaku ābece / teksta un ilustrāciju aut. Margarita Stāraste. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2002]. - [68] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Rūķu dēlēns Knīpucis / Margarita Stāraste ; autores teksts un ilustrācijas. - Rīga : Annele, 2003. - 32 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Saulīte / Margarita Stāraste ; autores teksts un ilustrācijas. - Rīga : Annele, 2004. - 35 lpp. : il. - Pirmskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Tince grib mācīties : pasaka / Margarita Stāraste ; aut. il. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. - 24 lpp. : il. - Pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Ziemassvētku pasakas / Margarita Stāraste ; Margatitas Stārastes il. - 2., pārstr.izd. - Rīga : Pārdaugava, 1990. - 95 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Zili brīnumi zaļā dārzā : pasakas / Margarita Stāraste ; autores il. - Rīga : Sprīdītis, 1998. - 40 lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Stāraste Margarita. Zīļuks : pasaka / Margarita Stāraste ; ilustrējusi autore. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. - [32] lpp. : il. - Pirmsskolas vecuma bērniem.

Stāraste-Barvika Margarita. Ej pie rūķa skoloties! : stāsts par Labrenci un viņa skolniekiem / Margarita Stāraste-Barvika ; autores il. - [B.v.] : Grāmatu Draugs, 1958. - 112 lpp. : il.

Stāraste-Barvika Margarita. Lieldienas! Lieldienas! / Margaritas Stārastes-Barvikas teksts ; aut. zīm. - Faksimilizd. - Rīga : Rando, 1992. - [28] lpp. : il. - Pirmskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem. - Sagat.: Rīga: Helmara Rudzīša apgāds "Grāmatu draugs".

Stāraste Margarita. Draugi un paziņas / Margarita Stāraste ; [Jāzepa Osmaņa teksts]. [Rīga] : Annele, 2006. [21] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Dūc kukainīši : latviešu tautasdziesmas / sakārt. un il. Margarita Stāraste. Rīga : Zvaigzne ABC, [2007]. [32] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Krāsainā saulīte / Margarita Stāraste. Rīga : Annele, 2005. 24 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Krāsainie draugi / Margarita Stāraste ; [Jāzepa Osmaņa teksts].[Rīga] : Annele, 2006. [21] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Kur palicis pīlēns Pēčuks? / Margarita Stāraste. Rīga : Annele, 2007. 14, [1] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Lācīša Rūcīša raibā diena : [pasaka] / Margarita Stāraste. Rīga : Zvaigzne ABC, 2007. [26] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Laimes sēkliņa / Margarita Stāraste. [Rīga] : Annele, 2006. 32 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Laimes sēkliņa / Margarita Stāraste ; [aut. teksts un zīm.]. Rīga : Annele, 2002. 32 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Mazā eglīte / Margarita Stāraste ; aut. teksts un zīm. Rīga : Annele, 2007. 29, [3] lpp. : il., notis.

Stāraste Margarita. Pasaka par miedziņu / Margarita Stāraste. Rīga : Annele, 2001. 32 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Pasakaini sniegi snieg / Margarita Stāraste ; aut. zīm. [Rīga] : Annele, 2005. 32 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Pasaku ābece / teksta un il. aut. Margarita Stāraste. Rīga : Zvaigzne ABC, 1997. [70] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Pelēkais namiņš : pasaka / Margarita Stāraste ; il. aut. Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. 32 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Pīlēns Pēčuks pošas uz skolu / Margarita Stāraste. Rīga : Annele, 2008. 24 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Pintiķu ciems / teksts un zīm. Margarita Stāraste. Rīga : Annele, 2007. 63, [1] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Rūķu dēlēns Knīpucis / Margarita Stāraste ; aut. teksts un zīm. [Rīga] : Annele, 2006. 32 lpp. : il.
24

Stāraste Margarita. Rūķu dēlēns Knīpucis / Margarita Stāraste. Rīga : Annele, 2003. 31, [1] lpp. : krās. il.

Stāraste Margarita. Sārtuļa brīnišķīgais ceļojums : pasaka / Margarita Stāraste ; aut. zīm. Rīga : Sprīdītis, 1999. [40] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Saulīte / Margarita Stāraste [teksts un zīm.]. Rīga : Annele, 2004. 34, [1] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Saulītes svētki : burtu pasakas / Margarita Stāraste [teksts un zīm.]. Rīga : Annele, 2009. 72 lpp. : il.

Daudz kas pasaulē ir mainījies. Daudz kas ir aizmirsts, daudz kas ir radies no jauna. Bet viena nepieciešamība joprojam ir saglabājusi savu nozīmi un svarīgumu – nepieciešamība prast lasīt. Lai iemācītos lasīt, jāiemācās pazīt burtus. Un, lūk, šajā ziņā noderīgas ir burtu pasakas. Margaritas Stārastes teksts un ilustrācijas.

Stāraste Margarita. Tince grib mācīties : pasaka / Margarita Stāraste ; il. aut. Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. 24 lpp. : il.

Stāraste Margarita. Vecmāmiņas acenītes / Margaritas Stārastes teksts un zīm. Rīga : Annele, 2007. 23, [1] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Ziemas grāmata / Margaritas Stārastes teksts un zīm. Rīga : Zvaigzne ABC, [2006]. [23] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Zili brīnumi zaļā dārzā : pasakas / Margarita Stāraste ; aut. il. Rīga : Sprīdītis, 1998. 34, [6] lpp. : il.

Stāraste Margarita. Zīļuks : pasaka / Margarita Stāraste ; il. aut. Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. [31] lpp. : il.

Ilustrējusi:
Ādamsons Eriks. Čigānmeitēns Ringla / Eriks Ādamsons ; il. Margarita Stāraste. Rīga : Zvaigzne ABC, 2003. 16 lpp. : il.

Artavs Valdis. Labdien, Muri! / Valdis Artavs, Margarita Stāraste. [Rīga] : Annele, 2006. [32] lpp. : il.

Bilžu alfabēts / [Margaritas Stārastes zīm. ; sast. Ieva Trezūne]. Rīga : Jumava, 2005. 47, [1] lpp. : il.

Bilžu mīklas / [māksl. Margaritas Stārastes zīm. ; sast. Dace Īviņa]. Rīga : Jumava, 2005. 47, [1] lpp. : il.

Dūc kukainīši : latviešu tautasdziesmas : [pirmsskolas vecuma bērniem / sast. un il. Margarita Stāraste]. Rīga : Liesma, 1989. [32] lpp. : il.

Ērgle Zenta. Labi sēņu māmiņai : Zentas Ērgles pasakas / Zenta Ērgle ; il. Margarita Stāraste. [Rīga : Annele, 2005]. 30, [2] lpp. : il.

Es piedzimu māmiņai! / [il. Margarita Stāraste]. Rīga : SIA “J.L.V.”, 2008. [21] lpp. : il.

Kudapa Maija. Eglīte : trīs ludziņas pēc Tuves Jansones, Margaritas Stārastes un Donalda Biseta darbu motīviem / Maija Kudapa. Rīga : Preses nams, [1994]. 77, [2] lpp.

Mini, mini, mīkliņu... / [il. Margarita Stāraste]. Rīga : Jumava, 2008. [21] lpp. : il.

Nāc mežā ciemoties! : latviešu tautasdziesmas / sakārt. un il. Margarita Stāraste. Rīga : Zvaigzne ABC, [2008]. 26, [2] lpp. : il.

Rinkule-Zemzare Dzidra. Iedomīgais sienāzis / Dzidra Rinkule-Zemzare ; Margaritas Stārastes zīm. Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. 24 lpp. : il.

Rinkule-Zemzare Dzidra. Kā Ņauva meklēja draugu : pasaka / Dzidra Rinkule-Zemzare ; māksl. Margarita Stāraste. Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. 34, [2] lpp. : il.

Rinkule-Zemzare Dzidra. No kā visi izbijās : pasaka / Dzidra Rinkule-Zemzare ; Margaritas Stārastes zīm. Rīga : Zvaigzne ABC, [2000]. 8 lpp. : il.

Rūķi blēņojas / [māksl. Margaritas Stārastes zīm. ; Vitas Lēnertes graf. noform.]. Rīga : Jumava, 2008. 46, [2] lpp. : il.
23

Runci, runci, vāri putru! : [latviešu tautasdziesmas] / [sakārt. un il. Margarita Stāraste]. Rīga : Zvaigzne ABC, 2001.[22] lpp. : il.

Tavi draugi / [il. Margarita Stāraste]. Rīga : Jumava, 2008. [21] lpp. : il.

Urdaviņa : gadagrāmata bērniem / [sast. Jāzeps Osmanis, Ilze Puriņa ; māksl. Margarita Stāraste]. Rīga : Annele, 2004. 129, [1] lpp. : il.

Ziemas prieki / [māksl. Margarita Stāraste ; sast. Nora Liepiņa-Melne]. Rīga : Jumava, 2006. 46, [2] lpp. : il.

Ziemassvētki sabraukuši / [il. Margarita Stāraste]. Rīga : Jumava, 2008. [21] lpp. : il.

EDVĪNS RAUPS

(1962.)
dzejnieks un tulkotājs

Dzejnieks un tulkotājs. Dzimis 1962. gadā Siguldā, īstajā vārdā Edvīns Struka. Studējis Rīgas Politehniskajā institūtā, Latvijas Valsts universitātes Svešvalodu fakultātē Angļu valodas un literatūras nodaļā (1987-88), mācījies spāņu valodas kursos (1989-91). Kopš 2002. gada laikraksta "Forums" līdzstrādnieks. E. Raups ir viens no spilgtākajiem 20. gadsimta 90. gadu latviešu dzejas novatoriem. No spāņu un portugāļu valodas atdzejojis O. Pasa, H. Kortāsara, H.L. Borhesa, P. Koelju darbus. Saņēmis Klāva Elsberga prēmiju (1990), Rakstnieku savienības dzejas konkursa galveno balvu (1992), Raiņa un Aspazijas fonda balvu (1995), Dzejas dienu balvu (2003).

AUTORA DARBI

Raups, Edvīns. Putn : [dzeja] / Edvīns Raups ; māksl. Gita Treice. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2008. - 102, [1] lpp.

Pēc sešu gadu pārtraukuma dzejniekam E.Raupam iznāk jauns dzejoļu krājums. Dzejnieka piektais dzejoļu krājums ir loģisks turpinājums autora iesāktajam iepriekšējās grāmatās, tajā pašā laikā - atšķirīgs un pārsteigumu pilns. Šeit mēs sastopam E. Raupu viņa dzejas pilnbriedā. Vārdu meistars ne tikai eksperimentē ar valodu, noskaņām un emocijām – viņš to dara ar vēl nebijušu pārliecību. Tas neapšaubāmi ir krājums dzejas gardēžiem, ko lasītājiem sarūpējis viens no mūsdienu latviešu literatūras interesantākajiem autoriem.Uzvāri man kaut ko pārejošu. R.: Preses nams (2002)

33 mīklaini dzīves gadi un dzejoļi. R.: Likteņstāsti (1997)
Dzīvo damies. R.: Egmont Latvija (1995)
Vēja nav. R.: Liesma (1991)

**
laiva uz žurnāla vāka
ūdens aizplūst kaut kur sāņus
es izgudroju bērna sirdi
mūsu vārdi bez uzvārdiem
laiva uz žurnāla vāka
maza meitenīte izdejo
Šekspīra sonetus
bumba viņai iekrita debesīs
un mazas šķērītes rokās
Majestāt Majestāt noskūpsti
mani uz spārniņa

**
ja man būtu pirksti un deguns
ja man būtu visas šīs ēverģēlības
nagi plaušas un naba

arī tad es nebūtu nekas vairāk
vai arī nebūtu vairāk tavs
nekā sviedri un asinis mīļā

tad kāpēc tu skaties no otras puses
kā mirusi It kā es būtu viss

**
pavēro viņa gaitu
pavēro kā viņš noliek
vai aizsviež
puķes
viņš pat nenojauš
ka viņam ir vienalga
ka viņu nokaus –
bende vai laiks
tāpēc viņš ir tik uztraukts
ar tām puķēm

**
marķīz
kamēr vietējā draudze pošas
uz zaļumballi es uzkāpšu
augšā ar šķīvīti
zupas Man
šķiet ka jums
sāp

**
meistarīgi sanaglotā
kadiljakā es braucu
arvien dziļāk un tālāk
bālo cietēju zemē
mani mati plīvoja
vējā kā lāpa Tu
nāc laikā! Man iešāvās
prātā debesis
savilkās krunkās
tumsa izplūda
priekā pār vaļējām
acīm un sastinga
gaidās It kā es būtu
miris ha brāļi manam
zirgam cērt nāsīs
formalīnsmaka un
dzirksteles lec Marijai
klēpī Kur esiet
jūs šajā aizkapa
valstī kur palmas pār
klinšu redzēm un mēness
karājas zaros Pie
kura avota man
apstāties dzert un
kumeļu dzirdīt? Hei
paceliet galvas
no bļodām ar pēcnāves
miera zupu šeit
m ē s l ī d ī s i m
l a u k ā

***
tad pieskaries šeit
šajā vietā Kur
nekas vairs nav labojams

Mani kalni ir augstāki manas
bedres ir dziļākas Metafiziski
ierobežots aparu lauku
pēc kura ilgojas
sirds Aparu
vēlreiz

katram ir sava mitoloģija mīļā

Neviens nepārnāk mājās
tāpat Mana būtība – mana
robeža cik gan tālu
es redzētu ja nebūtu
debess priekšā

Laiks tikšķošais un laiks mēmais
virši rūsganie un virši tumši brūnie

Uzrunu plašums

Tavi izspūrušie mati drebina galvenās atbildes
kristālisko režģi
kamēr manu acu
pirkstu galos beidzas tava
bezgalība

Ko tu iesāksi es jautāju vēlreiz
ar šīm debesīm kurās nav
nevienas minūtes
nevienas brīvstundas
vai atpalikušu rādītāju

Kas ir šī platmale
kas ir šīs ilgas un apvāršņi
kas sasodīti pavirši sagaida īstenību
uz mūsu gultas
malas

Tad pieskaries šeit
šajā vietā Kur
nekas vairs nav labojams

Vienmēr tu stāvi
kā ārpuse
kad atveras manas poras Vienmēr
kad sirdspuksti atgādina haosa druskas
tur iepakaļ Tajā vietā kur tu biji nebūtība
sāpes bez miesas un ilgas tapt ieraudzītai
tuvāk Bet liesmas tev brīvi staigāja cauri
Nekas bija tava kleita un asinis un tu sauci skaļi
Nāc atpakaļ Kungs stāvi man priekšā lai
es jūtu aci pret aci ilkni pret ilkni lai
ēna droši atkal sitas
pret zemi

ak lietusgāze
ak pirmdzimtais lietus
manā ādā

Tad pieskaries vēlreiz šeit
šajā vietā Kur
nekas vairs nav labojams

DAGMĀRA GEISLERE

(1958.30.09.)
Vācu rakstniece, māksliniece

Dagmāra Geislere dzimusi 1958. gada 30. augustā Zīgenē, Vācijā. No 1974. līdz 1984. gadam mācījās par dizaineri grafikas nodaļā. Pirmie viņas, kā zīmētājas, darbi parādījās Vācijas otrajā televīzijā, kā skiču mākslinieciei - multfilmu fotostudijā. 1987. gadā nāca klajā viņas pirmā ilustrācija bērnu grāmatā par Manfrēdu Maiju. No 1985. līdz 1991. gadam dzīvoja un strādāja "Romanfabrikā" Frankfurtē pie Mainas.

Dagmāra Geislere ir ļoti populāra gan savā dzimtenē, gan ārzemēs. Vācijas izdevniecības labprāt publicē viņas grāmatas. Viņa ir ne tikai bērnu grāmatu ilustrētāja, bet arī rakstniece. Dagmārai Geislerei patīk bērnu literatūra. Jau kopš skolas gadiem gribējusi rakstīt stāstus. Viņas grāmatās pamatakcents ir likts uz zīmējumiem. Pati mīļākā viņas grāmata ir par Vandu.

Pašreiz dzīvo un strādā Grāfingā, Minhenes tuvumā – Bavārijā, kur arī dzimis dēls Jonass. Viņas mīļākās nodarbes ir lasīšana un braukšana ar divriteni. Viņai patīk vētra, krāsainie zīmuļi, kabarē, garšo grūbu zupa un olu liķieris, bet netīk lielībnieki un filmas ar Maiklu Duglasu.

AUTORES DARBI

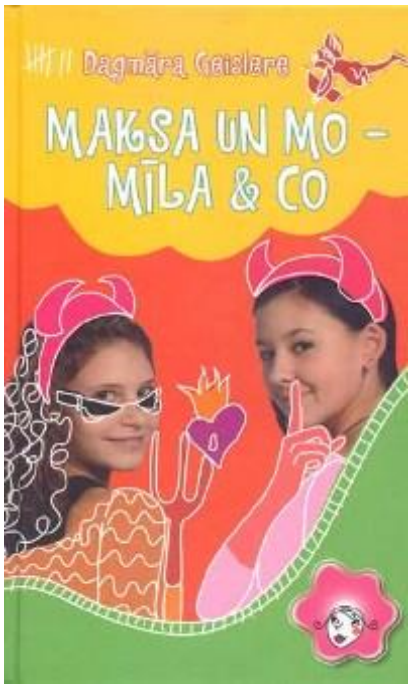

Geislere Dagmara. Maksa un Mo - mīla & Co : [stāsts vidējā skolas vecuma bērniem] / Dagmāra Geislere ; no vācu val. tulk. Irīda Miska ; il. un vāka māksl. noformējums: Jaio Kavamura. - [Rīga] : Jāņa Rozes apgāds, [2008] : Jelgavas tipogr. - 179, [3] lpp. - Vidējā skolas vecuma bērniem.

Aizraujoša grāmata par divām attapīgām skolniecēm - Maksu un Mo, kas būdamas gana romantiskas un pat mazliet iemīlējušās, tomēr pierāda visiem, ka viņām "uz galvas nedrīkst kāpt" neviens. Pat ne glītais Patriks (šis vēlos-būt-Kazanova, šis apakšbikšu topmodelis, šis rāceņdeguns ar kvēlo skatienu...).

Sākot jau ar pirmajām lappusēm, abas meitenes kaļ atriebības plānu: Patrikam, kas pievīlis Maksu, ir jāsaņem pēc nopelniem. Draudzeņu asprātīgā atmaksa tiek īstenota ar tādu veiklību, ka pavisam drīz pie meitenēm pēc palīdzības griežas arī citi nelaimīgas mīlestības piemeklēti skolasbiedri. Tā rodas Maksas un Mo smieklīgo atriebību aģentūra...

Dagmāras Geisleres galvenās varones ir enerģiskas, izdomas bagātas un veselīgi pašapzinīgas meitenes. Un šis vienā elpas vilcienā pieveicamais stāsts ar ilgo pozitīvisma pēcgaršu patiesībā ir par to, ka gan draudzībā, gan mīlestībā vissvarīgākais ir palikt uzticīgam sev pašam un saviem principiem - par spīti tam, ko domā vai dara citi.

Geislere Dagmāra. Vandas slepenās piezīmes : [stāsts] / Dagmāra Geislere ; no vācu val. tulk. Iveta Galēja ; aut. il. - Rīga : Jāņa Rozes apgāds, 2005. - 125 lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Bērni, jūs gribat palasīt grāmatu par meiteni Vandu, kurai patīk lasīt un zīmēt, kura māk draudzēties un vēl viņa raksta slepenas piezīmes…

Nē, nē! Vanda to nespēj aptvert. Kaimiņmājā ievācas neviens cits kā Fabiāns Šilings, šis brīvdienu bojātājs. Kopā ar savu ģimeni, kas pavisam noteikti ir tikpat briesmīga, cik pats Fabiāns. It kā nepietiktu ar to, ka Vandai viņš jau kopš četrām nedēļām ir jāpacieš skolā. Taču fakts, ka tagad viņš arī mājās kritīs uz nerviem, ir kronis visam! Šilingiem ir jāpazūd un turklāt nekavējoties! Beigtas zivs paslēpšana Šilingu mājā ir tikai pirmais punkts Vandas darbu sarakstā…

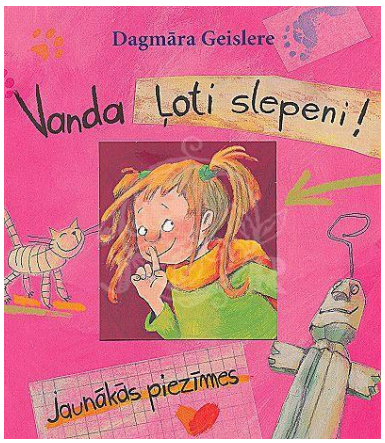

Geislere Dagmara. Vanda - ļoti slepeni! : Wanda - streng geheim! Neueste Notizen : jaunākās piezīmes / Dagmāra Geislere ; no vācu val. tulk. Iveta Galēja ; il. un vāka māksl. noform. Dagmāra Geislere. - [Rīga] : Jāņa Rozes apgāds, [2007] : Preses nams. - 122, [4] lpp. : il. - Jaunākā skolas vecuma bērniem.

Ak, tu elle! Vanda un viņas sirdsdraudzene Katija ir vienisprātis - pieaugušie uzvedas pagalam muļķīgi! Inge, tēva jaunā draudzene, gaida bērniņu, un viņas prātā ir vienīgi autiņbiksītes un zeķītes ar zaķīšiem. Arī Vandas māte ir iemīlējusies līdz ausīm un sarkst vienā laidā gluži kā tāda tīne. Kauns! Taču pats ļaunākais, ka Vandas draugs Fabiāns pēkšņi sācis pīties ar stulbo Berniju - viszemiskāko meiteņu nīdēju klasē. Top slepens plāns, kas palīdzēs Fabiānu un pieaugušos vest pie prāta... No vācu valodas tulkojusi Iveta Galēja.

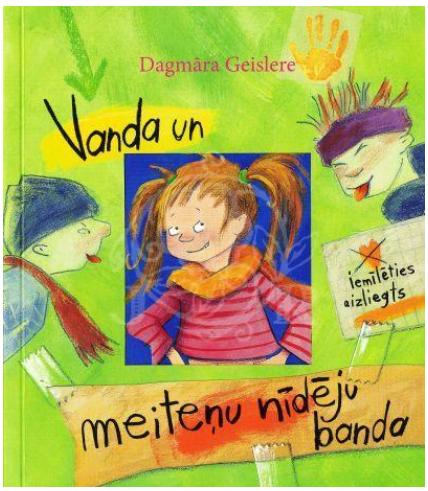

Geislere, Dagmāra. Vanda un meiteņu nīdēju banda : [stāsts vidējā skolas vecuma bērniem] / Dagmāra Geislere ; no vācu val. tulk. Iveta Galēja ; il. un vāka māksl. noform. Ģirts Rozenbergs. - [Rīga] : Jāņa Rozes apgāds, [2008] : Preses nams. - 124, [1] lpp. : il.

Jaunajā grāmatā „Vanda un meiteņu nīdēju banda" skolniecīte Vanda turpina stāstīt par raibajiem piedzīvojumiem, ko viņa pati cītīgi dokumentē savā dienasgrāmatā, papildinot rakstīto (piepalīdzot autorei Dagmārai Geislerei) ar jautrām ilustrācijām.

Urrā, klases izbraukums! Piecas dienas senā pilī, Vanda nespēj aptvert šitādu laimi. Taču tad pēkšņi viss prieks ir vējā: turp dodas arī paralēlklase un līdz ar to arī blondā kaza Leonija, kas Vandai grib atņemt labāko draudzeni Katiju. Un tas vēl nav viss: dzīvi gandē arī Bernijs un viņa meiteņu nīdēju banda. Taču meitenes negrasās ar to samierināties...

“Jāņa Rozes apgādā" iznākusi jau trešā grāmata par žiperīgo meiteni Vandu - viņas jaunākās slepenās piezīmes - "Vanda un meiteņu nīdēju banda". No vācu valodas romānu tulkojusi Iveta Galēja.

Pirmā grāmata "Vandas slepenās piezīmes" ieguva jauno lasītāju novērtējumu un 2006. gadā saņēma Latvijas bērnu žūrijas balvu. Arī otrā grāmata "Vanda - ļoti slepeni", kas iznāca 2007.gadā, ieguva lielu lasītāju atsaucību.

Jaunajā grāmatā "Vanda un meiteņu nīdēju banda" skolniecīte Vanda turpina stāstīt par raibajiem piedzīvojumiem, ko viņa pati cītīgi dokumentē savā dienasgrāmatā, papildinot rakstīto (piepalīdzot autorei Dagmārai Geislerei) ar jautrām ilustrācijām.

ISABELLA ALJENDE

Isabell Allende
(1942.2.08.)
čīliešu rakstniece

Isabella Aljende dzimusi 1942. gada 2. augustā Peru. Viņa ir viena no populārākajām mūsdienu rakstniecēm Latīņamerikā. Viņa pati sevi uzskata par „Bezgalīgajā sērijā" aprakstītās vecmāmiņas Keitas Koldas prototipu. „Briesmoņu pilsēta" ir rakstnieces pirmais jauniešiem adresētais darbs, par kuru viņa pati saka: „Te vienā veselā savijušies piedzīvojumi, maģija, humors un daba".

AUTORES DARBI

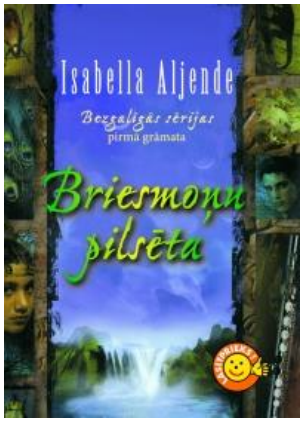

Aljende, Isabella. Briesmoņu pilsēta / Isabella Aljende ; no spāņu val. tulk. Guna Pigita ; red. Anita Baumane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2008]. - 317, [1] lpp. ; 25 cm. - (Lasītprieks!). - (Bezgalīgās sērijas ; 1.grām.). - Grām. vidējā skolas vecuma bērniem.

Vai esi kādreiz vēlējies krustām šķērsām izstaigāt Amazones mūžamežus? Vai gribi uzzināt, kā šodien dzīvo indiāņi? Vai tev ir kāds sapnis, kuru nekad neesi iedrošinājies piepildīt? Ja ir, tad šī Isabellas Aljendes grāmata noteikti veldzēs tavas piedzīvojumu alkas…

Piecpadsmitgadīgo Aleksandru Koldu gaida neaizmirstams piedzīvojums: puisim uz Amazones zemieni jāpavada viņa ekscentriskā vecmāmiņa Keita Kolda, kurai kāda žurnāla redakcija ir pasūtījusi rakstu par dīvainu un nepazīstamu radījumu, ko dēvē par Briesmoni. Aleksa acīm atklāsies jauna pasaule: ne tikai krāšņie un briesmu pilnie džungļi ar to pārsteidzošajiem iemītniekiem, bet arī vistumšākie cilvēku noslēpumi.

Aljende, Isabella. Pigmeju mežs / Isabella Aljende ; no spāņu val. tulk. Guna Pigita ; red. Anita Baumane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2008]. - 231, [1] lpp. - (Lasītprieks!). - (Bezgalīgās sērijas ; 3.grām.)

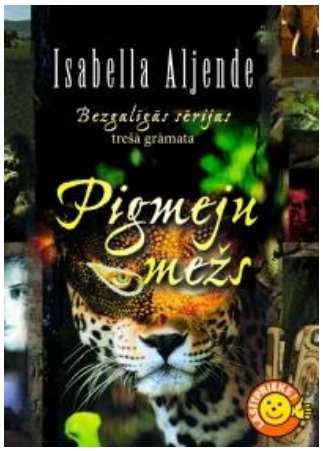

Tikai pirms dažiem mēnešiem Aleksandrs Kolds kopā ar vecmāmiņu Keitu Koldu – žurnāla „International Geographic” reportieri – atgriezās no Amazones mūžamežiem un Briesmoņa meklējumiem. Taču viņiem jau priekšā ceļojums uz Himalaju kalniem, kur sniegotu virsotņu ielokā atrodas Zelta pūķa karaļvalsts. Tur glabājas arī Zelta pūķa statuja, kas spēj pareģot nākotni. Izrādās, ka par šo nenovērtējamo dārgumu ieinteresējušies arī vēl citi ļaudis, kuri sava mērķa labad ir gatavi uz visu…

Aljende, Isabella. Zelta pūķa karaļvalsts / Isabella Aljende ; no spāņu val. tulk. Guna Pigita ; red. Anita Baumane. - Rīga : Zvaigzne ABC, [2008]. - 335, [1] lpp. - (Lasītprieks!). - (Bezgalīgās sērijas ; 2.grām.).

Aleksandra Kolda vecmāmiņai Keitai Koldai žurnāls „International Geographic” ir uzdevis sagatavot reportāžu par kādu Āfrikas safari. Viss norit, kā iecerēts, līdz negaidīti paradās kāds misionārs, brālis Fernando, kurš meklē bez vēsts pazudušos biedrus. Pēdējo reizi viņi ir manīti kādā nomaļā ciemā, kuru pārvalda karalis un komandants un kurā laiku pa laikam parādās baisais šamanis…

ĒRIHS KESTNERS

(1899.23.02. – 1974.29.07.)
vācu rakstnieks

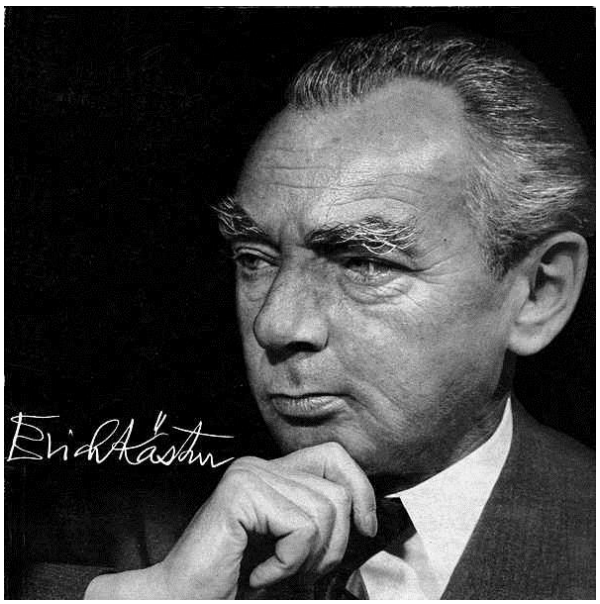

Daudzu pasaulslavenu bērnu rāmatu autors Ērihs Kestners dzimis Drēzdenē, ir vienīgais bērns ģimenē.

"Ja mazs zēns no krāsns apakšas izvelk pagali un uzsauc tai nū!, tad tas ir īsts zirgs. Un, kad lielais brālis to aplūko un saka: tas nav zirgs, bet tu gan esi ēzelis! Tas neko negroza."

Šie vārdi pieder ievērojamajam bērnu rakstniekam Ēriham Kestneram, kurš, tāpat kā viņa daiļrade, apliecina prasmi iejusties bērnu un tīņu domāšanā un pasaules uztverē. Spraigais, detektīvstilā ieturētais sižets vienlaikus sakņojas arī reālajā, dažkārt pat skarbajā dzīves ikdienā, kas pārsteidzoši sasaucas ar mūsdienām.

H. K. Andersena prēmijas laureāts.

Literatūra par Ērihu Kestneru

Grāmatas

No astoņiem līdz astoņdesmit : pārruna IV-VI kl. skolēniem par **Ēriha Kestnera** grāmatām / Latvijas Valsts bibliotēka. Zinātniskās metodikas un bibliogrāfijas nodaļa ; [sast. Sarmīte Galsa]. - Rīga : Latvijas Valsts bibliotēka, 1990. - 11 lpp. - (Rakstnieki - bērniem).

Publikācijas periodiskajos izdevumos

Burāne Krista. Sērkociņa izmēra varonis : [par leļļu un objektu teātrim velt. festivālu "Homo Alibi" progr. : saruna ar izrādes "Mazais Cilvēks" (pēc **Ēriha Kestnera** darba) dramaturģi un rež.] / Krista Burāne, Mārtiņš Eihe ; pierakst. Toms Treibergs // Kultūras Forums. - Nr.32 (2008, 22./29.aug.), 3.lpp. : ģīm.

Kaukule Aija. "Divas Lotiņas" - "Kabatā" : [izrāde (rež. Dita Balčus) pēc vācu rakstnieka **Ēriha Kestnera** t.p. nos. grām. motīviem ar aktrisēm Ievu Āvu un Kristiānu Balčus galv. lomās] / Aija Kaukule ; tekstā stāsta D.Balčus // Latvijas Avīze. - Nr.60 (2007, 2.marts), 24.lpp. : ģīm. - (Iel. "Nedēļa kabatā").

Zeltiņa Guna. Lotiņu atgriešanās : [vācu rakstnieka **Ēriha Kestnera** darba "Divas Lotiņas" dramatiz. Neatkarīgajā teātrī "Kabata" (rež. Dita Balčus)] / Guna Zeltiņa // Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai. - Nr.53 (2007, 3.marts), 12.lpp.

Bite Ieva. Berlīnes detektīvs Emīls : [izrāde "Emīls un Berlīnes zēni" (rež. Dita Balčus) pēc vācu rakstnieka **Ēriha Kestnera** t.p. nos. stāsta motīviem Neatkarīgajā teātrī "Kabata"] / Ieva Bite ; tekstā stāsta D.Balčus // Latvijas Avīze. - Nr.108 (2006, 21.apr.), 17.lpp. - (Iel. "Nedēļa kabatā").

AUTORA DARBI

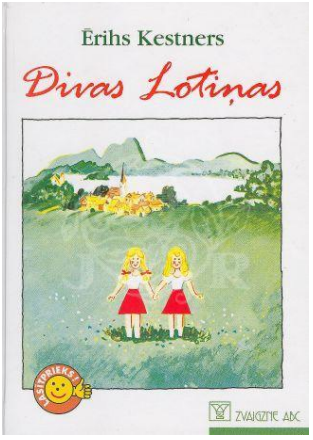

Kestners Ērihs. Divas Lotiņas / Ērihs Kestners ; no vācu val.tulk. Ilze Gintere ; il. Valters Trīrs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 135 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Vai nav zīmīgi, ka divas meitenes, kuras agrāk neko viena par otru nav zinājušas, pēkšņi satiekas atpūtas nometnē un atskārš, ak ir viena otrai tik līdzīgas kā divas ūdens lāses? Vienīgā atšķirība ir tā, ka Luīzei Palfijai no Vīnes ir garas matu cirtas, bet Lotei Kernerei no Minhenes - divas cieši sapītas bizes. Luīze un Lote nolemj atklāt viņu līdzības noslēpumu: Luīze dodas uz Minheni Lotes vietā, bet Lote - uz Vīni Luīzes vietā... "Tieši lasot Kestnera darbus, lasītājs vislabāk izjūt, cik ļoti šis cilvēks mīl bērnus un pat - labākajā nozīmē - domā un jūt līdzīgi bērnam. "Divas Lotiņas" tam ir spilgtākais piemērs."

Kestners Ērihs. Emīls un Berlīnes zēni : [romāns] / Ērihs Kestners ; no vācu val. tulk. Laima Rūmniece ; māksl. Valters Trīrs. - [Atkārt. izd.]. - [Rīga] : Zvaigzne ABC, [1998]. - 133, [2] lpp. : il. - (Lasītprieks!).

Pirmo reizi Emīls drīkst viens pats braukt uz Berlīni. Vecmāmiņa un māsīca Ponija Cepurīte gaida viņu Frīdriha ielas stacijā. Bet Emīls neierodas, arī ar nākamo vilcienu ne. Kamēr vecmāmiņa un Ponija Cepurīte domā, ko darīt, Emīls jau ierauts notikumu virpulī. Lielajā un svešajā pilsētā Emīls seko vīram, kurš viņu vilcienā apzadzis. Par laimi, Emīlam palīdz Gustavs ar autotauri un viņa draugi.

Kestners Ērihs. Emīls un trīs dvīņi / Ērihs Kestners ; no vācu val.tulk. Laima Mūrniece ; il. Valters Trīrs. - Rīga : Liesma, 1972. - 159 lpp. : il.

Aizraujoši un saistoši bērnu piedzīvojumi gan Berlīnē, zagli ķerot, gan brīvdienās neapdzīvotā salā.

Kestners Ērihs. Emīls, divas Lotiņas un citi : romāni bērniem / no vācu val. tulk. Laima Rūmniece, Ilze Gintere, Zigrīda Plaka ; il. Valters Trīrs. - Rīga : Liesma, 1983. - 292, [4] lpp. lpp. : il.

Kestners Ērihs. Kad es vēl biju mazs zēns : [atmiņas par bērnību] / Ērihs Kestners ; no vācu val. tulk. Mirdza Zumberga ; il. Horsts Lemke. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1999. - 208 lpp. : il. - (Lasītprieks!).

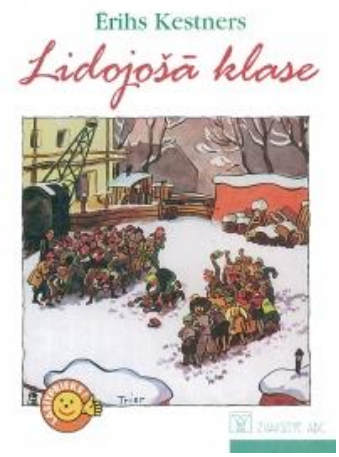

Kestners Ēriks. Lidojošā klase : [bērnu romāns] / Ēriks Kestners ; Valtera Trīra il. - Rīga : Teātra Fonda izdevums, 1992. - 124 lpp. : il.

Daudzi Ēriha Kestnera internāta stāstu "Lidojošā klase" uzskata par viņa skaistāko romānu bērniem. Ēriha Kestnera internātskolas stāsts tika pārcelts uz Leipcigu un tās apkārtni, kur skolēni ar mazākas un lielākas ikdienas rūpes mācās pārvarēt ar nesaraujamas draudzības un solidaritātes palīdzību. Jonatans izlidojis jau no astoņiem internātiem. Nonācis Leipcigas internātā viņš netic, ka noturēsies tur ilgāku laiku. Tomēr internāta vadītājs Justs viņu pieņem. Un Jonatans patiesi ātri rod kontaktu ar pārējiem. Zēni no viņa guļamtelpas kļūst par viņa draugiem...

Kestners Ērihs. Mazais Cilvēks : [stāsts] / Ērihs Kestners ; no vācu val. tulk. Laima Rūmniece ; il. Horsts Lemke. - Rīga : Zinātne, 1994. - 130 lpp. : il. –

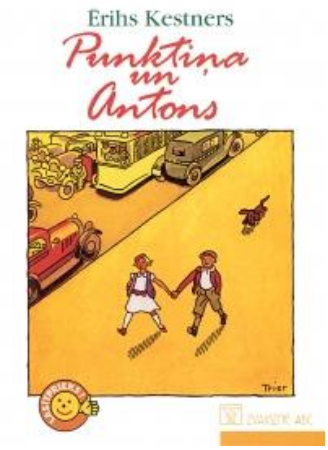

Kestners Ērihs. Punktiņa un Antons / Ērihs Kestners ; no vācu val.tulk. Zigrīda Plaka ; il. Valters Trīrs. - Rīga : Zvaigzne ABC, 1998. - 123 lpp. : il.

Nabadzīgajam zēnam An tonam varētu klāties daudz grūtāk, ja viņam nebūtu tik uzticama draudzene kā direktora Poges kunga meita draiskā un izdomas bagātā Punktiņa.

KĀRLIS VĒRDIŅŠ

(1979.28.07.)
dzejnieks

Dzimis Rīgā, audzis Jelgavā. Beidzis Jelgavas 4. vidusskolu, studējis kultūras teoriju Latvijas Kultūras akadēmijā (1998-2004), Latvijas Universitātes literatūrzinātnes doktorants kopš 2004. gada. Publikācijas presē un kopkrājumos kopš 1997. gada. Kopš 2007. gada Vērdiņš strādā Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtā.

Abas līdz šim izdotās dzejas grāmatas „Ledlauži" (Nordik, 2001) un „Biezpiens ar krējumu" (Atēna, 2004) kļuvušas par nozīmīgiem notikumiem latviešu mūsdienu literatūrā, kā arī guvušas atzinību gan no lasītāju, gan citu literatūras vērtētāju puses. Par bērniem rakstītās dzejas krājumu "Burtiņu zupa" (Liels un mazs, 2007) Kārlis Vērdiņš saņēmis Gada balvu literatūrā 2007 nominācijā "Literatūra bērniem". 2007. gadā Vērdiņš saņēmis Olivereto dzejas balvu

Aleksandra Zapoļa atdzejojumā 2003. gadā iznācis bilingvāls Kārļa Vērdiņa krājums "Титры" (Titri. Maskava-Tvera: Kolonna/Agro risk, 2003). Kārlis regulāri piedalās dažādos starptautiskos dzejas pasākumos; viņa dzejoļi pieejami vairākās izlasēs angļu valodā, kā arī tulkojumos lietuviešu, zviedru, čehu, poļu, slovēņu, basku un citās valodās.

Vērdiņš atdzejo modernisma autoru darbus, tostarp T.S. Eliotu, H. Dūlitlu, Georgu Trāklu un Konstantīnu Bīblu; nereti tulko arī Latvijas krievu autoru darbus. Vērdiņa tulkojumā latviski publicēts J.T.Līroja romāns „Sirds ir ļaunprātīgi lokana pret visu" (Atēna, 2006) un Terija Īgltona grāmata „Marksisms un literatūras kritika" (1/4 Satori, 2008).

Sastādījis Zemgaliešu Birutas dzejas krājumu „Sārtais skūpsts" (Pils, 2005) un Gunara Saliņa „Rakstu" 1. sējumu (Valters un Rapa, 2006), veidojis arī vienu no „Dzejas dienu" kopkrājumiem (kopā ar Māri Salēju, Daugava, 2000). Vērdiņš mēdz rakstīt arī dziesmu tekstus un libretus, sadarboties ar Latvijas mūziķiem, komponistiem un teātra māksliniekiem.

AUTORA DARBI

Vērdiņš Kārlis. Biezpiens ar krējumu : dzejoļi, 2000-2004 / Kārlis Vērdiņš. - Rīga : Atēna, 2004. - 81, [1] lpp.

"Vērdiņa ledaini maigā, ironiskā dzeja turpina attīstīties jaunos materiālos, bet joprojām pārsteidz un piezogas negaidīti." Inese Zandere.

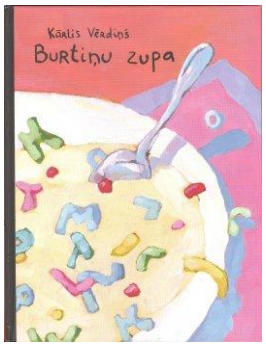

Vērdiņš Kārlis. Burtiņu zupa : dzejoļi bērniem / Kārlis Vērdiņš ; red. Inese Zandere ; il. Otto Zitmanis. - Rīga : Liels un mazs, 2007. - 52 lpp.

Dzejnieka K. Vērdiņa grāmatā ir daudz dzejoļu par vecākiem. Dzejoļi reizē ir palaidnīgi un bēdīgi, skumji un smieklīgi. Tie izskatās pēc filmām, lugām un multenēm, pēc stāstiem, vēstulēm un skaitāmpantiem. Nez vai vecākiem tie arī patiks?

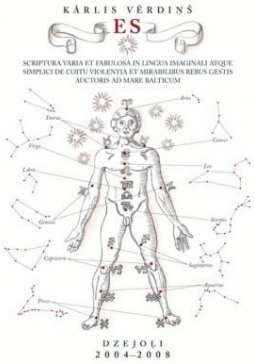

Vērdiņš Kārlis. Es : dzejoļi, 200 4-2008 / Kārlis Vērdiņš ; red. Jānis Rokpelnis ; māksl. Zane Ernštreite. - Rīga : Neputns, 2008. - 103 lpp.

Ja es kontrolēju savu iekšējo orgānu darbību, tas vēl nenozīmē, ka man tādu vispār nav. Joprojām aknas, plaušas un nieres riņķo ap manu sirdi, zvēro un deg.
Daudz mazu zvaigžņu pukst manī dzalkstīdamas, šūpojas, krīt. Un tad es palieku slims. Istabā lēni mainās gaisma un tumsa. Jūtu - daudz mazu pilsētu riņķo ap Rīgu spiegdamas, drebinādamās salā.
Ik mirkli es zaudēju milzīgu daudzumu enerģijas un siltuma. Tāpēc gribu, lai tu lēzenos lokos riņķo ap mani.

Vērdiņš Kārlis. Ledlauži : dzejoļi, 1997-2000 / Kārlis Vērdiņš ; vāka foto: Pēteris Draguns. - Rīga : Mansards, 2009. - 100, [1] lpp. - (Mansarda kolekcija. Visjaunākie laiki ; 5).

Dzejnieks Māris Salējs, raksturojot dzejoļu krājumu „Ledlauži", uzsver dabisku dzejas melodiskumu, valodas plastiku un prasmi izmantot klasiskās versifikācijas formas, kas šolaiku jaunajai dzejai esot visai reta parādība. Tam pamatā ir rūpīga attieksme pret vārdu, pret visu niansēto nozīmju loku, ar kuru tā vai cita frāze vēstures gaitā ir apaugusi.

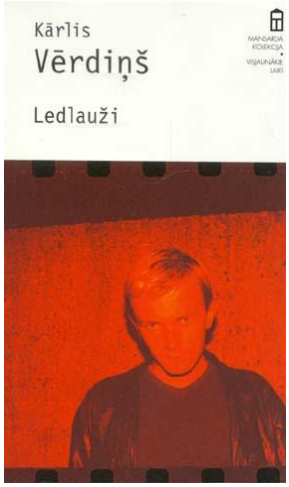

Savukārt dzejniece Inese Zandere par šo krājumu raksta: „Dzejoļu precizitāte, ietilpība un temperaments Vērdiņu uzreiz uzmet latviešu dzejas viļņa virsotnē, turklāt nevis kā talantīgu vai šokējošu jaunu cilvēku, bet tieši kā dzejnieku."

Vērdiņš Kārlis. Ledlauži : [dzeja], 1997-2000 / Kārlis Vērdiņš ; Arņa Balčus foto. - Rīga : Nordik, 2001. - 86, [4] lpp.